

UNIVERZITA PARDUBICE

FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2025

Aneta Neradová

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Výběr místních poplatků a obecní hospodaření
Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Aneta Neradová**
Osobní číslo: **E22380**
Studijní program: **B0488A050001 Hospodářská politika a veřejná správa**
Specializace: **Finanční správa**
Téma práce: **Výběr místních poplatků a obecní hospodaření**
Zadávající katedra: **Ústav matematiky a kvantitativních metod**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je zhodnotit průběh pandemie Covid-19 ve vybrané obci a její vliv na chod obce a hospodaření, se speciálním zaměřením na výběr místních poplatků a s využitím dostupných dat z období před pandemií, v jejím průběhu i po jejím odeznění.

Osnova:

- Obec a její hospodaření.
- Místní poplatky.
- Analýza rozpočtu konkrétní obce.
- Analýza výběru místních poplatků před covidem, při covidu a po něm.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

ČERVENKA, Miroslav. Soustava veřejných rozpočtů. Praha: Leges, 2009. Student (Leges). ISBN 978-808-7212-110.
GERLOCH, Aleš, Jiří HŘEBEJK a Vladimír ZOUBEK. Ústavní systém České republiky. Vyd. 5. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-423-7.
PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe[online]. 3. aktualizované vydání. Grada Publishing, 2015. ISBN 9788024759210.
TĚŽKÝ, Václav. Zákon o místních poplatcích: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-453-9.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Bc. Jan Štěpánek**
Ústav matematiky a kvantitativních metod

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2025**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D. v.r.
garant studijního programu

V Pardubicích dne 1. září 2024

Prohlašuji:

Práci s názvem Výběr místních poplatků a obecní hospodaření jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 22. 6.2025

Aneta Neradová v.r.

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu práce Bc. Janu Štěpánkovi za podporu a cenné rady. Poděkování patří také mé rodině a přátelům, kteří tu pro mě po celou dobu byli.

ANOTACE

Tato práce nejdříve teoreticky charakterizuje územní samosprávu, podmínky její existence a její role v rámci fungování demokratického státu. Dále se zaměřuje přímo na územní samosprávu v České republice, především pak na obce a vymezení její působnosti. Následuje část o rozpočtu obce, jeho výdaje a příjmy, a to, jak se vytváří. Samostatná kapitola se zabývá místními poplatky. Ve snaze převést tyto poznatky do praxe se poslední část zaměřuje na město Hradec Králové, jeho rozpočet, a především na vývoj jednotlivých ukazatelů s poukázáním na vliv covidové pandemie.

KLÍČOVÁ SLOVA

Veřejná správa, územní samospráva, místní daně a poplatky, hospodaření územních samospráv, covid-19

TITLE

Municipal economy and fee collecting

ANNOTATION

Firstly, this bachelor theses tells, what local government is, its conditions of existence and its role in a democratic state. Next, it focuses on Czech local government directly, especially on municipality and its scope of authority. A part about municipal costing follows with information about costs and incomes. A section about making a budget is also included. A separate section is dedicated to local fees. To translate this knowledge into practice, last part of theses is focused on Hradec Králové, its budget, mainly on the development of each indicator and influence of pandemic to the budget.

KEYWORDS

Public administration, local government, local fee, economy of local government, covid-19

OBSAH

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK.....	10
ÚVOD.....	11
1. Územní samospráva.....	12
1.1. Územní samospráva a podmínky její existence.....	12
1.2. Role územní samosprávy.....	12
1.3. Územní samospráva v ČR.....	13
1.4. Obec.....	13
1.4.1. Samostatná působnost.....	14
1.4.2. Přenesená působnost.....	15
1.4.3. Orgány obce.....	16
2. Rozpočty územní samosprávy.....	17
2.1. Všeobecně k veřejným rozpočtům.....	17
2.2. Územní rozpočet.....	18
2.3. Obecní hospodaření.....	19
2.3.1. Výdaje obce.....	20
2.3.2. Příjmy obce.....	21
3. Místní daně a poplatky.....	25
3.1. Vymezení pojmů – daň vs. poplatek.....	25
3.2. Konstruktivní prvky poplatku.....	25
3.3. Funkce místních poplatků.....	25
3.4. Místní poplatky v ČR.....	26
3.4.1. Poplatek ze psů.....	27
3.4.2. Poplatek z pobytu.....	27
3.4.3. Poplatek z užívání veřejného prostranství.....	29
3.4.4. Poplatek ze vstupného.....	30
3.4.5. Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst.....	30
3.4.6. Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.....	30
3.4.7. Poplatky za komunální odpad.....	31

3.5. Procesní úprava správy místních poplatků	32
4. Město Hradec Králové	33
4.1. Místní poplatky ve městě	33
4.2. Opatření ve městě spojená s koronavirovou krizí.....	34
5. ANALÝZY	35
5.1. Metodika výzkumu	35
5.1.1. Použité metody analýzy dat	37
5.2. Ekonomické prostředí v letech 2014–2024	38
5.3. Příjmy rozpočtu města Hradce Králové.....	40
5.3.1. Daňové příjmy	43
5.3.2. Potencionální vývoj příjmů bez pandemie.....	47
5.4. Speciální zhodnocení vývoje místních poplatků	48
5.4.1. Vývoj místních poplatků bez pandemie.....	53
5.5. Výdaje městského rozpočtu	54
5.5.1. Běžné výdaje	56
5.5.2. Kapitálové výdaje	61
5.6. Závěrečné zhodnocení výsledků analýz a možný budoucí vývoj rozpočtu.....	62
5.6.1. Budoucí vývoj.....	64
ZÁVĚR	65
POUŽITÁ LITERATURA	67
SEZNAM PŘÍLOH.....	71

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Obrázek 1 Orgány zastupitelstva	16
Obrázek 2 Rozpočtová skladba.....	18
Obrázek 3 Příjmy do roku 2019.....	40
Obrázek 4 Příjmy od roku 2020.....	41
Obrázek 5 Podrobnější graf příjmů.....	42
Obrázek 6 Daňové příjmy - 1. část	44
Obrázek 7 Daňové příjmy - 2. část	46
Obrázek 8 Místní poplatky a poplatek za odpady.....	48
Obrázek 9 Poplatek ze psů.....	50
Obrázek 10 Poplatek za užívání veřejného prostranství.....	51
Obrázek 11 Poplatek z pobytu.....	53
Obrázek 12 Základní členění výdajů	55
Obrázek 13 Odbor správy majetku	56
Obrázek 14 Běžné výdaje - 2. část.....	57
Obrázek 15 Běžné výdaje - 3. část.....	58
Obrázek 16 Odbor ekonomický.....	60
Obrázek 17 Kapitálové výdaje.....	61
Tabulka 1 Názvy institutů.....	17
Tabulka 2 Rozpočtové určení daní	24
Tabulka 3 Směrodatné odchylky příjmů.....	41
Tabulka 4 Hodnoty R a rovnice u příjmů	47
Tabulka 5 porovnání skutečných a předpokládaných hodnot.....	47
Tabulka 6 vývoj sazeb poplatku za odpady	49
Tabulka 7 Sazby poplatku za psa.....	50
Tabulka 8 Sazby poplatku za užívání veřejného prostranství.....	52
Tabulka 9 Sazby poplatku z pobytu.....	53
Tabulka 10 Předpokládaný vs. skutečný vývoj poplatku z pobytu.....	54

ÚVOD

Obce jsou základní jednotkou samosprávy. Zároveň obce většinou představují ten orgán veřejné správy, se kterým se občané setkávají nejčastěji. V rámci systému veřejné správy jsou nezastupitelným článkem. Poskytuje svým občanům řadu statků a služeb, jsou výrazem demokracie a plní řadu dalších funkcí. Jejich role se v rámci zefektivnění fungování veřejné správy spíše rozrůstá. Kvůli relativně obsáhlé agendě, kterou obce vykonávají a musejí ji financovat, je hospodaření obcí významnou oblastí veřejných financí. Množství finančních prostředků, které má obec k dispozici také může ovlivňovat schopnost i kvalitu poskytovaných statků a služeb.

Nejobemnějším zdrojem příjmů jsou pro obce daňové příjmy, dále přijaté transfery, nedaňové příjmy, případně i kapitálové příjmy. Mezi daňové příjmy se zařazují i místní poplatky, které v České republice spíše mají charakter právě daně, kterou si obec v mezích zákona může spravovat sama. Jsou tak tou částí příjmů, kterou má obec nejvíce pod kontrolou.

Zároveň období posledních let bylo co do světově významných událostí turbulentní. Vliv na celý svět a s tím i na ekonomiku, kromě např. války na Ukrajině a s ní spojené energetické krize, měla především pandemie covidu-19. Stejně tak tato situace jistě s nejvyšší pravděpodobností zasáhla i obecní hospodaření. To bude také předmětem zkoumání v této bakalářské práci.

Cílem této bakalářské práce je analýza vlivu pandemie na vývoj jednotlivých příjmů a výdajů statutárního města Hradce Králové s důrazem na výběr místních poplatků. K tomu bude užito regresních analýz a dalších metod především popisné statistiky. Práce se zaměří na analýzu příjmů, místních poplatků a výdajů v kontextu pandemie covidu-19.

Práce je rozdělena do pěti kapitol. První z nich je úvodem do „světa“ územní samosprávy. Nejdříve popisuje obecně význam a její role, následně se pozornost přesune přímo na územní samosprávu v ČR, a nakonec je největší pozornost v této kapitole dána obci, jejím kompetencím a organizačnímu uspořádání.

Druhá kapitola se věnuje obecnímu hospodaření. Nastiňuje strukturu obecního rozpočtu, jaké má obec příjmy, jaké výdaje. Třetí kapitola je poslední z teoretické části a zaměřuje se na místní poplatky. Popisuje konstrukční prvky poplatku, jeho funkce a největší část této kapitoly je již věnována jednotlivým poplatkům v České republice.

Praktická část se uvede kapitolou o Hradci Králové. Nejdříve bude charakterizováno město jako takové a následně i jaké jsou ve městě poplatky zavedeny. Pak už následuje kapitola o analýzách, která je podstatou této práce. Analyzovány budou tedy příjmy, místní poplatky a výdaje za období mezi roky 2014 a 2024.

1. Územní samospráva

1.1. Územní samospráva a podmínky její existence

Územní samospráva znamená výkon veřejné správy občany prostřednictvím subjektu odlišného od státu – tedy obce nebo kraje, které mají vlastní právní subjektivitu. Představuje realizaci práva občanů na vlastní správu (Peková, 2008). Pro její existenci musí být splněny legislativní a ekonomické předpoklady.

Legislativní předpoklady spočívají v existenci právního rámce, který stanoví postavení samosprávy, její pravomoci a způsob hospodaření. Zákony by měly také upravovat pravidla pro sestavování a kontrolu rozpočtů (Peková, 2004).

Ekonomické předpoklady zahrnují vlastnictví majetku, možnost s ním hospodařit, sestavování vlastního rozpočtu a získávání vlastních finančních prostředků. Samostatný rozpočet je klíčový pro nezávislé fungování samosprávy (Provazníková, 2015).

Historicky samospráva vznikala s přirozeným utvářením obcí, které plnily roli místních center, často vznikaly u obchodních cest nebo v místech výhodných pro život. Obec sdružuje obyvatele žijící a pracující na jednom území a je považována za základní jednotku samosprávy.

Územní samospráva se dá uspořádat do několika úrovní. Evropské státy využívají různý počet těchto úrovní samosprávy – jednostupňové (např. menší země), dvoustupňové (např. ČR, Slovensko, Rakousko) či třístupňové (např. Itálie, Španělsko).

Co se pak týká organizace veřejné správy, tak rozlišujeme dva systémy – kontinentální a angloamerický. Ten angloamerický nezná dělení na státní správu a samosprávu. Pro tuto práci je však důležitější systém kontinentální, do kterého se zařazuje i ten český. V tomto systému se státní správa a územní samospráva rozlišují buď jen formálně – sdílí spolu jednu budovu, samospráva vykonává zároveň i státní správu (= smíšený model) - nebo formálně i institucionálně – orgány státní správy a samosprávy jsou zcela oddělené. (Horzinková, 2008)

1.2. Role územní samosprávy

Územní samospráva hraje zásadní roli ve společnosti – reprezentuje občany, podporuje demokracii a poskytuje veřejné statky. Reprezentace probíhá prostřednictvím volených zástupců, ale důležitou roli má v moderní demokracii i přímé zapojení občanů do rozhodování, např. v poradních orgánech.

Díky tomu obec lépe poznává potřeby svých obyvatel a občané mají větší kontrolu nad jejím fungováním.

Mezi funkce samosprávy patří:

- **Sociální funkce** – zajišťování sociálních služeb, bezpečnosti a podpora sociální spravedlnosti.
- **Ekonomická funkce** – poskytování veřejných statků a zmírňování dopadů tržního selhání.
- **Územně technická funkce** – zajištění infrastruktury a rozvoje území.

Samospráva může vystupovat i jako soukromoprávní subjekt – může prodávat, nakupovat či pronajímat majetek, nebo zakládat obchodní společnosti (Peková, 2004; Provazníková, 2015).

1.3. Územní samospráva v ČR

Ústava ČR definuje obce a kraje jako územní samosprávné celky s právem na samosprávu. Všeobecně pak tyto celky charakterizuje jako „*územními společenstvími občanů, která mají právo na samosprávu*“. Jsou to veřejnoprávní korporace s právem vlastnit majetek a hospodařit na vlastní odpovědnost (Sládeček, 2019).

Český systém je **dvoustupňový** – tvoří jej obce (základní úroveň) a kraje (vyšší úroveň). Česká republika uplatňuje **smíšený model**, v němž územní samospráva vykonává také některé úkoly státní správy (Provazníková, 2015).

Za komunismu samospráva prakticky neexistovala – veřejnou správu zajišťovaly národní výbory, které byly plně podřízené státu, protože stát potřeboval vše kontrolovat a řídit centrálně. Po roce 1989 bylo jasné, že pro demokratický stát systém výborů nemůže vyhovovat, a proto následoval návrat k předválečným principům. Nejdříve došlo k obnově samosprávy obcí a později vznikly také kraje na základě ústavního zákona č. 347/1997 Sb., první volby proběhly v roce 2000.

Reforma pokračovala v roce 2002 zrušením okresních úřadů, které byli dekoncentrovaným orgánem státní správy. Jejich kompetence přešly na kraje a tzv. obce s rozšířenou působností (Provazníková, 2015).

1.4. Obec

Obec je naprosto zásadní pro územní samosprávu. Její význam stále roste vzhledem ke stále vyšší decentralizaci a přenášení dalších povinností do jejích kompetencí.

Z pohledu českého práva, jak již bylo zmíněno i výše, má obec svoje zakotvení již v Ústavě. Charakterizuje se tedy jako veřejnoprávní korporace, která může mít svůj majetek, s nímž může hospodařit dle svého vlastního rozpočtu. Zároveň z Ústavy také vyplývá i druhý způsob vnímání obce jako územního společenství občanů. (Gerloch, 2013)

Obec je definována především svým územím, občany a možnostmi spravovat své záležitosti samostatně na svém území (samosprávou). (Peková, 2008) Hlavním posláním obce podle Sládečka (2019, s. 323) je „*pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem*.“ V České republice pak obec plní povinnosti jednak z titulu samostatné působnosti, a pak také obce vykonávají činnost státu z titulu přenesené působnosti – organizace veřejné správy tedy probíhá na základě tzv. smíšeného modelu, který byl již výše zmíněný. (Peková, 2008)

Obce se klasifikují na obce, městyse, města a statutární města. Obec je tím „základem“. V další typy se pak může obec za určitých podmínek „vyvinout“. To, jaká obec může být městysem či městem stanoví obecní zřízení (zákon č. 128/2000 sb.) v § 3.

Institut městyse byl znovu zaveden novelou obecního zřízení v roce 2006. Městysem se může stát obec, o které tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády nebo případně městysem jsou také ty obce, které tento titul používaly před 17. 5. 1954. Obdobně to platí pro města, kromě toho se však přidává podmínka alespoň 3 000 obyvatel. Města, která

tento statut využívala před 17. 5. 1954, ho mohou používat i nadále bez ohledu na počet obyvatel. (Kopecký, 2022)

Speciální úpravu mají statutární města, která zákon vyjmenovává (V současné době je jich 26). Mají možnost členit svoje území do obvodů či městských částí – to si stanoví ve svém statutu. Tyto městské části pak mají svoje pravomoci, zastupitelstvo atd. Tím se hlavně liší od jiných obecních zřízení. Kromě toho má speciální úpravu i hlavní město Praha, která se dokonce řídí vlastním zákonem o hlavním městě Praze. (Průcha, 2022)

V minulosti mělo toto členění daleko větší váhu. Městysu bylo přisuzováno právo pořádat výroční a dobytčí trhy. U města zase dělení dávalo smysl z hlediska charakteru obživy obyvatel, kdy ve městě měla obživa spíše charakter služeb a řemesel, zatímco na vsi se obyvatelé živili spíše zemědělstvím. Obojí však v dnešní době postrádá smysl. (Horzinková a Novotný, 2013)

1.4.1. Samostatná působnost

Stejně jako většina o obcích zmiňovaných věcí, i informace o samostatné působnosti se nachází v zákoně o obcích, konkrétně se samostatné působnosti věnuje hlava druhá tohoto zákona.

V samostatné působnosti obce je vše, co je ku prospěchu obce a jejích občanů a také záležitosti, které zákon výslovně svěřuje do působnosti obce (např. právě místní poplatky). K tomu zákon stanovuje výjimky v případech, kdy jsou záležitosti výslovně stanoveny jako přenesená působnost, záležitosti výslovně svěřené krajům nebo případně správním úřadům jako výkon státní správy.

Druhým odstavcem § 35 zákon v podstatě říká, že pravomoci ohledně samostatné působnosti jsou svěřeny zastupitelstvu obce a radě obce (ustanovení v §84, 85 a 102 stejného zákona). (Kopecký, 2022)

Mezi činnosti v oblasti samostatné působnosti tak podle Provozánkové (2015, s. 29) např. patří:

- *hospodaření obce,*
- *rozpočet a závěrečný účet obce,*
- *peněžní fondy obce,*
- *obecní policie,*
- *vydávání obecně závazných vyhlášek,*
- *místní referendum,*
- *územní plán obce a další.*

Mezi činnosti svěřené přímo zákonem patří např.:

- *zřizování jednotek dobrovolných hasičů,*
- *místní poplatky,*
- *zřizování a správa předškolních zařízení, základních škol a ZUŠ atd.*

Vydávání **obecně závazných vyhlášek** je pak samostatnou kapitolou v oblasti samostatné působnosti obcí. Charakterizují se jako podzákonné předpisy – jinak řečeno se musí řídit a být v souladu se všemi zákony. K jejich vydávání zmocňuje zastupitelstvo obce Ústava. Specifika vyhlášek pak určuje zákon o obcích v § 10, kde uvádí tyto situace, kdy může obec ukládat povinnosti prostřednictvím obecně závazné vyhlášky:

- k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku (noční klid, ochrana bezpečnosti, zdraví a majetku, zákaz určitých škodlivých činností na určitých místech v obci apod.)
- pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných akcí jako jsou akce sportovního a kulturního charakteru včetně tanečních zábav a diskoték, (zásah by měl být v rozsahu nezbytně nutném pro zajištění veřejného pořádku,
- k zajištění čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí apod. (Gerloch, 2013)

V případě protizákonnosti předpisů vykonává dozor Ministerstvo vnitra. To může nejdříve vyzvat obec k nápravě a následně podat návrh na zrušení obecně závazné vyhlášky k Ústavnímu soudu. Nicméně samo ministerstvo či jiný správní orgán zrušit vyhlášku nemůže. (Sládeček, 2019)

1.4.2. Přenesená působnost

Tu v zákoně o obcích definuje hlava třetí. Výkon státní správy lze samosprávě svěřit jen na základě zákona, přičemž dále platí podmínka, že pokud není stanoveno, o jakou působnost se jedná, předpokládá se automaticky působnost samostatná. Zákon tak vždy musí uvést, že se jedná o přenesenou působnost.

V důsledku toho, že velikost agendy se u obcí liší, lze obce podle tohoto kritéria rozdělit do 3 základních kategorií – obce s přenesenou působností v základním rozsahu, obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností. Podle toho se jim pak také ukládají povinnosti. V základu všechny obce vykonávají přenesenou působnost v základním rozsahu. To, které obce jsou ty s pověřeným obecním úřadem či s rozšířenou působností, udávají speciální zákony (zákon č. 314/2002 sb. a zákon č. 51/2020 sb.) (Kopecký, 2022)

V rámci výkonu přenesené působnosti obce vykonávají např. tyto činnosti:

- *vydávání nařízení obce (kompetence rady obce)*
- *rozhodování o místních a účelových komunikacích,*
- *rozhodování o přestupcích,*
- *jsou orgánem ochrany přírody*
- *jsou povodňovým orgánem apod.*

Obce s pověřeným obecním úřadem potom např. vykonávají tyto činnosti navíc:

- *zajišťují všechny volby kromě voleb prezidenta ČR,*
- *jako vodoprávní úřad rozhodují o nakládání s vodami,*

- jsou orgánem ochrany zemědělského půdního fondu atd.

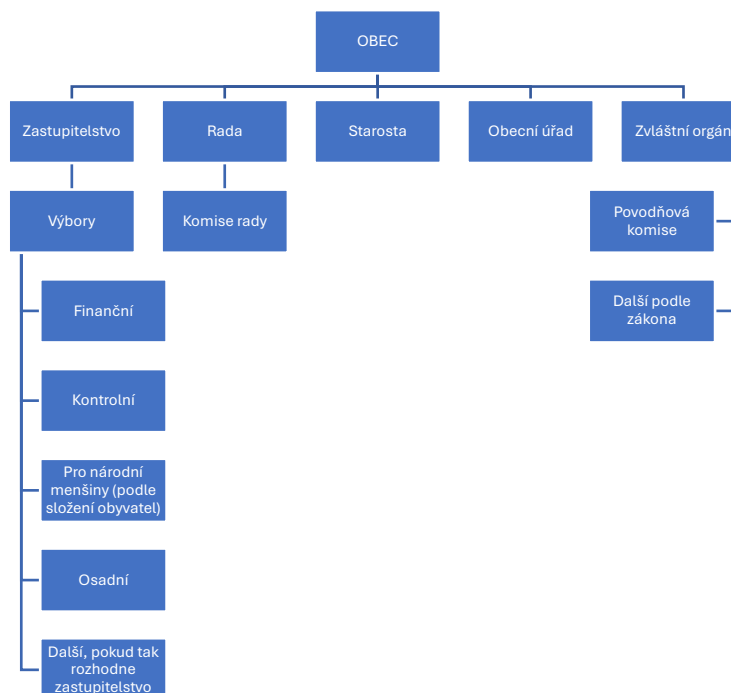
Obce s rozšířenou působností poté vykonávají také tyto úkony:

- evidence obyvatel, vedení registru obyvatel,
- vydávání občanský průkazů a cestovních dokladů,
- živnostenský úřad,
- sociálně právní ochrana dětí,
- výkon státní správy lesů atd. (Provazníková, 2015, s. 30)

1.4.3. Orgány obce

Správou obce je pověřeno **zastupitelstvo obce**. Složení zastupitelů vzejde z voleb do zastupitelstva, kdy si občané zvolí své zástupce a tím vznikne zastupitelstvo. To, kolik je zastupitelů, se odvíjí od počtu obyvatel a také od toho, jak si zastupitelstvo samo stanoví (rozmezí je stanoveno v zákoně o obcích). Ze zákona musí být zřízeny finanční a kontrolní výbory, případně podle složení obyvatelstva ještě výbor pro národnostní menšiny. Další výbory může zastupitelstvo ustanovit z vlastní vůle.

Ze svých řad si volí **starostu** a **místostarostu**. Starosta reprezentuje obec na venek a místostarosta ho zastupuje v případě jeho nepřítomnosti. Pokud má zastupitelstvo více jak 15 členů, zvolí si také **radu obce**, která je výkonným orgánem. I rada obce si může zřizovat poradní orgány – ty se nazývají komise rady. Starosta stojí také v čele **obecního úřadu**. Součástí úřadu je i místostarosta, tajemník (pokud je jeho funkce zřízena) a další zaměstnanci úřadu. Jednotlivé orgány jsou přehledněji znázorněny na obrázku 1. (Provazníková, 2015; Horzinková a Novotný, 2013)

Obrázek 1 Orgány zastupitelstva

Zdroj: Vlastní zpracování dle Horzinková a Novotný, 2013, s.

Co se pak týče činností orgánu obce, je jim věnována část „samostatná působnost“ a „přenesená působnost“. Názvy jednotlivých institucí se mění podle toho, zda se jedná o obec, městys, město nebo o statutární město. To přehledně ukazuje tabulka 1.

Tabulka 1 Názvy institutů

Obec	Městys	Město	Statutární město
Zastupitelstvo obce	Zastupitelstvo městyse	Zastupitelstvo města	Zastupitelstvo města
Rada obce	Rada městyse	Rada města	Rada města
Obecní úřad	Úřad městyse	Městský úřad	Magistrát
Starosta	Starosta	Starosta	Primátor
Zvláštní orgán obce	Zvláštní orgán městyse	Zvláštní orgán města	Zvláštní orgán města

Zdroj: Horzinková a Novotný, 2013, s.

2. Rozpočty územní samosprávy

2.1. Všeobecně k veřejným rozpočtům

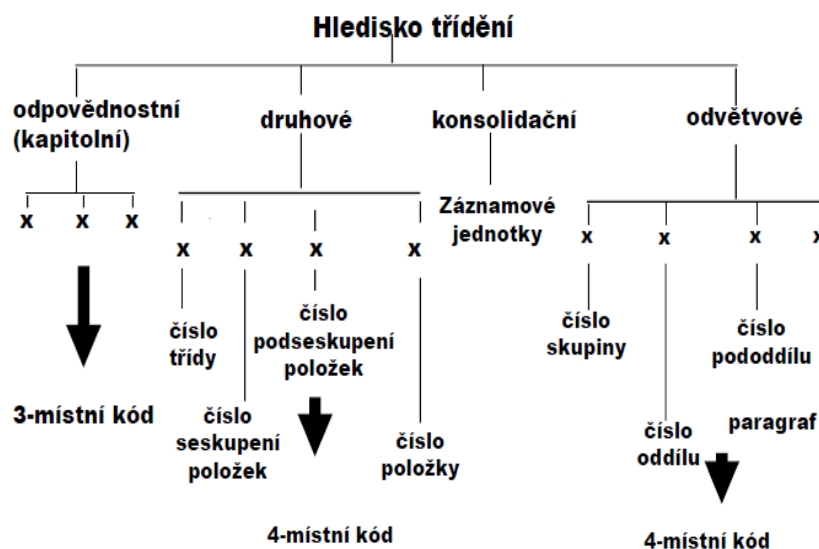
Rozpočet představuje plán finančních vztahů sloužících k financování veřejných potřeb v budoucím roce. Rozpočtová soustava vyjadřuje hierarchii veřejných rozpočtů: státní (centralizované) a rozpočty krajů a obcí (decentralizované). Součástí jsou i mimorozpočtové fondy. (Červenka, 2009)

Dle teorie veřejných financí plní veřejné rozpočty své funkce. **Alokační funkci** plní veřejné rozpočty nejdéle. Jejím prostřednictvím stát poskytuje veřejné statky, které by jinak trh nabídnout nemohl. **Redistribuční funkce** nenávratově přerozděluje část HDP směrem k obyvatelům, kteří to (z pohledu státu) více potřebují. **Stabilizační funkce** se zaměřuje na stimulaci a stabilizaci ekonomiky prostřednictvím výdajů veřejných rozpočtů. (Peková, 2008)

Při sestavování rozpočtů by se měla dodržovat pravidla jako reálnost, vyrovnanost, úplnost, účelnost, efektivnost a veřejnost rozpočtového procesu. V ČR je právně upravuje zákon č. 218/2000 Sb. (pro státní rozpočet) a zákon č. 250/2000 Sb. (pro územní rozpočty). (Červenka, 2009)

Rozpočtová skladba slouží k třídění příjmů a výdajů dle různých hledisek a je stanovena vyhláškou MFČR. Toto třídění se přitom netýká podnikatelských aktivit subjektů územní samosprávy, na příspěvkové organizace a na některé další operace na některých účtech (účty sdružených prostředků, FKSP a další). Záznamy se řídí tzv. „cash“ principem – zapisují se při pohybu peněz. (Peková, 2008)

Hlediska třídění v ČR zobrazuje Obrázek 2. Kapitولní třídění je závazné pouze pro státní rozpočet a pro územní celky je nepovinné. V současné době má státní rozpočet 48 kapitol (zdroj čísla: článek MFČR). Územní celky mají povinnost členit rozpočet dle druhového členění. To se označuje čtyřmístním kódem, kdy každé z čísel zastupuje (zleva) třídu, seskupení položek, podseskupení položek a poslední číslo pak samotné číslo položky.

Obrázek 2 Rozpočtová skladba

Zdroj: Provažníková, 2015, s. 102

2.2. Územní rozpočet

Do struktury územních rozpočtů v ČR se zařazují rozpočty nejen krajů a obcí, ale také organizací na jejich úrovni, svazků obcí nebo i rozpočty regionálních rad soudržnosti. (Řezníčková, 2019) Územní rozpočet lze chápat z několika úhlů pohledu. Představuje bilanci, finanční plán a zároveň je to i nástroj municipalit k provádění jejich politiky a prosazování cílů s tím souvisejících. Jako bilance rozpočet hodnotí přírůstky a úbytky financí, které lze vyjádřit pomocí rovnice:

Rovnice 1 Bilance příjmů a výdajů

$$F_1 + P - V = F_2$$

F_1 představuje stav peněžních prostředků na počátku období, P jsou příjmy, V jsou výdaje a F_2 je stav prostředků na konci období. V ČR období tvoří kalendářní rok, nicméně v jiných zemích tomu tak nemusí být a může to být např. od začátku dubna jednoho roku do konce března druhého roku. (Provažníková, 2015)

Jako finanční plán má rozpočet významnou úlohu, protože podle něj územní samosprávné celky hospodaří. Základem je návrh ročního rozpočtu, podle kterého se následně postupuje. V případě nutných změn se může upravit a změnit. V neposlední řadě rozpočet také slouží jako nástroj realizace ekonomického i sociálního rozvoje obce a celkově tedy slouží k určení směřování rozvoje obce – jeho pomocí může obec financovat ty projekty, které se pro ně jeví jako podstatné. (Peková, 2004)

V oblasti tvorby územní rozpočtů hraje důležitou úlohu teorie fiskálního federalismu, proto zde o něm padne krátká zmínka. Fiskální federalismus rozděluje příjmy veřejných rozpočtů mezi jednotlivé články rozpočtové soustavy, tak aby to bylo co nejeftivnější. Nemusí to však být pouze příjmy, ale i kompetence s tím související – na nižší celky se tedy mohou kromě veřejných výdajů přenášet i kompetence související s výběrem daní. Toto „přenášení“ už ale spíše souvisí s pojmem „fiskální decentralizace“, který je na fiskální federalismus úzce navázán. (Provazníková, 2015)

Fiskální decentralizace představuje přesun kompetencí a odpovědnosti za poskytování veřejných statků a služeb na územní samosprávu – především na obce. Důvodem k tomu je předpoklad vyšší efektivity a hospodárnosti při poskytování veřejných statků blíže k občanovi. To říká Oatsův teorém, podle kterého v je v každé obci poptávková křivka po statku různá, a proto je centrálně stanovená úroveň poskytnutí statku neefektivní. S decentralizací kompetencí také musí nutně souviset otázka decentralizace příjmů na nižší vládní úrovně. To v praxi řeší rozpočtové určení daní, kterému bude věnována pozornost jiné části práce. (Peková, 2004; Provazníková, 2015)

Kromě toho probíhá decentralizace jednotlivých funkcí veřejných financí. Ono poskytování veřejných statků územními samosprávami je projevem decentralizace první z nich – **alokační funkce**. V případě decentralizace **redistribuční funkce** si stát klade za cíl co nejvíce snížit ty rozdíly mezi regiony, které není možné odstranit z centrální úrovně. **Stabilizační funkce** by měla být spíše úkolem státního rozpočtu, nicméně i tak územní celky projevují zájem v oblastech jako je snížení nezaměstnanosti, zvýšení produkce zboží a služeb na jejich území a další. (Červenka, 2009)

2.3. Obecní hospodaření

To, jak mají obce hospodařit určuje zákon č. 250/2000 sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Ten říká, jaké jsou příjmy obcí, co jsou výdaje, definuje rozpočet a rozpočtový výhled jako takový a obecně také stanovuje rozpočtový proces a rozpočtová pravidla. Obecní rozpočet by měl být vyrovnaný nebo přebytkový. Schodek se připouští pouze v případech, kdy se uhradí z návratových zdrojů financování jako je půjčka nebo návratná finanční výpomoc. (zakonyprolidi.cz)

Dle zákona o obecním zřízení rozpočet schvaluje zastupitelstvo, rozpočet je nezávislý, obec ho spravuje samostatně. Plnění rozpočtu má pak na starost rada. Samotnou tvorbu tedy upravuje zákon o rozpočtových pravidlech, nicméně ten stále nechává relativně velkou volnost v tom, jak vlastně bude rozpočtový proces vypadat. Proto se to, jak vypadá příprava rozpočtu, může obec od obce lišit. (zák. č. 128/2000 sb., Zákon o obcích)

Rozpočtový proces se skládá ze čtyř fází, které se navzájem prolínají, neboť jeden cyklus trvá celkem 3 roky. Nejdříve se sestavuje návrh rozpočtu, následně, když je návrh schválen, probíhá v druhém roce jeho realizace, v posledním roce se pak vyhodnocuje „úspěšnost“. Návrh rozpočtu se podle zákona o rozpočtových pravidlech zpracovává na základě střednědobého výhledu. V praxi pak návrh vytváří správce rozpočtu, což může být dle velikosti obce buď finanční či obdobný odbor, u menších obcí starosta či některý ze zastupitelů. Správce rozpočtu může mít zároveň k dispozici i podklady od správců kapitol rozpočtu. Návrh musí být zveřejněn na úřední desce a internetových stránkách nejpozději 15 dnů před jeho schvalováním, aby měli občané dostatek času podávat připomínky. To mohou

udělat písemně anebo ústně při schvalování rozpočtu zastupitelstvem. (Řezníčková, 2019; Sedmihradská, 2021 – deník VS)

Rozpočet se tedy schvaluje zastupitelstvem a schválený rozpočet musí být do 30 dnů zveřejněn stejným způsobem jako jeho návrh. Pokud by rozpočet nebyl schválen do konce rozpočtového období, musí obec hospodařit v tzv. rozpočtovém provizoriu, které vychází z rozpočtu minulého roku. Následné hospodaření se schváleným rozpočtem mají na starost příslušné organizační složky obce, její příspěvkové či jiné organizace. Vzhledem k tomu, že v rozpočtu jsou prostředky přísně účelově členěny, někdy obec potřebuje změnit účel prostředků – to se provádí pomocí rozpočtových opatření.

Po konci roku se pak provádí zhodnocení a kontrola hospodaření. Kontrola se provádí podle více zákonů a více způsobů, nicméně zde je relevantní zmínit především sestavení závěrečného účtu, což se provádí podle zákona o rozpočtových pravidlech. Jeho prostřednictvím obec vyhodnotí své hospodaření (Řezníčková, 2019)

Při členění příjmů a výdajů je pro obce závazná zejména rozpočtová skladba. Rozpočet obce obsahuje jednak příjmy a výdaje, které se vztahují jednak k výkonu samostatné i přenesené působnosti, a také finanční vztahy. Ty mohou být např. k veřejnému sektoru, k podnikatelským celkům (na straně příjmů v podobě poplatků, na straně výdajů v podobě dotací např.), ke státnímu rozpočtu nebo k jiným obcím. (Peková, 2008)

2.3.1. Výdaje obce

To, co se hradí z rozpočtu obce, určuje § 7 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Ten na prvním místě zmiňuje výdaje, které obcím přisuzují zákony, což pro lepší představu můžou být náklady spojené s konáním místního referenda nebo s označováním ulic (obojí jim ukládá zákon). Kromě toho si obec hradí veškeré náklady spojené se samostatnou působností a v konečném důsledku i ty související s působností přenesenou, na kterou dostává pouze příspěvek ze státního rozpočtu. Tyto výdaje by měly být financovány z výnosů ze sdílených a svěřených daní. Dalším zdrojem financování především v případě poskytování smíšených statků mohou také být užitelské poplatky, které platí občané využívající služby, které obec poskytuje (typicky např. MHD ve městech) Dále může mít obec tyto výdaje:

- ze závazků vyplývajících z jimi uzavřených smluvních vztahů (většinou se tak děje při plnění úkolů souvisejících se samostatnou působností),
- ze závazků pro obec ze závazků přijatých v rámci spolupráce s jinými subjekty (spolupráce mezi obcemi),
- spojené s návratovými zdroji financování,
- na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a podnikatelské činnosti prospěšné pro obec. (Marková a Boháč, 2007)

Typicky tak v rámci samostatné působnosti mají obce výdaje na **školství** (provoz MŠ a ZŠ), **sociální péči** (např. provoz domova důchodců), **zdravotnické služby** (spolufinancování menších nemocnic), **kultura a rekreace** (knihovny, divadla apod.), **veřejná bezpečnost a obecní policie**, **sanitární služby** (svoz odpadů), **veřejné osvětlení, hřbitovy a parky**, **vodovody a kanalizace, územní plánování nebo obecní byty**. (Provazníková, 2015)

Z pohledu funkcí veřejných financí, pak největší část výdajů obcí tvoří ty alokační. Jinak řečeno jsou to výdaje spojené s alokační funkcí (především poskytování veřejných statků), která byla z větší části přenesena na obce v rámci decentralizace a posilování moci územní samosprávy. Tyto výdaje mohou být jak běžné, tak i kapitálové. Velikost běžných výdajů je ovlivňována tím, jaké množství statků musí obec spravovat. To by mělo být přizpůsobeno potřebám obyvatelstva. U investic by si obec měla dávat pozor, aby se příliš nezadlužila a aby to příliš neovlivnilo chod obce v následujících letech. Všechny výdaje obce pak mohou mít také stabilizující účinek, neboť nákupem statků a služeb od soukromých firem zvyšují poptávku, což vytváří nové pracovní příležitosti a stabilizuje to zaměstnanost. (Peková, 2008)

Na výdaje je možné se dívat i z dalších úhlů pohledu a podle toho je také třídit:

- z ekonomického hlediska – běžné a kapitálové,
- z hlediska rozpočtové skladby – závazné je druhové třídění, tedy třída 5 (běžné výdaje) a 6 (kapitálové výdaje),
- podle infrastruktury – sociální a ekonomické,
- podle rozpočtového plánování – plánovatelné a neplánovatelné.

Z hlediska rozpočtové skladby sice obce musí třídit výdaje druhově, nicméně pro lepší pochopení struktury výdajů je třídění odvětvové, které zaznamenává pouze výdaje a třídí je do 6 skupin. Výdaje na ekonomickou infrastrukturu zahrnují „výrobní“ výdaje – např. dotace soukromým podnikům, výdaje na výstavbu a údržbu veřejných komunikací, veřejného prostranství apod. Sociální infrastrukturou se zase myslí především výdaje na vzdělávání, péči o zdraví, chod sociálních zařízení apod. Plánovatelné výdaje jsou ty, o kterých se ví dopředu a předvídají se, většinou patří do skupiny mandatorních výdajů. Naopak – z logiky věci – neplánovatelné výdaje nelze naplánovat a mohou to být např. výdaje spojené s živelnými katastrofami nebo sankční poplatky za nedodržení rozpočtové kázně. (Provazníková, 2015)

2.3.2. Příjmy obce

Stejně jako výdaje určuje § 7 zákona o rozpočtových pravidlech územních celků, tak příjmy tento zákon uvádí v § 6.

Podle veřejných financí se příjmy obce můžou rozdělit do čtyř základních skupin – daňové příjmy, transfery a dotace, nedaňové příjmy (ty které většinou vyplývají z vlastní činnosti obce a jejích příspěvkových organizací) a úvěry a zápůjčky. První tři skupiny jsou nenávratnými zdroji příjmů, zatímco ten poslední představuje návratový způsob financování. Pro obce má také relativně velkou váhu to, zda velikost příjmů mohou nějak ovlivňovat svým rozhodnutím nebo jestli o příjmech rozhoduje stát a obce je ovlivnit nemohou. (Provazníková, 2015; Peková, 2008)

Daňové příjmy se zpravidla podílí na příjmech obce nejvýrazněji – za rok 2024 tvořili 68% podíl na veškerých příjmech obcí (zdroj dat – monitor.statnipokladna.gov.cz). Nicméně daňová pravomoc obcí – to, jak moc obce ovlivňují základ daně, způsob jejího vybírání a další „parametry“ daně – není nijak valná. Většina těchto záležitostí se rozhoduje na centrální úrovni. Ačkoliv se to může zdát pro obce nespravedlivé, má to své důvody. (Peková, 2008)

Přestože v jiných zemích mohou mít místní samosprávy na rozdíl od těch českých značné kompetence, lze všeobecně o správě daní určit principy, které u většiny daní říkají, že by měly být vybírány na centrální úrovni. Centrálně by se měly vybírat daně **důchodového typu** (jinak mohou způsobit migraci za nižší sazbou), daně **s vysoce mobilním základem** (způsobují nestabilitu daňového výnosu i migraci), daně **z nerovnoměrně rozmístěné základy** (např. z přírodních zdrojů, mohlo by to způsobit nerovnosti mezi obcemi) a také **nepřímé daně**, hlavně pokud se nedá zjistit „původce“ daňového výnosu. Jedině místní daně a poplatky mohou být vybírány na místní úrovni. (Provazníková, 2015)

V České republice do daňových příjmů územních samosprávných celků patří:

- *daň z příjmů fyzických a právnických osob,*
- *DPH,*
- *daň z nemovitých věcí,*
- *daň z hazardních her,*
- *místní a správní poplatky,*
- *Jiná peněžitá plnění (např. poplatky z oblasti životního prostředí). (Řezníčková, 2019, s. ...)*

Charakter místních daní mají daň z nemovitých věcí a místní poplatky. V těchto případech mohou obce výši daně/poplatku ovlivnit obecně závaznou vyhláškou, byť to stále musí být v mezích zákona. Nicméně největší příjmy v rámci těch daňových plynou obcím ze sdílených daní. Podíly obcí na jednotlivých daních znázorňuje Tabulka 2. Jelikož je v ČR používán nederivační typ sdílených daní, tak se mezi jednotlivé obce rozděluje výnos složitým výpočtem, ve kterém se zohledňují tzv. přepočítávací koeficienty a určitá kritéria jako je velikost katastrálního území obce, počet obyvatel obce, počet dětí navštěvující školy zřízené obcí a také tzv. koeficienty postupných přechodů. (Řezníčková, 2019)

Dotace a transfery obce dostávají na výkon přenesené působnosti, která jim je svěřena, a kromě toho především dotace účelové. Ty mohou se využívat jak na běžné, tak na kapitálové výdaje. Také se mohou členit podle toho, zda jsou nárokové (obce je získávají automaticky) či ne (obce o ně musí požádat). Obce většinou dotace získávají ze státního rozpočtu, ze kterého mohou čerpat přímo v rámci zákona o státním rozpočtu (ty jsou nárokové), z kapitoly všeobecné pokladní správy (např. dotace, které není nutné členit podle jejich účelu, mimořádné dotace nebo návratné finanční výpomoci) nebo z kapitol jednotlivých ministerstev (jak ty běžné dotace, tak i kapitálové – ty jsou většinou nenárokové).

Kromě toho mohou čerpat dotace i od krajů a v neposlední řadě také z dotací EU. U evropských dotací se akorát vyskytuje potíž se značnou administrativní zátěží, dotace je striktně účelová a také panuje nejistota v tom, zda obec skutečně dotaci dostane. Dotace z tohoto zdroje také obce dostávají až ve chvíli, kdy je projekt již dokončen, takže obec nejdříve musí stejně prostředky vyčlenit jinde. (Provazníková, 2015)

Mezi **nedaňové příjmy** lze zařadit příjmy od vlastních neziskových organizací, z vlastního podnikání, z podílu na zisku podniků s majetkovým vkladem obce, příjmy z pronájmu a prodeje vlastního majetku nebo užitelské a další poplatky. Většina těchto příjmů má buď malý význam pro samosprávu nebo jsou příjmy příliš nahodilé, než aby se na ně dalo spoléhat. Mírně mezi těmito příjmy vyčnívají ty z majetku. Zde má obec relativně hodně

možností, co může dělat. Kromě např. pronájmu bytů může investovat volné prostředky do cenných papírů, ukládat je na účtech termínovaných vkladů apod. (Peková, 2008)

Stejně jako soukromé subjekty, tak i územní samospráva může využívat **návratové zdroje**. Obce mohou využít úvěry a zápůjčky od peněžních ústavů (domácích i zahraničních), emitovat svoje vlastní dluhopisy nebo využít finanční výpomoci od státu. České obce v tomto směru nejsou nijak zvlášť omezovány a mohou využívat tyto zdroje podle svého uvážení. (Provazníková, 2015)

Tabulka 2 Rozpočtové určení daní

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
DPH	21%	20,83%	20,83%	21%	23,58%	23,58%	23,58%	25,84%	25,84%	25,84%	24,92%	24,16%
DPFO - závislá činnost	22,87%	22,87%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%	25,84%	25,84%	25,84%	24,92%	24,16%
DPFO - daň vybíraná srážkou	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%	25,84%	25,84%	25,84%	24,92%	24,16%
DPFO - OSVČ	23,58 % z 60 %	23,58 % z 60 %	23,58 % z 60 %	23,58 % z 60 %	23,58 % z 60 %	23,58 % z 60 %	23,58 % z 60 %	25,84%	25,84%	25,84%	24,92%	24,16%
DPPO - obce	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
DPPO	24%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%	25,84%	25,84%	25,84%	24,92%	24,16%
DPFO - dle bydliště	30%	30%	30%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

3. Místní daně a poplatky

3.1. Vymezení pojmů – daň vs. poplatek

Daně se rozumí neekvivalentní platba, kdy za ní není poskytnuto odpovídající protiplnění. Dále se charakterizuje svojí neúčelností – účel tedy dopředu není stanoven. Většinou se daně také platí pravidelně v určitém intervalu. Z ekonomického pohledu se pak daň definuje jako částka, která je pravidelně odčerpávána z důchodů ve prospěch veřejných rozpočtů.

Naproti tomu poplatek se vyznačuje svojí ekvivalentností a nepravidelností. Typicky tyto znaky splňují poplatky správní, kdy je osobě, která tento poplatek zaplatí, poskytnuto adekvátní protiplnění. Daně se pak poplatky podobá v tom, že se platí ve prospěch veřejnému rozpočtu. (Řezníčková, 2019; Těžký, 2016)

3.2. Konstruktivní prvky poplatku

Konstruktivní prvky poplatků se ve velké míře podobají těm daňovým. Jsou jimi zejména poplatkový subjekt, předmět poplatku, základ poplatku, jeho sazba, korekční prvky a podmínky placení poplatku (Bakeš, 2012, s. 159)

Poplatkovým subjektem se nazývá osoba, jejíž příjmy, majetek či činnost je podroben poplatku. Obvykle se nazývá poplatník, případně to také může být plátce (u poplatku z pobytu). Poplatník má také povinnost příslušný poplatek zaplatit. Pokud se mezi konstruktivními prvky osoba plátce, tak je povinná od poplatníka daný poplatek vybrat a poté jej odvést správci poplatku. (Těžký, 2016)

Předmětem se pak rozumí skutečnost, na kterou je vázána poplatková povinnost a vzniká tím tak poplatkově-právní vztah mezi poplatkovým subjektem a správcem poplatku.

Základ poplatku je pak v peněžně (případně i jinak) vyjádřený předmět poplatku, ze kterého je následně vyměřeno plnění. Slouží tedy jako základ toho, z čeho se nakonec poplatek vypočítán.

Na základě sazby poplatku je pak vyměřena výše poplatku ve vztahu k jeho základu. Typy sazeb mohou být různé. Rozlišuje se např. sazba pevná a poměrná. Pevná sazba je vyčíslena pevně stanovenou částkou bez ohledu na základ poplatku. Naproti tomu sazba poměrná je stanovena jako procentuální podíl na základu daně, a tak se od něj odvíjí. Dále jí můžeme dělit na sazbu lineární, kdy procentuální podíl zůstává rovnoměrný, sazbu progresivní – v tomto případě roste procento spolu se základem daně, a naopak sazbu regresivní, která má přesně opačný charakter oproti sazbě progresivní.

Korekčními prvky se myslí takové nástroje, které mají možnost ovlivnit výši místního poplatku. U místních poplatků je možné sem zařadit instituty prominutí místního poplatku a jeho navýšení. Díky prominutí je možné snížit dopady zavedení poplatku na určité citlivé skupiny obyvatel. Naopak díky navýšení je možné uvalit vyšší zatížení na poplatníka v případě nezaplacení včas v či jiné výši, než mu bylo stanoveno. (Těžký, 2016)

3.3. Funkce místních poplatků

Místní poplatky plní zejména funkci fiskální, regulační a stimulační. Fiskální funkci plní ve smyslu zvýšení příjmů obce (regionu). Nicméně kromě toho, že mohou být poplatky přínosem

do rozpočtu, představují také jistou administrativní zátěž. Proto by obce měly zvážit, zda jsou na správu poplatků připravené a dostatečně kompetentní. Regulační funkce spočívá v možnosti omezovat určité činnosti, se kterými jsou nebo mohou být spojené určité negativní efekty. Stimulační funkce má naopak za cíl ovlivnit činnost poplatkových subjektů (zkrácení doby výkopových prací). (Těžký, 2016)

3.4. Místní poplatky v ČR

Ačkoliv je nazýváme poplatky většinou mají spíše charakter municipálních (obecních) daní. Většinou totiž neplní znak ekvivalence a u některých poplatků také nepravidelnost, které by měl poplatek mít.

Z hlediska objemu příjmů tvoří místní poplatky relativně zanedbatelnou část rozpočtu obce. Jejich rozsah se pohybuje v rozmezí 1–10 % příjmů obecního rozpočtu v závislosti na velikosti obce a na množství zavedených poplatků. Průměrně pak místní poplatky tvoří 2% podíl na všech příjmech obecních rozpočtů.

Naopak velmi podstatné jsou místní poplatky z pohledu uplatňování vlastní samostatné působnosti. A to především díky tomu, že obce mohou plně ovlivnit rozsah jednotlivých poplatků. V rámci zákona mohou poplatky přizpůsobit svým vlastním potřebám. Určují si, zda vůbec poplatek zavedou a následně případně sazbu daného poplatku, rozsah osvobození od něj a další podrobnosti. (Řezníčková, 2019)

V České republice jsou místní poplatky upraveny zákonem č. 565/1990 sb. o místních poplatcích. Ten taxativně vyjmenovává, které poplatky je obec oprávněna zavést – mají fakultativní charakter, tudíž se obec sama rozhoduje, zda je zavede, či ne. Avšak není možné, aby obec svojí libovůlí zavedla nějaký jiný typ poplatku – to by bylo v rozporu se zákonem, a nakonec i s Listinou. To, jak bude poplatek přesně vypadat, stanovuje obec obecně závaznou vyhláškou na základě zákona. (Provazníková, 2015)

Konkrétně zákon vyjmenovává tyto poplatky:

- a) poplatek ze psů,*
- b) poplatek z pobytu,*
- c) poplatek za užívání veřejného prostranství,*
- d) poplatek ze vstupného,*
- e) poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,*
- f) poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace,*
- g) poplatky za komunální odpad.*

(§ 1 ZMP)

Nyní budou charakterizovány jednotlivé poplatky každý samostatně.

3.4.1. Poplatek ze psů

Poplatek ze psů je jeden z nejrozšířenějších, ne-li ten vůbec nejběžnější – pouze něco málo přes 50 obcí nemá tento poplatek zavedený (monitor – státní pokladna). I proto hraje relativně významnou roli. Plní především funkci regulační, druhotně pak funkci fiskální.

Tento poplatek tak umožňuje do určité míry regulovat výskyt psů na svém území. V rámci obecně závazné vyhlášky, která zavádí tento poplatek, mohou stanovit různá další kritéria, podle kterých bude poplatek vybírán. Může být např. různá sazba pro poplatníky žijící v bytech a pro poplatníky žijící v rodinných domech nebo může být rozdílný poplatek v jednotlivých částech obce. (Řezníčková, 2019, s. 117)

Základní náležitosti jsou uvedeny v § 2 ZMP. Za poplatníka je staven držitel psa. Ten může být jak fyzická, tak právnická osoba. Do roku 2003 jím byl vlastník psa, to se však hůře stanovovalo a pro obec bylo obtížnější domáhat se zaplacení poplatku, Docházelo tak např. k situacím, kdy mohla osoba tvrdit, že o psa pouze pečuje a vlastníkem je někdo jiný. (Řezníčková, 2019, s.116)

Finanční prostředky získané výběrem tohoto poplatku jsou pak obvykle využívány na údržbu veřejného prostranství a také např. na nákup sáčků na exkrementy, případně jsou jimi hrazeny další náklady vzniklé v souvislosti s pobytem psů na území obce. (Těžký, 2016, s. 16)

Předmětem daně je pes starší tří měsíců. Tato hranice se stanovila záměrně, neboť v tomto věku se štěňata odstavují od fen a nejčastěji tak v tomto věku mění svého majitele. Mimo jiné mají majitelé také v období tohoto věku štěněte povinnost ho naočkovat proti vzteklině. (Těžký, 2016, s. 25)

Dle § 2 odst. 2 ZMP: *...Od poplatku ze psů je osvobozen držitel psa, kterým je osoba nevidomá, osoba, která je považována za závislou na pomoci jiné fyzické osoby podle zákona upravujícího sociální služby, osoba, která je držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P, osoba provádějící výcvik psů určených k doprovodu těchto osob, osoba provozující útulek pro zvířata nebo osoba, které stanoví povinnost držení a používání psa zvláštní právní předpis.*

Sazbu daně zákon stanoví jako pevnou částku, kterou si obec může zvolit sama, nicméně je určena horní hranice 1500 Kč za psa. Poté má obec pravomoc zvýšit poplatek až o 50 % u druhého a každého dalšího psa. Zákon dále sníženou sazbu poplatku pro osoby starší 65 let. Ta je stanovena do maximální výše 200 Kč a stejně jako u základní sazby lze tuto sazbu zvýšit až o 50 % u druhého a každého dalšího psa. (Těžký, 2016 s. 29-30)

Poplatek náleží obci, ve které je poplatník přihlášen k pobytu nebo zde má sídlo.

3.4.2. Poplatek z pobytu

Od 1. ledna 2020 byly zrušeny poplatky za lázeňský a rekreační pobyt a poplatek z ubytovací kapacity. V tom samém okamžiku se tyto poplatky přetransformovaly do nového poplatku z pobytu. Důvodem byla snaha o zjednodušení a zefektivnění vybírání poplatku. tím se tak změnila většina prvků tohoto poplatku. Původní verze obsahovala pouze § 3, nyní je poplatek z pobytu kromě § 3 rozčleněn do §3a - §3h. (Těžký a Jantoš, 2019)

Vzhledem k tomu, že praktická část této práce analyzuje poplatky mezi roky 2014 a 2024, více než polovinu analyzovaného období platila úprava pro poplatek z ubytovací kapacity. Proto by bylo vhodné uvést na pravou míru přinejmenším to, v čem se tyto dva poplatky liší.

Největší rozdíl je v určení předmětu a poplatníka. Dříve byl poplatníkem poskytovatel ubytování a předmětem byla jednotlivá lůžka využitá k přechodnému ubytování za úplatu. Nyní je poplatníkem osoba, která není v obci přihlášená, což znamená značné zjednodušení. (Těžký, 2016; metodický materiál MVČR k tomuto poplatku)

Předmětem poplatku je *úplatný pobyt trvající nejvýše 60 po sobě jdoucích kalendářních dnů u jediného poskytovatele pobytu (§ 3a ZMP)*. Poplatek je tak stále zaměřen především na rekreační či lázeňské pobyty, nicméně není vázán určitý druh ubytovacího zařízení, proto má širší dosah – není zaměřen pouze na rekreační zařízení, poplatek tak platí i v případě, kdy je poskytnuto ubytování v soukromém apartmánu. Vyjmut je pobyt, při kterém je omezována osobní svoboda a také pobyt ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče hrazený ze zdravotního pojištění. Toto ustanovení se v žádné podobě v původním poplatku neobjevovalo. (Metodický materiál MVČR)

Naopak podobná jsou si ustanovení o osvobození poplatku. Nyní zákon vyjmenovává tyto osoby:

- a) nevidomá, osoba, která je považována za závislou na pomoci jiné fyzické osoby podle zákona upravujícího sociální služby, osoba, která je držitelem průkazu ZTP/P, a její průvodce,*
- b) mladší 18 let,*
- c) hospitalizovaná na území obce ve zdravotnickém zařízení poskytovatele lůžkové péče s výjimkou osoby, které je poskytována lázeňská léčebně rehabilitační péče,*
- d) pečující o děti na zotavovací akci nebo jiné podobné akci pro děti podle zákona upravujícího ochranu veřejného zdraví konaných na území obce,*
- e) vykonávající na území obce sezónní práci pro právnickou nebo podnikající fyzickou osobu nebo*
- f) pobývajících na území obce*
  - 1. ve školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy anebo školském zařízení pro preventivně výchovnou péči anebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,*
  - 2. v zařízení poskytujícím ubytování podle zákona upravujícího sociální služby,*
  - 3. v zařízení sloužícím k pomoci lidem v ohrožení nebo nouzi provozovaném veřejně prospěšným poplatníkem daně z příjmů právnických osob, nebo*
  - 4. za účelem výkonu záchranných nebo likvidačních prací podle zákona o integrovaném záchranném systému. (§ 3b ZMP)*

Kromě těchto osvobození může obec uvážit i zahrnutí dalších v rámci obecně závazné vyhlášky, nicméně toto osvobození nesmí působit diskriminačně – nesmí zvýhodňovat určitou skupinu obyvatel. (Metodický materiál odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra K obecně závazné vyhlášce o místním poplatku z pobytu)

Základ poplatku dle § 3c je počet započatých dnů pobytu s výjimkou dne příjezdu. Sazba je pak stanovena do maximální výše 50 Kč. Oproti maximální výši 15 Kč za den u původního poplatku, je tak hranice několikanásobně zvýšena. Obec si může v tomto rozptylu zvolit výši

dle svého uvážení, aniž by musela své rozhodnutí zdůvodňovat. Nicméně není možné stanovit tuto částku paušálně.

Poplatek je obci placen prostřednictvím plátce poplatku, kterým je poskytovatel úplatného pobytu. Plátce je tak povinen od poplatníka poplatek vybrat a následně ho zaplatit. Plátce také musí vést evidenční knihu osob (jinak řečeno má evidenční povinnost), které u něj byly ubytované, a to s náležitostmi, které stanoví zákon v § 3g ZMP. Kromě toho zákon umožňuje pořadatelům velkých kulturních akcí, kteří poskytují návštěvníkům také ubytování, vést zjednodušenou evidenci dle § 3h ZMP.

3.4.3. Poplatek z užívání veřejného prostranství

Tento poplatek v obdobné podobě v ČR existuje od roku 1966, kdy o něm vyšla vyhláška. Podle ní se poplatek vybíral až do okamžiku uvedení v platnost ZMP. Obsahovala obdobná ustanovení, jako dnes obsahuje § 4 ZMP. Upravovala předmět poplatku, dobu zpoplatnění, sazby poplatku a definovala poplatníka jako občana. (Těžký, 2016 s. 57–58).

V dnešní podobě je ustanoven v § 4 ZMP. Vybírá se za zvláštní užívání veřejného prostranství neboli za užití veřejného prostranství jiným než obvyklým způsobem. Zákon pak konkrétně vyjmenovává:

„provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl.“ (§ 4 odst. 1)

Sazba poplatku je určena pevnou částkou 10 Kč za každý započatý m² na den. Poplatek se tedy vypočítá jako součin metrů čtverečných a dnů. Zákon dále umožňuje zvýšit sazbu až na desetinásobek v určitých případech. Obec má také možnost vybírat částku paušálně týdně, měsíčně anebo ročně. Poplatníkem může být jak fyzická, tak právnická osoba, která užívá veřejné prostranství ke zvláštním účelům. (Řezníčková, 2019 s. 126)

U tohoto poplatku mohou být poplatníci osvobozeni ve dvou případech. Jednak zákon stanoví, že poplatek se neplatí z pořádaných akcí, jež výtěžek je určen na charitativní nebo veřejně prospěšné účely. Problémem může být slovo „výtěžek“, protože není specifikováno, co tím zákonodárce měl na mysli – zejména jestli se jedná o veškeré zisky z akce nebo jen o ty čisté (kdy jsou již odečtené náklady). Právní teorie se přiklání k výkladu ve prospěch poplatníky, tedy že se jedná o čistý výtěžek. V každém případě to musí vždy být celý výtěžek, a ne jenom jeho část, aby bylo možné uplatnit osvobození. (Těžký, 2016, s. 69)

V druhém případě je od poplatku osvobozena osoba zdravotně postižená v případě, kdy má v obci vyhrazené stálé parkovací místo. Osoba zdravotně postižená se definuje dle zákona o poskytování dávek. Dle tohoto zákona se zdravotně postiženou osobou myslí osoba starší jednoho roku, které mají nárok na průkaz osoby zdravotně postižené ZTP nebo ZTP/P. (Těžký, 2016, s. 71)

Poplatek plní funkci regulační a fiskální. Významnější přitom je ona funkce regulační, kdy má díky poplatku možnost mít pod kontrolou kdo, kdy a jak dlouho využívá veřejné prostranství. Avšak vzhledem k tomu, že maximální sazba poplatku je již od roku 1990 stanovena 10 Kč za každý započatý m² a den, tak je cena více než symbolická. Regulační účel se tak

minimalizuje, byť poplatek stále plní svůj účel. Proto by nejspíše bylo vhodné zvážit změnu této části zákona. (Řezníčková, 2019, s. 123–124).

Alespoň nějaký zisk z tohoto poplatku má celkem 1997 obcí a celkový zisk všech obcí za rok 2023 činil 746 mil. Kč a tvořil tak téměř 8% podíl na celkových příjmech z místních poplatků. (Monitor státní pokladna – analytická část).

3.4.4. Poplatek ze vstupného

Poplatek ze vstupného se dle zákona o místních poplatcích (ZMP) platí za kulturní, sportovní, prodejní a reklamní akce. Vstupné se počítá bez DPH, pokud je v ceně obsažena. Obec může ve vyhlášce určit, že poplatek bude vybírán jen z některých typů akcí. Pořadatel je povinen akci ohlásit, a pokud nespadá do vymezených druhů akcí, poplatek se neplatí. Subjektem poplatku je fyzická nebo právnická osoba, která akci pořádá – bez ohledu na to, kde se koná (veřejně prostranství, soukromý pozemek či budova).

Judikatura Nejvyššího správního soudu potvrzuje, že poplatku podléhá celé vstupné, přičemž zákon míří na jednorázové akce – nikoli např. běžné prohlídky památek. Sazba může být až 20 % ze vstupného, případně je možné využít paušální částku (např. u opakujících se akcí). Zákonné osvobození platí pouze tehdy, pokud je výtěžek z akce určen pro charitativní nebo veřejně prospěšné účely. (Jánošíková et al., 2016; metodické doporučení k činnosti samosprávných celků; Řezníčková, 2019)

3.4.5. Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

Poplatek dle § 10 ZMP platí osoba, která získá povolení k vjezdu do míst, kde je vjezd zakázán – typicky historická centra měst. Neplatí se za samotný vjezd, ale za vydání povolení. Jeho hlavním cílem je regulace dopravy, nicméně může paradoxně vést k legitimizaci vjezdu, protože povolení lze získat za poplatek. Od roku 2019 činí základní sazba 200 Kč za den, případně lze sjednat paušální částku. (Těžký, 2016, s. 103; ZMP § 10; Metodické doporučení k provádění vyhlášek)

Poplatek má plnit zejména regulační funkci, kdy má zamezit nadměrnému vjezdu aut. V praxi to však může fungovat právě naopak. Fiskální význam poplatku je taktéž malý – v roce 2023 přinesl 16 mil. Kč. Osvobození se vztahuje na obyvatele a vlastníky nemovitostí v dané lokalitě a jejich blízké, podnikatele a držitele ZTP. (Řezníčková, 2019)

3.4.6. Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku se vztahuje na případy, kdy díky nové výstavbě vodovodu nebo kanalizace vznikne první možnost připojení stavebního pozemku. Nejde tedy o situace, kdy obec pouze opravuje nebo nahrazuje stávající síť. Tento poplatek je oproti ostatním místním poplatkům jednorázový.

Poplatníkem je vlastník stavebního pozemku. Pokud má pozemek více vlastníků, odpovídají společně a nerozdílně. Výše poplatku se určuje podle rozdílu hodnoty pozemku před a po zhodnocení, a to za každý metr čtvereční. Poplatek může být vybírán pouze tehdy, pokud

obec stavbu vodovodu či kanalizace financovala výhradně z vlastních prostředků – jakékoli spolufinancování ze strany jiných osob tuto možnost vylučuje. (Metodické doporučení k činnostem územních samosprávných celků)

Zákon výslovně neuvádí jednotnou definici stavebního pozemku, ale v poznámce pod čarou odkazuje na zákon o oceňování majetku. Podle něj se za stavební pozemky považují jak zastavěné, tak nezastavěné plochy se specifickými znaky, i pokud jsou jinak vedeny v katastru. Při stanovení výše poplatku je třeba postupovat dle oceňovací vyhlášky, což je administrativně náročné – obcím se proto doporučuje spolupráce s odborníky. Zároveň je vhodné předem ověřit, zda skutečně došlo ke zvýšení hodnoty pozemků, protože může nastat i opačný případ. (Těžký, 2016)

Poplatek lze zavést pouze v roce, kdy stavba vodovodu nebo kanalizace nabyla kolaudačního rozhodnutí.

3.4.7. Poplatky za komunální odpad

Pod tímto pojmem se skrývají dva poplatky týkající se odpadového hospodářství. Obec může zavést buď poplatek za obecní systém odpadového hospodářství nebo poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci. Obec si může vybrat který z nich zavede nebo případně nemusí zavést žádný, nicméně zákon znemožňuje zavedení obou poplatků zároveň.

V takovéto úpravě poplatky existují od roku 2021, kdy vzešel v platnost nový zákon o odpadech a s ním i mimo jiné související novela zákona. Důvodem bylo sjednocení právní úpravy. (Deník veřejné správy; metodická pomůcka MFČR)

Pokud obec zavede **poplatek za obecní systém odpadového hospodářství**, pak poplatníci platí za samotnou existenci tohoto systému. V ZMP se jeho úprava uvádí v § 10e – 10 h. Poplatníkem tohoto poplatku se stává osoba, která je v obci přihlášená nebo osoba, která vlastní v obci nemovitost. (§ 10e ZMP) Osobou, která v obci vlastní nemovitost, přitom nemusí být pouze fyzická osoba, ale také osoba právnická. To, kdo se považuje za osobu přihlášenou, specifikuje § 16c ZMP. Osoba přihlášená je tedy ta, která podle zákona o evidenci obyvatel nahlásí svůj trvalý pobyt v obci nebo cizinci, kteří zde ohlásí pobyt podle příslušných zákonů. (Metodická pomůcka MFČR)

Poplatek se stanoví paušální částkou v nezávisle na tom, kolik osoba skutečně vyprodukuje odpadu. Zákon uvádí maximální sazbu, která je nastavena až do výše 1200 Kč za osobu. Poplatkovým obdobím je kalendářní rok. Z důvodu možnosti změn v průběhu roku zákon dále definuje dílčí poplatkové období, což je jeden měsíc. Přičemž pokud se poplatník přihlásí v průběhu roku, pak se poplatek snižuje o jednu dvanáctinu za každé dílčí období, kdy ještě nebyl přihlášený nebo byl osvobozen od poplatku.

Zákon osvobozuje poplatníky od placení poplatku hned v několika případech. Jednak to jsou osoby, které jsou poplatníkem poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci v jiné obci. Dále se osvobození vztahuje na děti umístěné v dětských domovech, výchovných ústavech a dalších obdobných zařízeních, také na osoby umístěné v domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory, domově se zvláštním režimem nebo v chráněném bydlení. Poslední skupinou jsou lidé, kterým byla omezena osobní svoboda na základě zákona mimo vězňů v domácím vězení. Kromě zákonných osvobození, může obec navrhnout v obecně závazné vyhlášce stanovit (v odůvodněných případech) další skupiny, které osvobodí nebo jim poskytnout částečnou úlevu – snížit výši poplatku.

Oproti tomu **poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci** se stanoví podle množství vyprodukovaného odpadu. Za předmět poplatku zákon pokládá *odkládání směsného komunálního odpadu z jednotlivé nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, která se nachází na území obce (ZMP, § 10j)*. Poplatkovým základem může obec v obecně závazné vyhlášce stanovit buď podle objemu nebo hmotnosti shromažďovaného odpadu nebo podle kapacity odkládací nádoby. Obec také má pravomoc stanovit minimální základ dílčího poplatku až do výše 60 l nebo 10 kg za měsíc, a to z důvodu zabránění vyhýbání se placení tohoto poplatku.

Sazba je pak stanovena maximálně do výše 6 Kč za kilogram nebo 1 Kč litr. Výsledná výše poplatku se vypočte jako součet dílčích poplatků za jednotlivé měsíce, ve kterých byla osoba poplatníkem poplatku. Dílčí poplatek se pak stanoví jako součin základu poplatku (váhy nebo objemu odpadu) a sazby, kterou obec stanovila. Poplatkové období a dílčí poplatkové období je stanoveno stejně jako u poplatku za obecní systém odpadového hospodářství.

U tohoto poplatku se vyskytuje jak osoba plátce, tak poplatníka. V určitých případech může tato osoba splynout v jednu, pak za sebe bude poplatník jednat sám. Poplatníkem je FO, která má bydliště v nemovité věci nebo FO, PO nebo fond, vlastníci nemovitou věc, ve které nemá žádná FO trvalé bydliště. Pojem bydliště je definován v občanském zákoníku. Ten ho uvádí jako místo, kde se osoba zdržuje a má úmysl žít tam trvale. Plátcem jednotek může být SVJ, případně PO, FO nebo fond vlastníci nemovitost. Plátce má za povinnost vybrat poplatek od poplatníků a odvést ho správci poplatku.

Žádné osvobození u tohoto poplatku zákon nestanoví. Obec si může sama v OZV stanovit vlastní osvobození a úlevy, nicméně s ohledem na vázanost poplatku na skutečnou produkci odpadu to není příliš vhodné.

3.5. Procesní úprava správy místních poplatků

Správu místních poplatků upravuje třetí část zákona o místních poplatcích (§ 11–16 b), který byl novelizován zákonem č. 252/2023 s účinností od 1. 1. 2024. Nově byl upraven § 11 a doplněn § 11a až § 11d. Cílem novely bylo zefektivnit správu poplatků, zejména ve vztahu k insolvenčnímu řízení a vymáhání nedoplatků, díky čemuž by obce měli mít možnost lépe vymáhat nedoplatky. (závěrečná správa k novele ZMP provedená zákonem č. 252/2023)

Nově upravené paragrafy definují postup vyměření poplatku, práva a povinnosti subjektů, možnost navýšení poplatku při nezaplacení a pravidla pro případy úpadku. Ve většině případů se poplatek vyměřuje bez rozhodnutí pouhým zapsáním do evidence, a to při splnění ohlašovací povinnosti a jasnosti výše poplatku. Rozhodnutí se vydává v případě nejasnosti nebo na žádost poplatníka, případně u poplatku za komunální odpad s litrovým základem.

Správce může nezaplacený poplatek zvýšit až na dvojnásobek, přičemž se neuplatní sankce podle daňového řádu. Pravidla pro insolvenční řízení se vztahují jen na poplatky s ročním poplatkovým obdobím.

Místní poplatek zavádí obec obecně závaznou vyhláškou, ve které musí stanovit sazbu poplatku, lhůtu pro podání ohlášení (není-li vyloučena), a jeho splatnost. Dále může upravit osvobození, úlevy, způsob placení, možnost volby paušální částky, případně delší lhůtu pro oznámení změn. (ZMP)

4. Město Hradec Králové

První zmínka o Hradci jako městě pochází z roku 1225, kdy se město zmiňuje ve smlouvě, která tak dokládá existenci města v té době. Přívlatek „Králové“ však získal až ve 14. století, kdy se stal věnným městem českých královen. I díky tomu bylo město přirozeným centrem regionu s vysokou úrovní vzdělanosti a kultury. (hradeckralove.org – základní informace o městě)

Současný vzhled města ovlivňují stavby z různých časů minulých, proto zde budou některé z nich zmíněny. Dominantou starého města katedrálu sv. Ducha vystavěli na počátku 14. století v gotickém stylu, ten se nicméně postupně vytrácel, jak byla katedrála opravována a upravována. Dále nelze nezmínit Bílou věž, která stojí hned vedle katedrály. Zvonice byla postavena o více než dvě století později, a to v renesančním stylu. (Falta Jan, 2012) Relativně velký rozmach architektury město zažilo koncem 19. století, kdy se zbouřaly pevnostní hrady. Tato doba nechala vzniknout několika moderním stavbám a město začalo rozkvétat pod vedením architektů jako byl Jan Kotěra, Josef Gočár nebo Oldřich Liska. V této době vznikla např. budova muzea, budova dnešního magistrátu nebo elektrárna Hučák (hkinfo.cz)

Dnešní Hradec Králové je metropolí Královéhradeckého kraje, bydlí zde necelých sto tisíc obyvatel (k 1. 1. 2024 mělo město 93 906 obyvatel) a další tisíce sem dojíždějí za prací i za studiem. Leží na soutoku Labe a Orlice přibližně 100 km od Prahy, se kterou ho propojuje dálnice D11. Z hlediska typu přenesené působnosti je Hradec Králové obcí třetího typu nebo-li obcí s rozšířenou působností. Kromě toho je také statutárního městem, nicméně jednotlivé městské obvody nemá a nejvyšší pravděpodobností nemá statut v podobě obecně závazné vyhlášky, neboť není dohledatelný. V roce 2022 ve volbách do zastupitelstev bylo zvoleno 37 zastupitelů, 11 z nich pak zastává funkci radních. Funkci primátorky města vykonává Springerová Pavlína.

Město také nabízí spoustu různorodých „atrakcí“ k zabavení a je tu také dobrá občanská vybavenost – ve městě se nachází městský bazén s lázněmi, letní koupaliště, v nedávné době byl postaven nový fotbalový stadion, také se zde hraje hokej na extraligové úrovni. V případě, že občan chce jít za kulturou, může navštívit Klicperovo divadlo nebo loutkové Divadlo Drak. Další možnosti nabízí samozřejmě i soukromé podniky. (hradeckralove.org, 2025)

4.1. Místní poplatky ve městě

Ve městě jsou zavedeny celkem čtyři místní poplatky – poplatek za likvidaci komunálního odpadu, poplatek ze psů, z pobytu a za užívání veřejného prostranství, každý z nich je pak vyhlášen samostatnou obecně závaznou vyhláškou. Všechny tyto poplatky spravuje Magistrát města.

Původní vyhláška o poplatku za odpady je z roku 2021 (vyhláška č. 5/2021), kdy (jak bylo již v teorii zmíněno) vzešel platnost nový zákon o odpadech a novela zákona o místních poplatcích. Účinnosti nabyla 1. 1. 2022, což městu umožnila přechodná ustanovení umožňující postupovat podle původních právních předpisů. Město si vybralo poplatek za obecní systém odpadového hospodářství. Sazba aktuálně dosahuje výše 800 Kč za osobu, platí se jednorázově a splatnost se stanovuje nejpozději do 25. 4. příslušného roku. Vedle zákonných osvobození se poplatek netýká dětí do 6 let věku včetně a osob, které se dlouhodobě zdržují v cizině. Poloviční sazbu mají děti do 14 let věku včetně, osoby starší

70 let včetně a osoby mající ve městě rekreační nemovitost a zároveň jí zde již vznikla poplatková povinnost z jiné nemovitosti. Vyhláška kromě toho upravuje ohlašovací povinnost poplatníků a také ruší předchozí vyhlášky o odpadech. (Vyhláška č.5/2021; Auer Tomáš, 2021 – deník VS)

Poplatek ze psů se znovuzavedl vyhláškou č. 4/2019, která nahradila vyhlášku z roku 2003 o tomto poplatku. Sazba poplatku se dělí jednak podle toho, zda je držitel psa přihlášen v rodinném domě nebo ne, a také podle hranice věku 65 let. Standartní sazba činí 1200 Kč za prvního a 1800 Kč za druhého a každého dalšího psa. V případě držitele přihlášeného v rodinném domě se pak sazba dramaticky snižuje na 300 Kč, respektive 400 Kč. U osob starších 65 let se pak sazba stanoví na 200 Kč, respektive 300 Kč nehledě na to, zda žijí v rodinném domě či ne. Osvobození město rozšířilo o osoby, které si adoptují psa z útulku na území města, pokud to ohlásí do 30 dnů od vzniku nároku. Splatný je poplatek stejně jako ten za odpad do 25. dubna daného roku. Kromě toho vyhláška upravuje evidenci psů a ohlašovací povinnost. (OZV č. 4/2019,)

Náležitosti poplatku z pobytu stanoví vyhláška č. 6/2019, ve znění OZV z roku 2023, kdy je sazba stanovena na 40 Kč za každý započatý den pobytu. Splatný je pak do 15 dnů po uplynutí kalendářního čtvrtletí. Ohlašovací povinnost má plátce nejdéle do 15 dnů od vzniku i zániku poplatkové povinnosti. Vyhláška zároveň opět zrušuje předchozí vyhlášku z ubytovací kapacity.

Posledním poplatkem je poplatek za užívání veřejného prostranství, který upravuje vyhláška č. 10/2024, již byla nahrazena vyhláškou předchozí. To, na kterých místech se platí tento poplatek, stanovuje příloha této vyhlášky. Místa jsou v příloze také vyznačená na mapě – každá část města má svoji přílohu. Poplatník má povinnost ohlásit zvláštní užívání veřejného prostranství nejpozději 7 dnů před začátkem užívání a s tím také poskytne potřebné údaje. Sazba poplatku v základu rozdělena podle toho, zda se stanovuje za každý započatý m² a započatých dnech nebo je stanovena paušální částkou. Nepaušální částka je nejvyšší za umístění zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb na těch nejvíce exponovaných místech především v centru města. Tam je stanovena sazba na 100 Kč. Poloviční hodnoty 50 Kč dosahuje sazba za umístění reklamního zařízení. Většina dalších sazeb např. za provádění výkopových prací činí 10 Kč nebo je to v řádu jednotek korun. Paušálně na jeden týden město stanovuje poplatek pro lunaparky, cirkusy a obdobné atrakce, kdy na mapě přesně vymezuje, které prostory mohou tyto atrakce využívat. Paušálem je také stanoven poplatek za parkovací místo. Poplatek je splatný v den ukončení užívání veřejného prostranství. (vyhláška č. 10/2024)

4.2. Opatření ve městě spojená s koronavirovou krizí

Zastupitelstvo se v době pandemii usneslo na dvou programech na podporu občanů a podnikatelů působících ve městě – ANTIVIRUS a ANTIVIRUS II. První z nich město přijmulo na zasedání v dubnu 2020, druhý pak byl přijat listopadu téhož roku. Většina opatření probíhala až do konce roku 2021

Zastupitelstvo se v dubnu 2020 usneslo na těchto opatření:

- Rozhodnutí neuplatňovat po dobu trvání nouzového stavu v odůvodněných případech sankce a úroky z prodlení z plateb nájemného za užívání bytových a nebytových prostor a pozemků ve vlastnictví města, které nebyly uhrazeny včas.

- Rozhodnutí prominout školkové a úhrady za školní družinu po dobu nouzového stavu ve všech školách a školkách zřizovaných městem.
- Prominutí úhrady paušální platby a denních poplatků za pobyt dětí v jeslích za období duben – květen 2020.
- Zřízení zařízení pro osoby bez domova, kterým byla nařízena karanténa, nebo jim bylo diagnostikováno onemocnění covid-19.
- Prominutí poplatku za užívání veřejného prostranství pro podnikatelské i nepodnikatelské subjekty (předzahrádky, kulturní, sportovní a další akce) do konce roku 2020.
- Byl schválen záměr přehodnotit a připravit rozpočet města tak, aby zohlednil krizovou situaci a byl schopen financovat opatření směřující k překonání krizového období. Zejména měla být vytvořena rezerva ve výši 150 milionů korun.
- Záměr udržet stávající výši podpory sociálních služeb a podporu sportovní činnosti a volnočasových aktivit dětí a mládeže.
- Záměr učinit opatření směřující k zajištění stabilizace zaměstnanosti v rámci magistrátu města a v rámci městských organizací.
- Záměr poskytnout na podporu podnikání a osob ohrožených nouzovým stavem 10 milionů korun.
- Záměr učinit opatření směřující k zajištění finanční stability městských kulturních organizací a společností (divadla, filharmonie apod.)
- Prominutí nájemného nájemcům užívajících prostorů města ke svému podnikání, pokud nebyly dlužníky již v roce 2019.

V programu ANTIVIRUS II byly stanovena podobná opatření. Prominutí poplatku za užívání veřejného prostranství bylo prodlouženo do konce roku 2021, bylo schváleno dalších minimálně 2,8 milionu na podporu podnikání a dále byla přijata opatření směřujících k podpoře subjektů v oblasti cestovního ruchu na území města (hotely a penziony). Místo úplného prominutí nájmu byla poskytnuta podnikatelům sleva na nájmu. Jinak výše uvedené body schválené v dubnu 2020 platily i nadále.

5. ANALÝZY

5.1. Metodika výzkumu

V této kapitole bude vysvětleno, jakým způsobem byly provedeny analýzy, jaké se přitom použily zdroje dat a další informace osvětluující způsoby výzkumu.

Následující část práce je její podstatou. Cílem bude analyzovat rozpočet města v posledních 11 letech, kdy bude nejdříve odhadnut trend rozpočtu a následně bude se bude zkoumat i případný vliv pandemie na vývoj rozpočtu. Ve speciální kapitole se pak pozornost zaměří přímo na místní poplatky ve městě a jejich vývoj i s ohledem na pandemii. Tato část by především měla odpovědět na tyto otázky:

- Jaký byl nastavený trend rozpočtu města před pandemií?
- Jak, a jestli vůbec, se tento trend změnil vlivem pandemie?
- Měla pandemie vliv na výši příjmů z místních poplatků?
- Dokázal se rozpočet již vzpamatovat a je situace srovnatelná s dobou před covidem?

Primárním zdrojem dat o rozpočtu pro tento výzkum bude prohlížečka rozpočtu města dostupná z oficiálních webových stránek města. Pro všeobecná ekonomická data jako je inflace, HDP nebo nezaměstnanost se využijí data Českého statistického úřadu (ČSU). Dále to mohou být příslušné vyhlášky města nebo i zákony. Data budou pokrývat – jak již bylo i výše zmíněno – období jedenácti let od roku 2014 do roku 2024. Ze statistického hlediska představuje takové množství dat relativně malý vzorek, proto bude dobré brát tuto skutečnost v úvahu, neboť tato skutečnost může zkreslovat výsledky. Nicméně hodnocení z daleko většího vzorku by přesahovalo rámec této bakalářské práce a výsledky z takového vzorku mají stále dostatečně velkou vypovídající hodnotu.

V rámci analýz budou sledovány jednotlivé složky rozpočtu, a to jak ze strany příjmů, tak i výdajů. Důraz bude kladen na hodnocení vlivu pandemie na tyto složky, součástí však nebude jen hodnocení přímého vlivu pandemie, ale i hodnocení vlivu inflace a HDP (případně i dalších makroekonomických ukazatelů), které byly prokazatelně ovlivněny pandemií. Zkoumat se bude i to, jak se jednotlivé příjmy a výdaje ovlivňují mezi sebou.

Analýzy zahrnují tyto příjmy:

- celkové příjmy rozpočtu,
- daňové příjmy,
- přijaté transfery,
- nedaňové příjmy,
- kapitálové příjmy,
- daň z přidané hodnoty,
- daň z příjmů fyzických osob
- daň s příjmy právnických osob
- daň z nemovitostí
- ostatní daňové příjmy a z nich především daň z hazardních her,
- správní poplatky,
- místní poplatky,
- poplatek za psa,
- poplatek z pobytu,
- poplatek za komunální odpad,

- poplatek za užívání veřejného prostranství.

Z výdajů jsou analýze podrobeny:

- celkové výdaje rozpočtu,
- běžné výdaje,
- kapitálové výdaje,
- běžné i kapitálové výdaje odboru správy majetku,
- běžné výdaje fondu na podporu veřejně prospěšných projektů,
- běžné výdaje odboru kultury sportu a cestovního ruchu,
- běžné výdaje kanceláře tajemníka,
- běžné výdaje ekonomického odboru,
- běžné výdaje odboru školství,
- běžné výdaje odboru rozvoje města,
- běžné výdaje městské policie,
- kapitálové výdaje investičního odboru.

Výše jednotlivých příjmů i výdajů ukazují tabulky v přílohách A - D

5.1.1. Použité metody analýzy dat

Pro základní zhodnocení dat se využijí metody deskriptivní statistiky. V práci je využíváno průměru a směrodatné odchylky nebo variačního koeficientu jako ukazatele variability. Dále se pro meziroční srovnání vývoje využívají procentuální změny. Procenty se vyjadřují i podíly na jiných složkách v rozpočtu.

V další fázi zkoumání se pak používá grafické analýzy a analýzy trendů. Vývoj rozpočtových položek se pomocí spojnicových grafů dobře vizualizuje a umožní tak pozorovat případné výkyvy a zlomy v datech. V některých grafech jsou zaneseny i spojnice trendu s hodnotou R^2 případně i s rovnicí spojnice trendu, které umožňují další porozumění datům a jednoduché predikce vývoje.

Pro zhodnocení síly lineárního vztahu mezi proměnnými se využijí Pearsonovy korelační koeficienty. S jejich pomocí budou použity k potvrzení provázanosti dvou veličin. Hodnota koeficientu se pohybuje mezi „-1“ a „1“, kdy hodnota blízká k „-1“ značí silný negativní lineární vztah a „1“ naopak silný pozitivní lineární vztah. Pokud je hodnota blízko 0, mezi veličinami panuje slabý nebo žádný lineární vztah. Pro výpočty byla použita funkce CORREL v softwaru Microsoft Excel.

Pro kvantifikaci vlivu vybraných proměnných na jednotlivé položky rozpočtu bude použita lineární regresní analýza. Ta bude kvůli dostatečnému množství pozorování vždy aplikována na celé období. K těmto výpočtům bude využit Microsoft Excel. Jako závislé proměnné byly zvoleny: celkové příjmy, daňové příjmy, přijaté transfery, DPH, DPFO, DPPO, ostatní daňové

příjmy, místní poplatky, správní poplatky, běžné a kapitálové výdaje a z obou těchto kategorií pak výdaje podle jednotlivých odborů. Nezávislé proměnné budou tyto:

- Pandemie jako tzv. „dummy“ proměnná – binární proměnná vyjádřená za pomoci nuly a jedničky, kdy 1 znamená právě probíhající pandemii (zde zvoleno pro roky 2020, 2021 a 2022) a 0 znamená opak.
- Inlace – meziroční inlace podle údajů ČSÚ v procentech.
- HDP v běžných cenách
- Nezaměstnanost vyjádřená v procentech.

Pokud bude potřeba zhodnotit vliv inflace a HDP zároveň, budou vždy vytvořeny dva regresní modely, neboť tyto dvě nezávislé proměnné mají mezi sebou vyšší korelaci a mohly by se navzájem ovlivňovat. Kromě toho také v jednom případě bude zhodnocen vliv pandemie a energetické krize (nezávislé proměnné) na inflaci (závislá proměnná).

Pro interpretaci výsledků regresní analýzy budou sledovány především tyto ukazatele:

- Hodnota spolehlivosti R – vyjadřuje, jak velké procento variability závislé proměnné je vysvětleno nezávislými proměnnými v modelu. Čím je hodnota vyšší, tím víc je i model hodnotný, neboť má vyšší vypovídající hodnotu.
- Významnost F – hodnota, která testuje významnost modelu jako celku, musí být nižší, než je nastavená hladina významnosti testu, což v této práci vždy bude znamenat hodnotu 0,05. Jedině pak je test statisticky významný.
- Koeficienty – odhad hodnot pro každou nezávislou proměnnou, jak moc se průměrně změní závislá proměnná při změně dané nezávislé proměnné o jednu jednotku za předpokladu „ceteris paribus“.
- P-hodnoty pro koeficienty: určují to, zda je daná nezávislá proměnná statisticky významná, platí přitom stejná pravidla jako pro významnost F, tedy proměnná je významná, pokud hodnota je nižší než 0,05.

5.2. Ekonomické prostředí v letech 2014–2024

Před samotnou analýzou bude nejdříve uveden kontext doby v tomto období. Z pohledu makroekonomických ukazatelů před rokem 2020, kdy v ČR naplno propukla pandemie, se dá říci, že ekonomika vzkvétala. Dle dat českého statistického úřadu v roce 2014 se Česko vyhrabalo z menší ekonomické krize a v Královéhradeckém kraji meziroční růst HDP dosáhl 3,9 %. Největší růst HDP zaznamenal v tomto časovém období v roce 2017, kdy meziroční růst HDP dosáhl 8,7 %. Až do roku 2016 byla navíc průměrná roční inflace na podprůměrných hodnotách, což taktéž mohlo napomoci rozvoji. Po tomto roce se z hodnot menších, než jedno procento dostala na 2,5 procenta. (csu.gov.cz)

První případy nákazy covidu v Česku byly zaznamenány v březnu 2020, což také znamenalo první dopady i na obyvatelstvo, podniky, potažmo na celou ekonomiku. 12. března byl vyhlášen nouzový stav, což umožnilo výrazné omezení svobod. Byl zakázán provoz některých kulturních a sportovních zařízení (posilovny, koupaliště, sauny, knihovny atd.). Postupně přibývaly další opatření. Chod ekonomiky se prakticky zastavil. V létě byl sice

obnoven, nicméně s další vlnou na podzim se opatření zase zpřísnila. První čtvrtletí roku 2021 pak bylo ve znamení nejprísnejších opatření za celou dobu pandemie – mezi nimi např. omezení pohybu mezi okresy na 3 týdny. V létě se opět opatření rozvolnila a na podzim se zase začala zpříšňovat, nicméně opatření už nebyla tak drastická vzhledem k rozšiřujícímu se očkování. Lidé tak mohly využívat obchodů a služeb, pokud se prokázaly očkováním nebo prodělanou nemocí. Díky tomu se tak mohla začít postupně ekonomika vracet do „normálu“, byť velmi pomalu. Poslední opatření vymizela v roce 2022.

Tyto skutečnosti měly samozřejmě určitý dopad na ekonomiku, a to nejen přímo v době pandemie mezi lety 2020 a 2022, ale i v letech následujících. Zastavení ekonomiky se projevilo v poklesu HDP o 5,3 % za celou republiku a o 4,4 % v Královéhradeckém kraji. Ve vývoji inflace se tato doba projevila v letech 2022 a 2023, kdy míra inflace vystřelila do hodnot, které byly v Česku nevídané – za rok 2022 byla průměrná roční míra inflace 15,1 %, za rok 2023 10,4 %. Současně je nutno dodat, že na vývoj inflace měly vliv i dopady dalších událostí těchto let jako byl začátek invaze Ruska na Ukrajinu následovaný energetickou krizí.

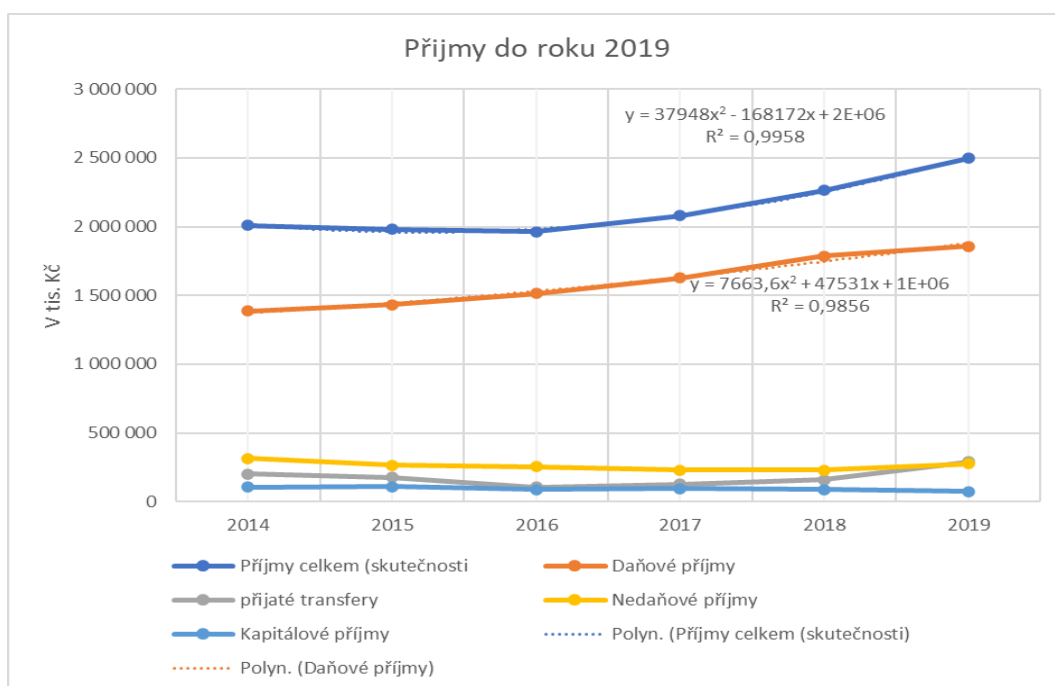
Vliv pandemie i energetické krize na vývoj inflace dokazuje kromě logických úvah i regresní model, který využívá k zhodnocení tzv. „dummy“ proměnné. Pro pandemii byl stanoveny roky 2020, 2021 a 2022 jako roky „1“. U energetické krize tomu tak bylo pro roky 2022 a 2023. P-hodnoty modelu ukazují velmi silný vliv energetické krize, nicméně i dummy proměnná pro pandemii dosahuje p-hodnoty 0,01, což taktéž znamená statisticky významný vliv.

Na vývoj příjmů obcí má zcela zásadní vliv rozpočtové určení daní. Obce mají příjmy nárok nehledě na stav státního rozpočtu, nicméně velikost těchto příjmů závisí na velikosti výběru daní, neboť příjmy jsou stanovené v procentuálním podílu z vybraných daní. V době „kovidové“ se vláda snažila zmírnit dopady nižšího výběru daní zvýšením podílu obcí i krajů na vybraných daních, kdy se podíl na sdílených daních (DPH a daně z příjmů FO i PO) zvýšil z 23,58 % na 25,84 %. (Zákon o RUD) Tato výše zůstala až do roku 2023, v následujícím roce se podíl začal snižovat a na rok 2025 je stanoven na 20,14 %. Kromě toho MFČR vyplatilo v roce 2020 obcím kompenzační bonus ve výši 13,4 mld. Kč (mfer.cz) To, jestli byla tato opatření funkční natolik, aby covidová pandemie neovlivnila rozpočet, by také měly ukázat následující analýzy.

Co se pak týče změn v oblasti daní, pak výrazný zásah pro velikost výběru daní představovalo zrušení výpočtu daně z příjmů ze závislé činnosti ze superhrubé mzdy. Podle tehdejších výpočtů to znamená o 22,1 miliard Kč ročně méně pro obce. (irozhlas.cz, 2020) Další významnější změny se udály v sazbách DPH, kdy od roku 2024 v ČR existují místo původních tří sazeb pouze dvě – 12 a 21 %. Kromě toho navíc v tomto roce vzrostla sazba pro daň z příjmů PO, která stoupla z 19 % na 21 %, nicméně to se projeví až v roce 2025. (zákon o DPH a zákon o dani z příjmů)

5.3. Příjmy rozpočtu města Hradce Králové

Podle spojnicového grafu na Obrázek 3 celkové příjmy před příchodem pandemie – tedy mezi lety 2014 - 2019 odpovídaly spojnici trendu která má polynomický tvar – konkrétně se jedná o rostoucí část paraboly. Údaje v grafu představují potom skutečně realizované příjmy (nikoliv to, jak byl rozpočet původně plánován). Co se pak týče složení těchto příjmů, tak největší část tvořily daňové příjmy, které v těchto prvních šesti letech zkoumaného období tvořili průměrně 75% podíl na celkových příjmech, lze přitom pozorovat mírně stoupající tendenci těchto příjmů. Z grafu je dále viditelné, že jiné typy příjmů jsou oproti těm daňovým možná až zanedbatelné. Pro úplnost lze říci, že nedaňové příjmy měli v těchto příjmech mírně klesavou tendenci, kdy v roce 2014 představovaly 15% podíl na veškerých příjmech, zatímco

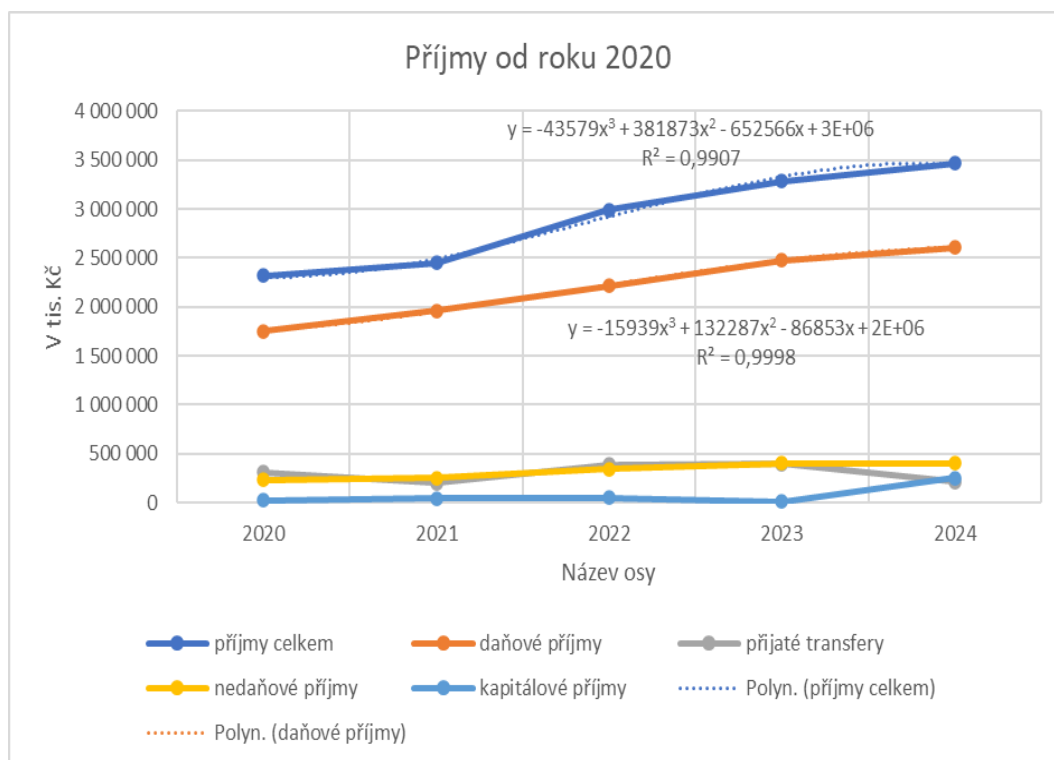
Obrázek 3 Příjmy do roku 2019

Zdroj: vlastní zpracování dle rozklikávacího rozpočtu HK

v roce 2019 už tvořili pouze 11% podíl. Přijaté transfery jsou třetími příjmy z pohledu podílu na celkových příjmech (Průměrně tvořily 8 % z celkových příjmů). Tento průměr přitom zvyšuje rok 2019, kdy přijaté transfery dosáhly 180 % transferů roku předchozího. Dle prohlížečky rozpočtu to nejspíše způsobily investice do modernizace infrastruktury základních škol, dále revitalizace budovy muzea a také vznikl portál občana, který umožňuje vyřizovat úřední záležitosti elektronicky – to také představuje další zátěž pro rozpočet.

Graf na obrázku 4 zobrazuje příjmy od doby, kterou lze považovat za začátek pandemie až téměř současnosti. Na první pohled je patrné, že daňové příjmy téměř kopírují celkové příjmy, což je nepochybně způsobeno vysokým podílem daňových příjmů na těch celkových. To také potvrzuje lineární korelační koeficient, který hodnotou 0,99 ukazuje na velmi silnou pozitivní závislost. Dalším důvodem pro kopírování vývoje daňových příjmů celkovými příjmy může být relativní stálost příjmů ostatních spojená s nižším podílem na celkových příjmech. S odkazem na směrodatné odchylky všech druhů příjmů, které ukazuje tabulka 3 v tis. Kč, lze konstatovat, že veškeré druhy příjmů měli v období během pandemie a po ní větší variabilitu

oproti období před pandemií. Nejvýrazněji se tento fenomén projevil u daňových příjmů. Toho si může čtenář všimnout nejvíce na třetím řádku tabulky, který ukazuje o kolik byla vyšší směrodatná odchylka v období mezi roky 2020 a 2024.

Obrázek 4 Příjmy od roku 2020

Zdroj: vlastní zpracování dle prohlížečky rozpočtu města HK

Tabulka 3 Směrodatné odchylky příjmů

V tis. Kč	daňové příjmy	přijaté transfery	nedaňové příjmy	kapitálové příjmy
směrodatná odchylka v období 2014 - 2019	191 818,61 Kč	64 972,68 Kč	32 143,62 Kč	18 949,30 Kč
směrodatná odchylka v období 2020 - 2024	353 464,36 Kč	93 679,90 Kč	82 089,24 Kč	99 977,90 Kč
rozdíl mezi obdobími	161 645,75 Kč	28 707,22 Kč	49 945,62 Kč	81 028,60 Kč

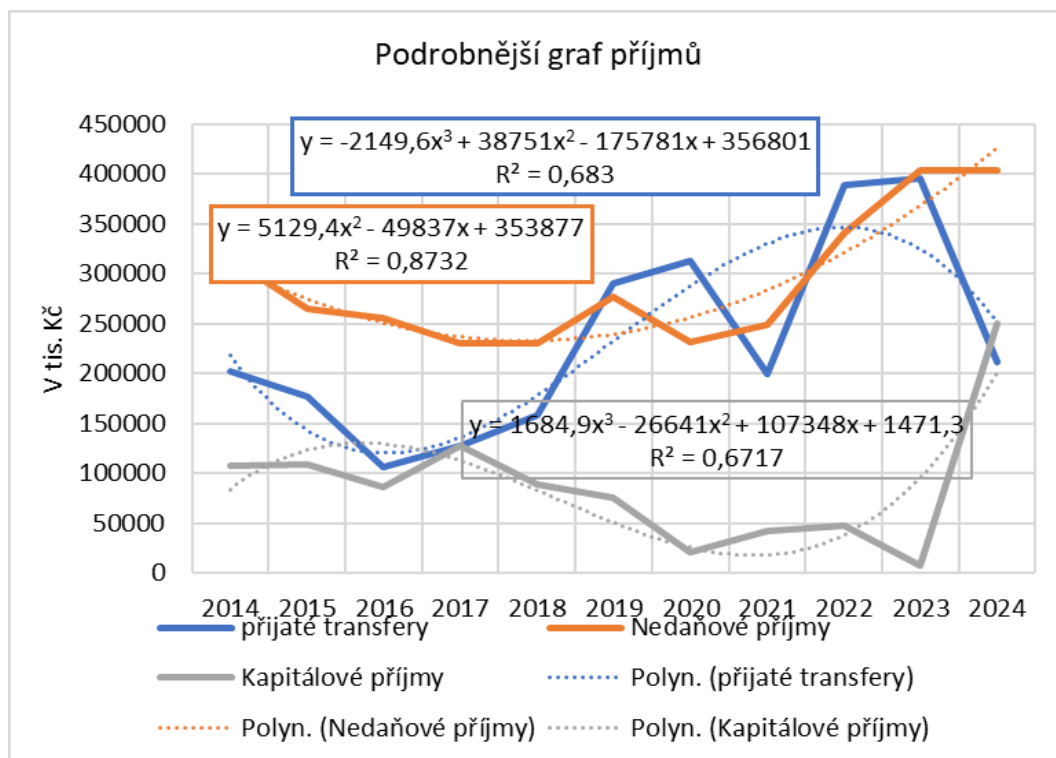
Zdroj: vlastní zpracování dle prohlížečky rozpočtu města HK

Vývoj „drobnějších“ druhů příjmů je zřetelnější z podrobnějšího grafu těchto příjmů na obrázku 5. Nedaňové příjmy mají spíše stoupající tendenci a jako celek s předchozím obdobím tak kopírují trend, který má tvar konvexní paraboly. Rozdíl mezi obdobími před pandemií a po ní představuje variabilita těchto příjmů. Zároveň graf prokazuje pokles těchto příjmů v letech 2020 a 2021, což by mohlo odkazovat na vliv pandemie. Při bližším zhodnocení přes regresní modely se pandemie neukázala jako statisticky významná (její P-hodnota byla v obou případech vyšší než 0,1), zato inflace i HDP se ukázaly jako statisticky významné (p-hodnota pro inflaci činila 0,03 a pro HDP dokonce 0,005). Nicméně jenom jeden model se nakonec ukázal statisticky významný a to ten, kde nezávislými proměnnými byly HDP a pandemie. Inflaci tedy nakonec nelze brát tak úplně v potaz.

Význam kapitálových příjmů se mezi lety 2020 a 2023 snížil – v předchozím období tyto příjmy tvořily průměrně 4 % veškerých příjmů, v následujících letech to bylo pouze něco

málo přes dvě procenta. Až v roce 2024 se kapitálové příjmy výrazně vzrostly a tvořily dokonce 7% podíl na celkových příjmech. Vzhledem k těmto skutečnostem, je možný vliv pandemie. Regresní modely, kde kapitálové příjmy jsou závislou proměnnou a nezávislými proměnnými jsou nejdříve pandemie a inflace a následně pandemie společně s HDP, vliv žádné z nezávislých proměnných neprokázaly – P-hodnoty ve všech případech byly vyšší než 0,01, což je výrazně nad hodnotou spolehlivosti 0,05. Nicméně vzhledem k tomu, že hlavním zdrojem kapitálových příjmů jsou prodeje z nemovitého majetku a pozemků, lze odvodit, že tyto činnosti byly během covidu utlumeny, a proto tyto příjmy klesly.

Přijaté transfery již na první pohled na **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.** může být čtenáři zřejmá kolísavost těchto příjmů – směrodatná odchylka je téměř dvojnásobná oproti

Obrázek 5 Podrobnější graf příjmů

Zdroj: vlastní zpracování dle dat rozklikávacího rozpočtu města HK

nedaňovým příjmům, což bylo již dříve zřejmé z tabulky 3 – odchylka se zvýšila o téměř 30 mil. Kč. Vyšší nestabilitu způsobily s nejvyšší pravděpodobností investiční transfery, které mohou být každý rok jinak objemné v závislosti na tom, jaké v roce proběhnou investice. Z tohoto důvodu také nejspíše klesly příjmy tohoto typu v roce 2021, neboť se kvůli pandemii tolik neinvestovalo. Regresní analýza přímo vliv pandemie na tyto příjmy neprokázala. Naopak v dalších regresních modelech se jako významná proměnná ukázala inflace, pandemie tak nejspíše měla vliv na tento druh příjmů zprostředkovaně.

Zajímavostí v případě přijatých transferů může být jednorázový příspěvek od státu v době pandemie. Ten v roce 2020 dosáhl hodnoty více než 116 milionů Kč, v dalších letech však tato částka byla značně nižší – v roce 2021 činil příspěvek něco málo přes 23 milionů Kč, zatímco v roce 2022 už jen 6 milionů korun. Takto výrazný příspěvek od státu v roce 2020 mohl být příčinou mírného růstu přijatých transferů. Nicméně to je vzhledem k volatilitě těchto příjmů těžko predikovatelný. Tomu odpovídá i výsledek regresní analýzy, kde závislou

proměnnou jsou přijaté transfery a nezávislou proměnnou představuje právě jednorázový příspěvek od státu. Tento model se ukázal jako statisticky nevýznamný.

Nakonec je potřeba se ještě v rámci dalších regresních modelů vrátit k zhodnocení vlivů na příjmy jako takové – závislou proměnnou budou tedy vždy celkové příjmy. Model, kde nezávislými proměnnými byly pandemie a inflace se už jako celek ukázal jako nevýznamný (významnost F dosáhla hodnoty 0,09), následně nebyly významné ani jednotlivé proměnné. Naopak vysoce statisticky významný (hodnota $R^2 = 0,96$ a významnost $F=1,128E-6$) se ukázal model s HDP a pandemií. Dle této regrese má na vývoj příjmů významný vliv HDP (p-hodnota = $3,3E-7$) a pod hodnotou spolehlivost se nachází i p-hodnota pandemie (0,049). Pandemie tedy při ostatních neměnných proměnných způsobila pokles příjmů o 175 milionů Kč.

5.3.1. Daňové příjmy

Ze všech druhů příjmů jsou daňové tou nejdůležitější součástí rozpočtu pro tuto práci, neboť jejich součástí jsou místní poplatky a pandemie na ně měla prokazatelně vliv. Proto budou dále zkoumány trochu více do hloubky. Pro větší přehlednost budou příjmy rozděleny podle jejich velikosti do dvou grafů.

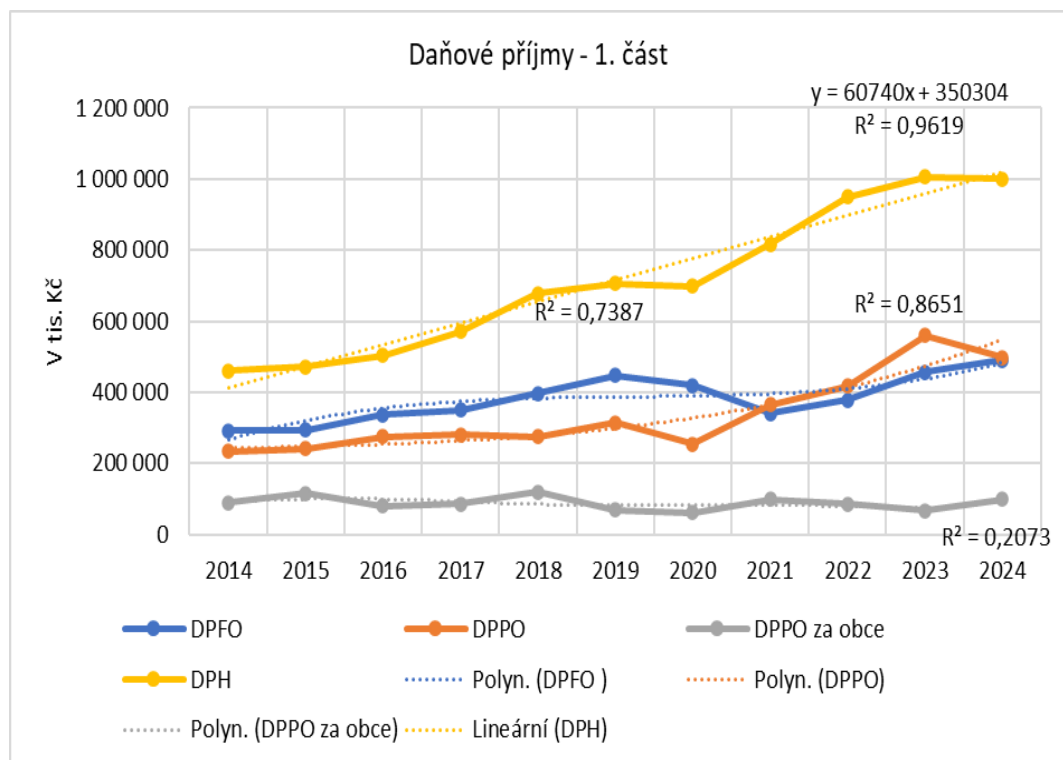
Významnost těchto příjmů pro tuto práci dokazují i regresní modely, které prokazují vliv pandemie. Její vliv na daňové příjmy (ty byly závislou proměnnou) se zkoumal celkem ve dvou modelech – poprvé společně s inflací, podruhé pak společně s HDP v běžných cenách. První ze zmíněných nevyšel jako statisticky významný, a tak nemá význam se s ním dále zabývat. Druhý z nich se ukázal jako extrémně významný – hodnota R^2 dosáhla 0,99 a významnost F činila $1,3E-9$. I p-hodnoty významnosti dosahovaly velmi dobrých hodnot – pro HDP to bylo $3,94E-9$ a pro pandemii 0,002.

Koeficienty pak ukázaly, že pokud se druhá proměnná nemění, tak v době pandemie daňové příjmy klesly o více než 105 milionů korun. U HDP je interpretace koeficientu poněkud složitější, neboť nárůst daňových příjmů o 36 haléřů při zvýšení HDP o jednu Kč může znít jako zanedbatelná částka. Nicméně při uvědomění, že HDP roste ve většině případů oproti předchozímu roku o desítky až stovky milionů korun, je zřejmé, že dopad HDP na vývoj daňových příjmů je zásadní. Vliv HDP bude v některých případech zásadní i pro jednotlivé druhy daňových příjmů.

Největším daňovým příjmem je příjem z DPH. Hned na první pohled na Obrázek 6 Daňové příjmy - 1. část je možné si všimnout jasného stoupajícího trendu u DPH prakticky po celé období – spojnice trendu má lineární tvar a vysvětluje 96 % vývoje křivky. V letech 2019 a 2020 daň spíše stagnovala. V roce 2019 sice oficiálně žádné opatření kvůli pandemii ještě v České republice nebyly, a tak není možné dávat covidu za vinu zastavení růstu výběru DPH, s nejvyšší pravděpodobností tak za to mohl útlum ekonomiky v okolních státech – zejména v Německu. Pokles v roce 2020 si pak již pandemií vysvětlovat lze, a to zejména utlumením ekonomiky, které způsobilo velký propad HDP. Vývoj výběru DPH je totiž silně navázán na HDP – korelační koeficient dosahuje hodnoty 0,99.

V letech 2021 a 2022 daň pandemii možná až navzdory vrátila k podobnému tempu růstu jako v letech 2017 a 2018. HDP hlavně v roce 2020 výrazně kleslo zejména kvůli utlumení ekonomické aktivity z důvodu pandemie, a tak ani výběr DPH nerostl. Následný relativně prudký růst výběru DPH v roce 2021 (o 16 % oproti předcházejícímu období) pak je nejspíše způsoben několika faktory – jednak mírným znovuoživením ekonomiky zejména v létě, v druhé polovině roku začala růst inflace (v prosinci již činila 6,6 % oproti prosinci roku předcházejícího) a dále pak změnou v RUD, kdy se podíl obcí na sdílených daních zvýšil z 23,58 % na 25,84 %.

K dalšímu růstu v roce 2022 přispěla vysoká inflace. Viníka takto vysoké inflace lze hledat zejména v pandemii a ve válce na Ukrajině. Pandemická opatření už v roce 2022 už byla sice výrazně mírnější, nicméně právě proto mohli lidé začít utrácet peníze, které v lockdownech utratit nemohli. Válka zase inflaci zasáhla prostřednictvím energetické krize. V roce 2023 pokračovaly příjmy z DPH v růstu, byť se tempo zpomalilo.

Obrázek 6 Daňové příjmy - 1. část

Zdroj: Vlastní zpracování dle rozklikávacího rozpočtu města HK

Regresní modely, pomocí kterých byly zkoumány vlivy pandemie, HDP a inflace na vývoj DPH, prokázaly jednoznačný vliv HDP na vývoj DPH. U inflace se významnost pohybovala na hranici, kdy model významnosti F se rovnal 0,052 a p-hodnota činila 0,03. Určitý význam této proměnné tak přesně jen lze přičíst. Naopak vliv pandemie přímo prokázán nebyl ani v jednom z modelů, vliv však mohl být zprostředkován pomocí výkyvů HDP a následně i inflace.

Pokud se pozornost čtenáře přesune na daň z příjmů fyzických osob (dále jen DPFO), může si povšimnout, že až do roku 2019 měla daň mírně stoupající tendenci a to tak, že stoupala téměř lineárně. To se změnilo právě rokem 2020, kdy příjmy z této daně klesly. Regresní modely,

kteře opět testovaly vliv pandemie, HDP a inflace, prokázaly vliv HDP (p -hodnota = 0,002) a naopak vliv inflace a pandemie prokázán nebyl. Přesto pandemie mohla mít vliv nepřimo na vývoj výběru této daně. Důvody k takovým myšlenkám jsou tyto:

- Součástí je daň z činnosti živnostníků a ti pracovat buď vůbec nemohli nebo byla jejich práce omezována.
- Zavřely se školy a školky → rodiče dětí museli zůstat doma s nimi a nevyvíjeli tak ekonomickou aktivitu.
- Zavřela se také většina podniků, a tedy i nemožnost pracovat pro určitou skupinu obyvatel. To zároveň znamenalo i ztráty pro samotné podniky a tím pádem následně i snížení daně z příjmů i PO.
- Regresní model, ve kterém nezávislou proměnnou je míra nezaměstnanosti, dokazuje její negativní vliv výběr DPFO – koeficient nezaměstnanosti říká, že při zvýšení nezaměstnanosti o jedno procento klesne výběr této daně o více než 24 mil. Kč, zároveň nezaměstnanost v pandemii mírně vzrostla její vinou.

Tyto důvody nejsou jediné, nicméně možná ty nejhlavnější. Pokles DPFO byl následně v roce 2021 ještě dále podpořen zrušením superhrubé mzdy a byl výraznější i přes zvýšení podílu obcí na daních – byl to největší pokles příjmů za celé sledované období (téměř o 19 %). Následující dva roky zůstává výběr této daně na zhruba podobné úrovni, což naznačuje stabilizaci situace. Zvýšení výběru v roce 2024 by zase mohlo ukazovat na „vzpamatování se“ ekonomiky a návrat do původního stavu růstu. Nicméně to ukážou až další roky vývoje.

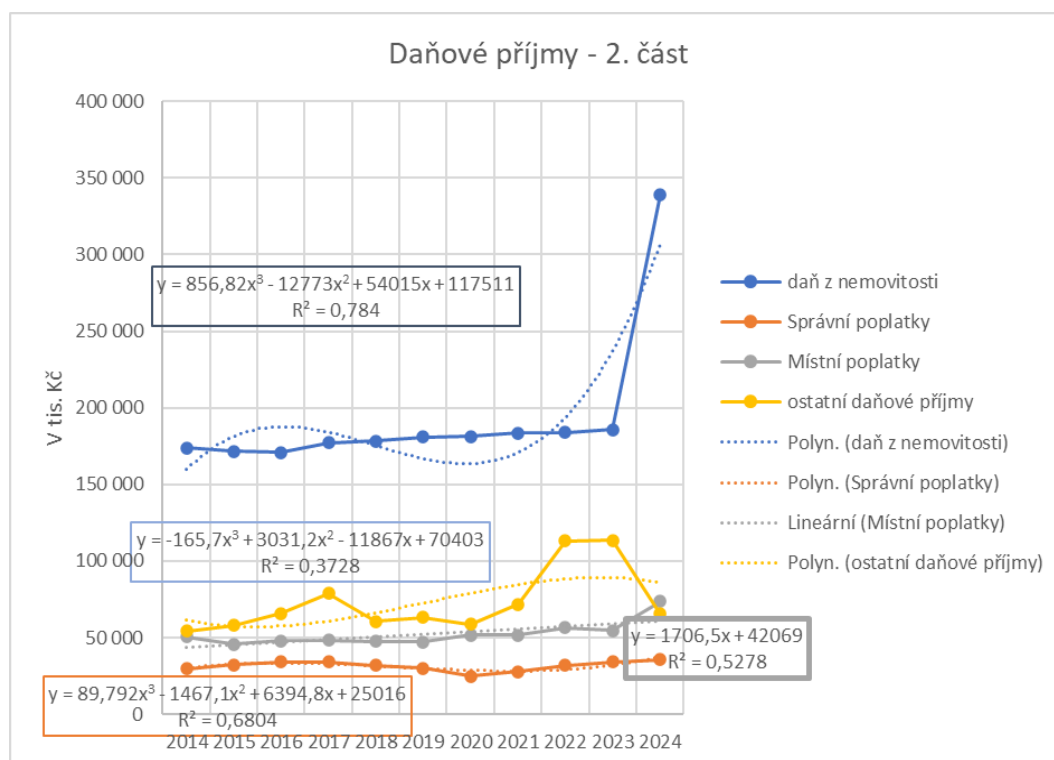
Příjmy z daně z příjmu právnických osob (dále DPPO) měli až do roku 2020 relativně podobný vývoj jako příjmy z DPFO. Do roku 2019 tedy příjmy rostly, byť oproti DPFO poloviční rychlostí a v roce 2020 nastal zlom a příjmy klesly o 18 % oproti předchozímu roku, což je opět nejvíce za sledované období. Nejsilnější z uvažovaných regresních modelů, který vysvětluje až 92 % variability (= hodnota R^2), prokázal silnou závislost této daně na HDP (p -hodnota = 8,38E-06). Statisticky významný vliv pandemie tento model úplně nevyvrátil, nicméně nelze si být jistý ani statistickým významem této proměnné, vzhledem k tomu, že její p -hodnota se rovnala 0,053, což je jen lehounce nad hodnotou spolehlivosti 0,05.

Důvodem poklesu příjmů z výběru DPPO tak v roce 2020 byl propad HDP. V následujících letech tempo růstu se doslova změnilo v „raketový vzestup“. Příjmy mezi lety 2020 a 2023 rostly téměř 7krát rychleji oproti období před pandemií. Tento růst mohl být zapříčiněn zotavováním se ekonomiky a tím i HDP. Také se změnil podíl obcí v RUD, což jistě také podpořilo růst výběru této daně. V roce 2024 poprvé příjmy z této daně zase klesly. To může být postupným návratem k nižším sazbám v RUD.

Posledním nezmíněným příjmem z grafu je DPPO za obce, ta se však nejeví nikterak významná, neboť je v průběhu času relativně stabilní a nepředpokládá se, že by se mohla vyvíjet jinak ať už s pandemií nebo bez ní.

I proto je možné se v práci posunout k dalšímu grafu na Obrázek 7, který zobrazuje druhou polovinu příjmů, která je sice objemem peněžních prostředků méně významnější, přesto jsou některé tyto příjmy neméně důležité. Množstvím prostředků jsou největší příjmy z daně z nemovitých věcí. Nicméně už při vizuálním zhodnocení grafu lze říci, že pandemie vliv na

vývoj této daně neměla – to je ale docela logické, neboť vlastnictví nemovitosti nijak nezávisí na tom, jak se vyvíjí ekonomická situace. Za zmínku tak stojí výrazný nárůst daně v roce 2024, který nejspíše zapříčinila změna v sazbách této daně.

Obrázek 7 Daňové příjmy - 2. část

Zdroj: Vlastní zpracování dle rozklikávacího rozpočtu města HK

Další v pořadí jsou ostatní daňové příjmy. Ty jsou většinou tvořeny daní z hazardních her (daň z hazardních her tvoří více než 90% podíl). Jako takové nemají příliš velký vliv na rozpočet – průměrně tvoří 4 % daňových příjmů a oproti jiným daňovým příjmům jsou tak marginální. Trend vývoje se předvídá jen těžko a téměř nelze říci, jestli tu nějaký vůbec je. Pro tuto práci by mohl být zajímavý vývoj v letech pandemie, kdy zejména v roce 2022 příjmy výrazně vzrostly a v roce 2023 se udržely. Při vytváření regresních modelů nejsilnější z nich zjistil silný pozitivní vliv inflace na výši ostatních daňových příjmů, který má i velmi nízkou p-hodnotu. To by mohlo vysvětlovat tak obrovský nárůst výběru této daně v letech 2022 a 2023. To navíc mohlo být podpořeno nárůstem vkladů od hráčů, kteří po uvolnění opatření více utráceli. Lze tak napsat, že prostřednictvím inflace pandemie měla určitý vliv na výběr této daně.

Vývoj výběru správních poplatků se zdá být poměrně stabilní, nicméně při bližším „ohledání“ v samostatném grafu, byla zjištěna relativně vyšší. Tím se také vysvětluje relativně nízká hodnota R^2 v grafu. Z hlediska práce může být zajímavý mírný pokles v roce 2020, kdy začala pandemie. To téměř jistě způsobil pokles ekonomické aktivity, neboť správní poplatky se vybírají např. při zřízení živnosti nebo ve stavebním řízení.

Pro tuto práci pak jsou samozřejmě nejvýznamější místní poplatky a bude jim věnována samostatná kapitola. Nicméně teď lze konstatovat, že na první pohled vliv pandemie na vývoj místních poplatků jako celku pozorován nebyl. Nutno také podotknout, že místní představují jen marginální podíl na celkových příjmech města a jsou tak spíše výrazem samostatnosti

místních samospráv. I tak v určitých regresních modelech mají statistický význam pro vývoj daňových příjmů.

5.3.2. Potencionální vývoj příjmů bez pandemie

V této části bude odhadnuto, jak by mohly příjmy vypadat, kdyby nenastala pandemie, jestli a případně i jak moc pomohly příspěvky od státu a zda se rozpočet v roce 2024 již vyrovná původním predikcím, které by se měly naplnit bez pandemie. K těmto jednoduchým odhadům se použijí lineární rovnice směrnic trendu. Výpočet se provede pro daňové příjmy jako celek a následně i pro DPH a obě daně z příjmů.

Tabulka 5 porovnání skutečných a předpokládaných hodnot

	Index roku	7	8	9	10	11
	Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Daňové příjmy	Skutečnost	1 751 701,90 Kč	1 956 502,68 Kč	2 215 501,30 Kč	2 477 637,43 Kč	2 602 699,05 Kč
	Teoretická hodnota	1 708 232,00 Kč	1 809 408,00 Kč	1 910 584,00 Kč	2 011 760,00 Kč	2 112 936,00 Kč
	Rozdíl (%)	3%	8%	16%	23%	23%
DPH	Skutečnost	699 017,68 Kč	817 111,74 Kč	948 672,69 Kč	1 006 589,44 Kč	999 721,83 Kč
	Teoretická hodnota	756 265,00 Kč	810 842,00 Kč	865 419,00 Kč	919 996,00 Kč	974 573,00 Kč
	Rozdíl (%)	-8%	1%	10%	9%	3%
DPFO	Skutečnost	420 136,86 Kč	340 481,06 Kč	378 264,10 Kč	456 801,86 Kč	491 539,55 Kč
	Teoretická hodnota	465 344,00 Kč	495 487,00 Kč	525 630,00 Kč	555 773,00 Kč	585 916,00 Kč
	Rozdíl (%)	-10%	-31%	-28%	-18%	-16%
DPPO	Skutečnost	254 902,18 Kč	365 370,53 Kč	417 378,38 Kč	559 799,16 Kč	498 037,17 Kč
	Teoretická hodnota	229 735,00 Kč	231 149,00 Kč	232 563,00 Kč	233 977,00 Kč	235 391,00 Kč
	Rozdíl (%)	11%	58%	79%	139%	112%

Tabulka 4 Hodnoty R a rovnice u příjmů

	Daňové příjmy	DPH	DPFO	DPPO
Hodnota R	0,97	0,93	0,87	0,87
Rovnice	$y = 101176x + 1E + 06$	$y = 54557x + 374226$	$y = 30143x + 25433$	$y = 14414x + 219837$

Zdroj: vlastní výpočty dle prohlížečky rozpočtu města HK

Pro další zhodnocení bude využíváno dat z tabulky 4. V té jsou zobrazeny hodnoty pro příslušnou proměnnou v příslušném roce. Tabulka ke každému druhu příjmu přiřazuje skutečnou hodnotu, které proměnná dosáhla, a hodnotu, která se vypočítává pomocí rovnice uvedené v tabulce 5. Nakonec je tam také hodnota udávající o jaký procentuální rozdíl je skutečná hodnota vyšší nebo nižší než teoretická hodnota.

DPH vzhledem k jeho provázanosti na HDP dle očekávání v roce 2020 dosáhlo nižší než očekávané úrovně. V roce 2021 hodnota odpovídá té předvídané a následující dva roky je výběr zhruba o 10 % oproti předpokladu. Za tím může být oživení ekonomiky a touha utratit peníze, které v době pandemie být utraceny nemohly, sekundárně by na vině mohla být inflace a také navýšení podílu obcí na RUD. Hodnota z roku 2024 pak naznačuje, že by se mohla vrátit do stejného trendu vývoje jako před pandemií, neboť je vyšší o 3 %, což není tak výrazný rozdíl.

DPFO je v prvním roce pandemie o 10 % nižší oproti předpokladu. V následujících letech se tento propad oproti předpokladům ještě více prohlubuje. Lze tvrdit, že za propad v roce 2020 mohla nejspíše pandemie, a to spíše (vzhledem k výsledkům regresních analýz) nepřímo přes HDP, míru nezaměstnanosti a další faktory. V dalších letech však takto značný propad naznačuje vliv dlouhodobé systémové změny než pandemie, která je spíše jednorázovou záležitostí. Tou zásadní změnou v systému bylo zrušení superhrubé mzdy.

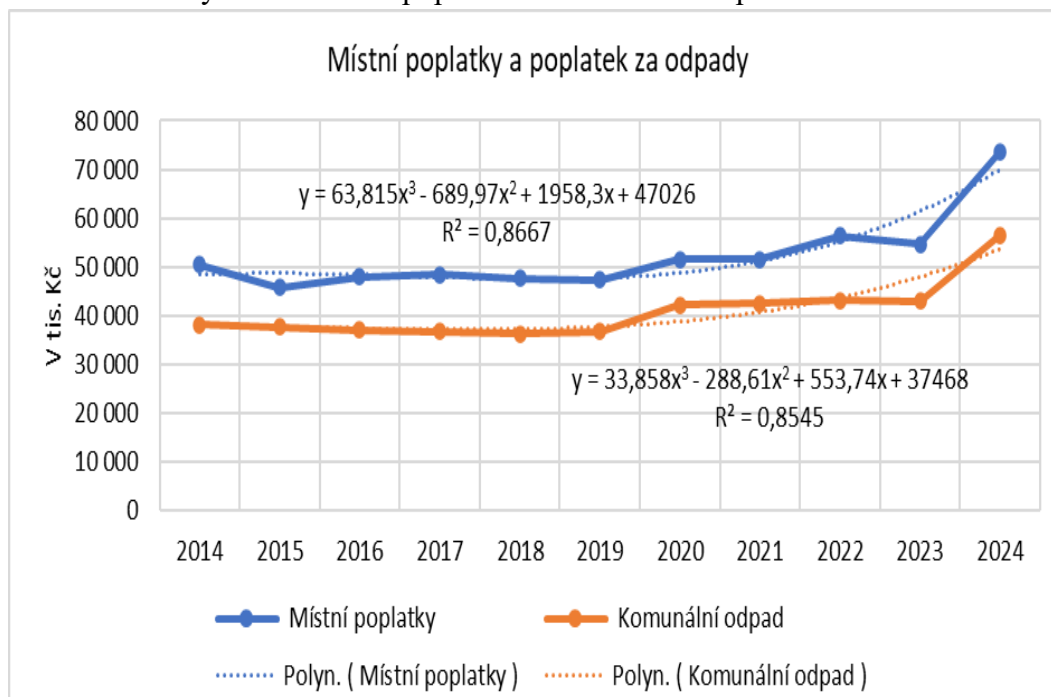
Vývoj DPPO by se potom dal nazvat překvapením. Tempo růstu se doslova změnilo v „raketový vzestup“. V roce 2023 byly příjmy z této daně dokonce o 139 % vyšší oproti předpokladu. Nicméně při hodnocení vlivu pandemie na tuto proměnnou nelze konstatovat nic jiného než, že podle těchto dat pandemie vliv na tuto daň neměla a následující růst byl způsoben jinými nastalými okolnostmi.

Vyústěním všech těchto změn ve výběru výše zmíněných daní je růst daňových příjmů více než bylo očekáváno výpočty. V posledních dvou letech je to dokonce o více než 20 % nad očekáváním. Zvýšení podílu obcí na vybraných daních tak nejspíše pomohlo více než by se dalo očekávat. Podíl na celkovém růstu pak mají především DPH a DPPO, které obě vzrostly nad očekávání. Tato skutečnost spolu s obnoveným ekonomickým růstem převážila nad jinými negativními tlaky.

5.4. Speciální zhodnocení vývoje místních poplatků

V této kapitole se hodnotí již to, co má je podstatou této práce. Měla tedy pandemie vliv na výběr místních poplatků v Hradci Králové? Jak již bylo dříve zmíněno, v Hradci Králové zastupitelstvo stanovuje celkem čtyři místní poplatky – za psa, z pobytu, za komunální odpad a za užívání veřejného prostranství. Již z logických úvah vyplývá, že nejpravděpodobnějšími „adepty“ na změny ve vývoji v důsledku pandemie jsou poplatek z pobytu a z užívání veřejného prostranství. Poplatek z pobytu je ovlivněn tím, kolik město přivítá návštěvníků, zatímco místní poplatek z užívání veřejného prostranství se kromě jiného odvíjí od množství kulturního dění a tedy toho, jak moc se veřejné prostranství využívá. To u místních poplatků za psa a za svoz komunálního odpadu se předpokládá určitá odolnost na vnější okolnosti. Tyto poplatky se jeví tak, že velikost jejich výběru ovlivní jedinečně legislativní změny.

Graf na Obrázek 8 zobrazuje vývoj dvou proměnných v čase – celkovou hodnotu místních poplatků a velikost výběru místního poplatku za komunální odpad za období

Obrázek 8 Místní poplatky a poplatek za odpady

Zdroj: vlastní zpracování dle prohlížečky rozpočtu města HK

od roku 2014 do roku 2024. Osa x označuje roky a vertikální osa y ukazuje hodnoty v tisících Kč.

Na první pohled je viditelná určitá provázanost mezi celkovým výběrem místních poplatků a výběrem místního poplatku za komunální odpad. Tuto provázanost dokazuje vysoký korelační koeficient dosahující hodnoty 0,97. Důvodem toho je, že místní poplatek za komunální odpad tvoří průměrně 78 % z celkového objemu místních poplatků a také to, že ostatní poplatky jsou buď v čase stabilní nebo jejich výběr je oproti zbytku tak marginální, že se změny v celku neprojeví. Vývoj obou druhů příjmů tak mapuje podobně vypadající spojnice trendu, která má tvar křivky polynomu 3. stupně a tomu odpovídá i příslušná rovnice. Naopak rozdíl se nachází ve variabilitě, kdy směrodatná odchylka dosahuje o téměř 2 mil. Kč vyšší hodnoty oproti poplatku za komunální odpad.

Celková hodnota výběru místních poplatků jako taková je v čase poměrně stabilní. Regresní modely prokázaly vliv příjmů z poplatku za komunální odpad, poplatku za pobyt a také HDP na vývoj celkového výběru místních poplatků. Byly vytvořeny celkem čtyři regresní analýzy, které všechny hodnotily vliv pandemie společně s jednou další nezávislou proměnnou – HDP, inflace, příjmy z poplatku za svoz komunálního odpadu a příjmy z poplatku z pobytu. Ve všech těchto případech dosáhla p-hodnota pro pandemii více než potřebných 0,05 pro statistickou významnost (p-hodnoty činily 0,87; 0,56; 0,15 a 0,17). Jako statisticky významné se ukázaly modely s HDP (p-hodnota = 0,01), výběrem poplatku za svoz komunálního odpadu (p-hodnota = 5,71E-7) a výběrem poplatku z pobytu (p-hodnota = 2,21E-5).

Co se pak týče vývoje pouze příjmů z poplatku za svoz komunálního odpadu, ten by se dal označit za velice stabilní a v určitých obdobích zůstávala daň na v podstatě stejných hodnotách. I tak se ve vývoji objevují dva „skoky“, kdy v daném roce daň prudce vzrostla, a to v letech 2020 a 2024. Vysvětlení je možné najít v tabulce 6, která ukazuje sazby pro každý rok. Sazba vzrostla právě v letech 2020 a 2024. V roce 2020 sazba vzrostla vždy o 100 Kč a

Tabulka 6 vývoj sazeb poplatku za odpady

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
základní sazba	500 Kč	500 Kč	500 Kč	500 Kč	500 Kč	500 Kč	600 Kč	600 Kč	600 Kč	600 Kč	800 Kč
osoby do 14 let a osoby starší 70 let	250 Kč	250 Kč	250 Kč	250 Kč	250 Kč	250 Kč	300 Kč	300 Kč	300 Kč	300 Kč	400 Kč
úleva pro rekreační stavbu	250 Kč	250 Kč	250 Kč	250 Kč	250 Kč	250 Kč	300 Kč	300 Kč	300 Kč	300 Kč	400 Kč

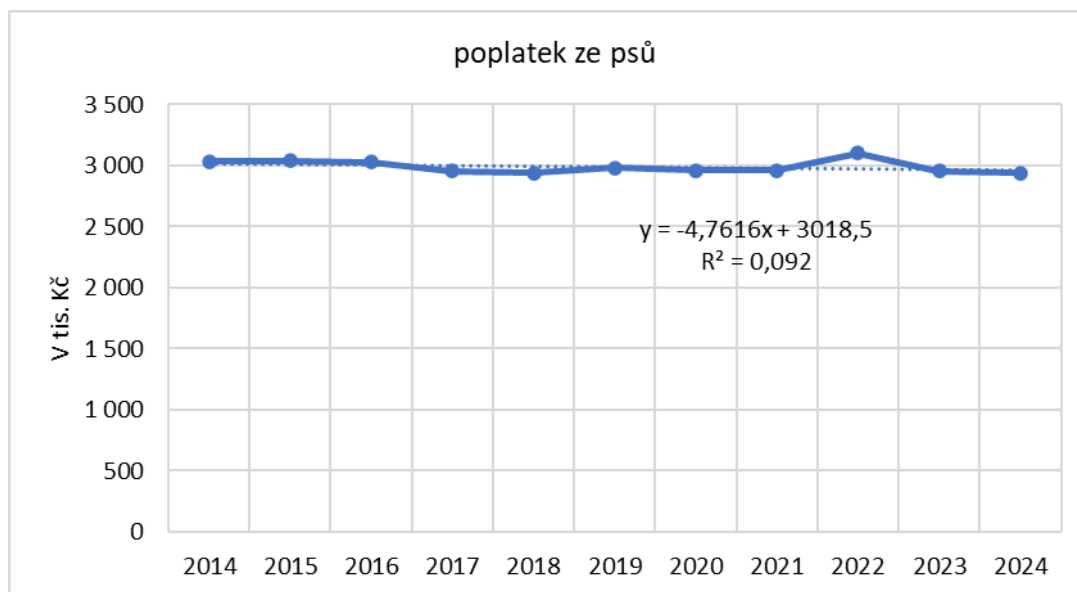
Zdroj: vlastní zpracování dle příslušných vyhlášek města HK

v roce 2024, kdy zastupitelstvo vydalo OZV č. 6/2023, kterou se změnila původní vyhláška z roku 2021, se sazba zvýšila základní sazba o 200 Kč na 800 Kč. Snížená sazba pak změnila svoji výši pouze polovičně o 100 Kč na 400 Kč.

Na vývoj (nejen) tohoto místního poplatku mají sazby významný vliv. To také potvrzuje regresní analýza, která vysvětluje až 99 % variability tohoto místního poplatku. Naopak tato analýza vyvrací vliv pandemie na tento poplatek. P-hodnota pro sazby poplatku vychází na extrémně malé číslo (2,02437E-9), což potvrzuje jejich významnost, pro pandemii je p-hodnota 0,069, není tedy statisticky významná, i když je relativně blízko hranici 0,05.

Na obrázku 9 je zobrazen vývoj výběru místního poplatku ze psů. V průběhu času se tento poplatek příliš nezměnil a v celém období dosahuje prakticky stejných hodnot. To dokazuje i směrodatná odchylka, která dosahuje hodnoty 54 tisíc Kč, což je v případě milionových

částkách zcela zanedbatelná hodnota. R^2 ukazuje, že vysvětluje pouze 9 % vývoje poplatku – to nejspíše protože tu v podstatě žádný trend není.

Obrázek 9 Poplatek ze psů

Zdroj: vlastní zpracování dle rozklikávacího rozpočtu města HK

Tabulka 7 Sazby poplatku za psa

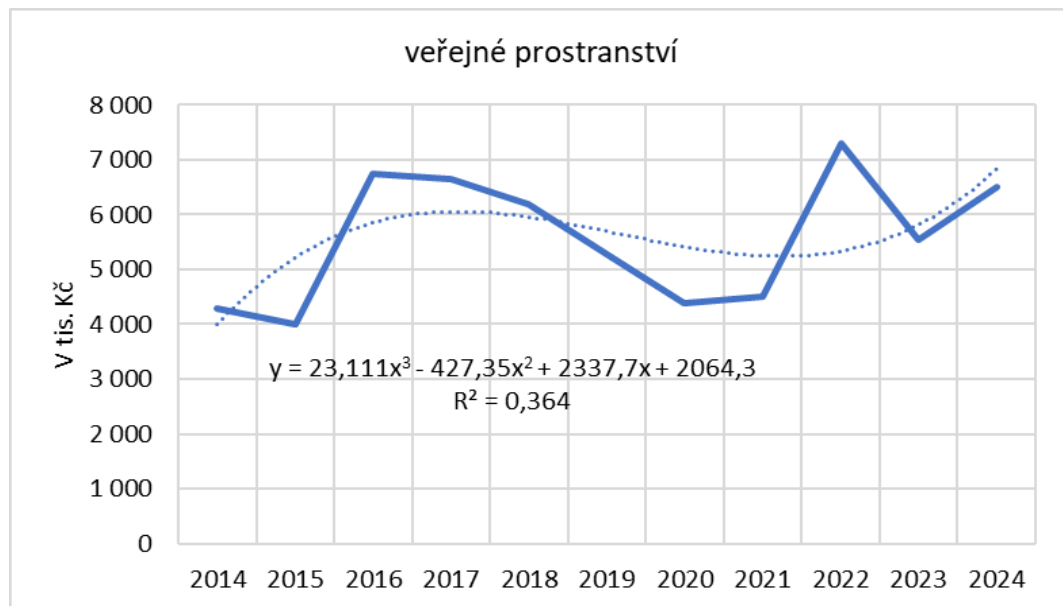
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Základní sazba - 1. pes	1 200 Kč	1 200 Kč	1 200 Kč	1 200 Kč	1 200 Kč	1 200 Kč	1 200 Kč	1 200 Kč	1 200 Kč	1 200 Kč	1 200 Kč
Základní sazba - každý další pes	1 200 Kč	1 200 Kč	1 200 Kč	1 200 Kč	1 200 Kč	1 200 Kč	1 800 Kč	1 800 Kč	1 800 Kč	1 800 Kč	1 800 Kč
Pes v RD	300 Kč	300 Kč	300 Kč	300 Kč	300 Kč	300 Kč	300 Kč	300 Kč	300 Kč	300 Kč	300 Kč
2. pes v RD	300 Kč	300 Kč	300 Kč	300 Kč	300 Kč	300 Kč	300 Kč	450 Kč	450 Kč	450 Kč	450 Kč
osoba pobírající důchod/ osoba nad 65 let	200 Kč	200 Kč	200 Kč	200 Kč	200 Kč	200 Kč	200 Kč	200 Kč	200 Kč	200 Kč	200 Kč
osoba nad 65 let - druhý pes	200 Kč	200 Kč	200 Kč	200 Kč	200 Kč	200 Kč	200 Kč	300 Kč	300 Kč	300 Kč	300 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle příslušných vyhlášek města HK

Co se pak týče vývoje sazby, ta taktéž v celém tomto období zůstala stejná. V současné době je platná OZV č. 4/2019. Předtím platila OZV č. 4/2003 se změnami z roku 2006 a 2008, nicméně tyto změny byly spíše kosmetické a žádné zásadní změny v sazbách nenastaly. Mírná změna v sazbě poplatku nastala v roce 2019, respektive v roce 2020, kdy vzešla v účinnost nová vyhláška. Dřívější OZV stanovovala jednu částku za každého psa nehledě na to, kolik psů poplatník držel. Do té doby základní sazba činila 1200 Kč, pro psa, jehož majitel má trvalý pobyt v rodinném domě, to bylo 300 Kč a pro osoby pobírající důchod to bylo 200 Kč za kalendářní rok.

Od roku 2020 se sazby rozdělily podle toho, zda má poplatník jednoho nebo více psů. Dále proběhla novela zákona o poplatcích a tím se změnil okruh osob, které mají nárok na sníženou sazbu. Zákon je nyní definuje jako osoby starší 65 let a dříve to byl „poživatel invalidního, starobního, vdovského nebo vdoveckého důchodu, který je jeho jediným zdrojem příjmů, anebo poživatel sirotčího důchodu“. Sazby teď vyhláška stanovuje pro prvního psa na 1200, respektive na 200 pro osoby starší 65 let a 300 Kč pro psy žijící u rodinného domu. Pro každého dalšího psa sazba činí 1800 Kč, respektive 300 pro osoby starší 65 let a 450 Kč pro žijících u rodinného domu. Tyto změny lépe ukazují tabulka 7.

Tyto změny však neměly statisticky významný dopad na výběr tohoto poplatku – poplatek naopak mírně klesnul o 0,69 % oproti předchozímu roku. Toto tvrzení potvrzuje regresní model, se zavedla změna v sazbách jako dummy proměnná, kdy 0 znamená jednotnou sazbu pro všechny psy a 1 značí rozdělení sazby. Tento regresní model má malou vypovídající hodnotu, protože vysvětluje pouze 2 % variability místního poplatku za psa a model není ani statisticky významný. Toto zjištění naznačuje, že lidé ve městě většinou vlastní pouze jednoho psa a mít více než jednoho je relativně ojedinelé. Lze předpokládat, že faktorem, který má výrazný efekt na výběr tohoto poplatku, je množství psů ve městě, nicméně k tomu nejsou dostupná data.

Obrázek 10 Poplatek za užívání veřejného prostranství

Zdroj: vlastní zpracování dle dat rozklikávacího rozpočtu HK

Při porovnání vývoje poplatku za užívání veřejného prostranství na obrázku 10 vypadá tento poplatek jako divoká řeka oproti klidnému potůčku v podobě poplatku za psa. Trendová křivka, která má tvar polynomu 3. stupně, nedokáže s veškerými skoky úplně držet krok, a tak vysvětluje 34 % variability příjmů. Výběr z místního poplatku za užívání veřejného prostranství za sledované období dvakrát prudce vzrostl – v roce 2016 o 68 % oproti předcházejícímu roku a v roce 2022 o 61 % oproti předchozímu roku. Dále si je možné všimnout, jak poplatek mezi lety 2016 a 2020 měl jasně klesající trend až došel na třetí nejnižší hodnotu za sledované období. Je také dobré znovu zmínit, že město v letech 2020 a 2021 poplatek odpustilo podnikatelským i nepodnikatelským subjektům, a to v případě předzahrádek, kulturní, sportovních a dalších akcí.

Paradoxem pak je, že tato skutečnost se do vývoje nijak zvláště nepropsala. V roce 2020 výběr poplatku klesl oproti minulému roku o 17 %, což je nejvíce za celé období, propad tak mohl být posílen opatřeními, nicméně hodnota by klesla nejspíše tak jako tak. Následně pak výběr poplatku v roce 2021 dokonce vzrostl všem okolnostem navzdory. Pandemie tak za takovýto vývoj nemohla, což dokazuje regresní analýza, kde hodnota R^2 nedosahuje ani jednoho procenta a p-hodnota pro pandemii je ve výši 0,77, což je značně vyšší hodnota než 0,05. Další dva regresní modely rovněž prokázaly statisticky nevýznamný vliv HDP i inflace,

kteřé byly testovány jako nezávislé proměnné společně s pandemií a oba tyto modely vyšli s hodnotami významnosti $F = 0,45$ a $0,25$ jako statisticky nevýznamné.

Pro lepší pochopení vývoje bude následně podrobněji popsáno, za co přesně se tato daň vybírá a díky tomu bude také možné lépe odvodit další možné příčiny takového vývoje výběru poplatku. Město využívá obou způsobů, jak stanovit sazbu. Pevnou sazbou za metr čtverečný a den stanovuje poplatek pro předzahrádky, předsunutá prodejní místa, umístění reklamních zařízení, za umístění dočasných staveb pro poskytování prodeje, výkopové práce a další. Paušální částka je pak stanovena jednak za využití třech konkrétních prostranství především pro cirkusy, lunaparky a podobně – ta se platí týdně, a pak také za stání vyhrazené stání aut. Stání se platí za každý započatý měsíc a každé auto, přičemž se ještě cena liší podle toho, zda auto má vyhrazené stání po celý den nebo jen půlku.

Tabulka 8 Sazby poplatku za užívání veřejného prostranství

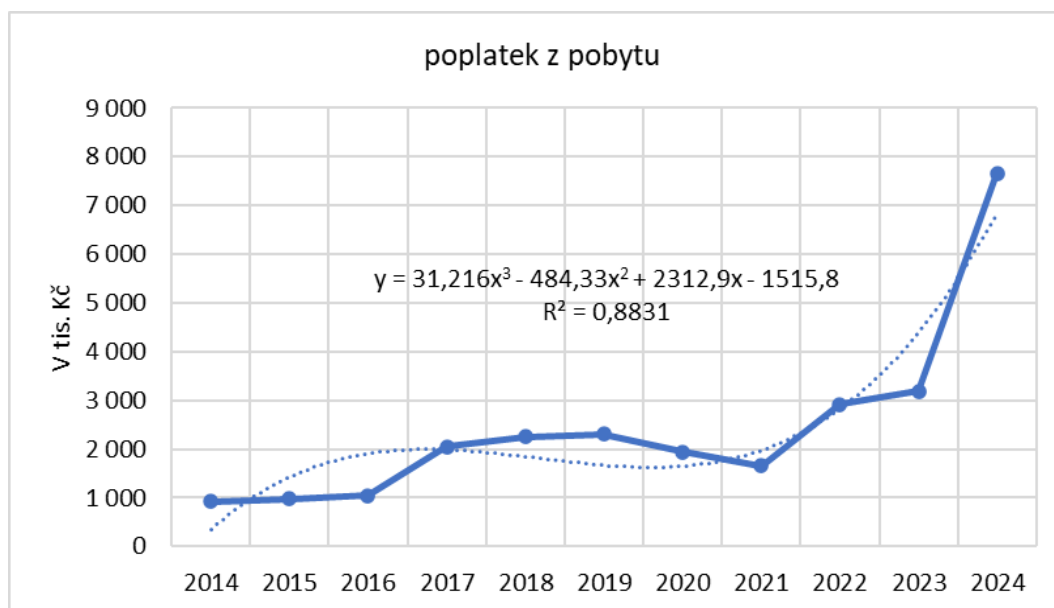
rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
předzahrádky	3 Kč	3 Kč	3 Kč	3 Kč	3 Kč	3 Kč	- Kč	- Kč	3 Kč	3 Kč	4 Kč
předsunutá prodejní místa	10 Kč	10 Kč	10 Kč	10 Kč	10 Kč	10 Kč	- Kč	- Kč	10 Kč	10 Kč	10 Kč
stánky (dočasné stavby a zařízení)	10 Kč	10 Kč	10 Kč	10 Kč	10 Kč	10 Kč	- Kč	- Kč	10 Kč	10 Kč	10 Kč
za výkopové práce	10 Kč	10 Kč	10 Kč	10 Kč	10 Kč	10 Kč	- Kč	- Kč	10 Kč	10 Kč	10 Kč
za umístění reklamních zařízení	100 Kč	100 Kč	50 Kč	50 Kč	50 Kč	50 Kč	- Kč	- Kč	50 Kč	50 Kč	50 Kč
parkovací místo za 1. auto - 24 h	1 000 Kč	1 000 Kč	1 000 Kč	1 000 Kč	1 000 Kč	1 000 Kč	1 000 Kč	1 500 Kč	1 500 Kč	1 500 Kč	2 100 Kč
parkovací místo za každé další auto - 24 h	1 500 Kč	1 500 Kč	1 500 Kč	1 500 Kč	1 500 Kč	1 500 Kč	1 500 Kč	1 900 Kč	1 900 Kč	1 900 Kč	2 900 Kč
parkovací místo - 14 h	1 000 Kč	1 000 Kč	1 000 Kč	1 000 Kč	1 000 Kč	1 000 Kč	1 000 Kč	1 000 Kč	1 000 Kč	1 000 Kč	1 400 Kč
parkovací místo za každé další auto - 14 h	1 500 Kč	1 500 Kč	1 500 Kč	1 500 Kč	1 500 Kč	1 500 Kč	1 500 Kč	1 500 Kč	1 500 Kč	1 500 Kč	2 300 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle příslušných vyhlášek města HK

To, jak se vyvíjely sazby, ukazuje tabulka 8. Na ní je zkrácený výpis sazeb, nicméně by měla obsahovat ty zásadní. Není v ní uvedena paušální částka pro cirkusy, lunaparky apod., neboť ta zůstala pro tři prostranství ve vyhláškách uváděné jako plocha A, B a C pořád stejná – je to tedy 10 000 Kč, 3 500 Kč nebo 500 Kč na týden. Většina sazeb se taktéž nijak neměnila, výjimkou je paušální poplatek za parkovací místo, který se až do roku 2020 stanovoval sazbou měsíčně za celý den, v následujícím roce se to pak změnilo. Tím si je možné vysvětlit nárůst v roce 2022 a následně i v roce 2024. Nicméně i tak lze jen těžko vysvětlit takto turbulentní vývoj pouze pomocí sazeb, které se ani nijak zvláště neměnily. Tudíž jen těžko odhadovat jaké další příčiny za tímto vývojem mohou být.

Poplatek z pobytu a dříve poplatek z ubytovací kapacity na obrázku 11 se v čase vyvíjely už lépe vysvětlitelným způsobem. Směrnice trendu má tvar polynomu 3. stupně, kdy vysvětluje až 88 % variability tohoto druhu příjmu.

Poplatek má relativně stabilní vývoj, kdy v mezi roky 2014 a 2016 dosahoval dosti podobné úrovně. V roce 2017 vzešla v platnost nová vyhláška o poplatku z ubytovací kapacity, a tak lze předpokládat, že sazba vzrostla a tím došlo i k zvýšení výběru tohoto poplatku. V následujících dvou letech měl poplatek mírně rostoucí tendenci – v roce 2018 vzrostl o 10 % oproti předchozímu roku a v roce 2019 o 2 %. Pak přišla pandemie a s tím i pokles nejdříve o 16 % v roce 2020 oproti předchozímu roku a následně o 15 % v roce 2021 oproti roku 2020. V roce 2022 přišel prudký nárůst s nejvyšší pravděpodobností oživením ekonomiky a vyšším zájmem o cestování a tím se zvýšil i výběr poplatku. V roce 2023 se

Obrázek 11 Poplatek z pobytu

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z rozklikávacího rozpočtu HK
 poplatek již stabilizoval. V roce 2024 je naopak vidět prudký nárůst o rekordních 141 % oproti předchozímu roku, který je spojený s více než dvojnásobným zvýšením sazby.

Všechna tato tvrzení podporuje tabulka 9, která zobrazuje sazby za každý rok, kdy je tabulka rozdělena do dvou řádků, čímž je vyjádřena změna poplatku. Kromě toho to dokazuje regresní analýza, která vysvětluje až 95 % variability, kdy sazba jako nezávislá proměnná v tomto modelu dosahuje p-hodnoty 1,53E-6. Pandemie pak má p-hodnotu 0,0057, což je také pod hodnotou 0,05. Obě tyto proměnné jsou tedy statisticky významné. Naopak v modelu, kde nezávislými proměnnými byly HDP a znovu pandemie a který vysvětluje až 70 % variability, se vliv pandemie neukázal jako statisticky nevýznamný s p-hodnotou 0,13. Zároveň tento model prokázal vliv HDP (p-hodnota = 0,0025).

Tabulka 9 Sazby poplatku z pobytu

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
sazba za lůžko	3 Kč	3 Kč	3 Kč	6 Kč	6 Kč	6 Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč
sazba za den pobytu	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	15 Kč	15 Kč	15 Kč	15 Kč	40 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle příslušných vyhlášek města

5.4.1. Vývoj místních poplatků bez pandemie

Vzhledem k tomu, že pandemie měla prokazatelně vliv pouze na poplatek z pobytu, bude se tato část poplatku týkat především jeho. Pro výpočet byla použita rovnice lineárního trendu platná v období od roku 2014 do roku 2019 $y = 336,29x + 411,09$ a byly k tomu použity koeficienty, kdy rok 2014 = 1.

Vypočítané údaje může čtenář vidět na tabulce x. Z ní lze vyčíst, že výběr poplatku prakticky ve všech letech až na rok 2024 je pod odhadovanými hodnotami. Propad je dramatický zejména v prvních dvou letech pandemie, tedy v době největších proticovidových opatření. To jen potvrzuje silný dopad pandemie na výběr tohoto poplatku. V letech 2022 a 2023 je viditelné, že už se poplatek pomalu začal navracet do „normálnějších“ hodnot. Nicméně i tak by se s nejvyšší pravděpodobností nevrátil k původnímu vývoji. V roce 2024 sice předčil očekávání modelu, nicméně to bylo způsobeno dramatickým zvýšením sazby tohoto poplatku.

Tabulka 10 Předpokládaný vs. skutečný vývoj poplatku z pobytu

koeficient	7	8	9	10	11
rok	2020	2021	2022	2023	2024
Skutečná hodnota	1 945 240,00 Kč	1 658 330,00 Kč	2 915 880,00 Kč	3 180 650,00 Kč	7 655 020,00 Kč
předpokládaná hodnota	2 766 800,00 Kč	3 103 090,00 Kč	3 439 380,00 Kč	3 775 670,00 Kč	4 111 960,00 Kč
rozdíl	- 821 560,00 Kč	- 1 444 760,00 Kč	- 523 500,00 Kč	- 595 020,00 Kč	3 543 060,00 Kč

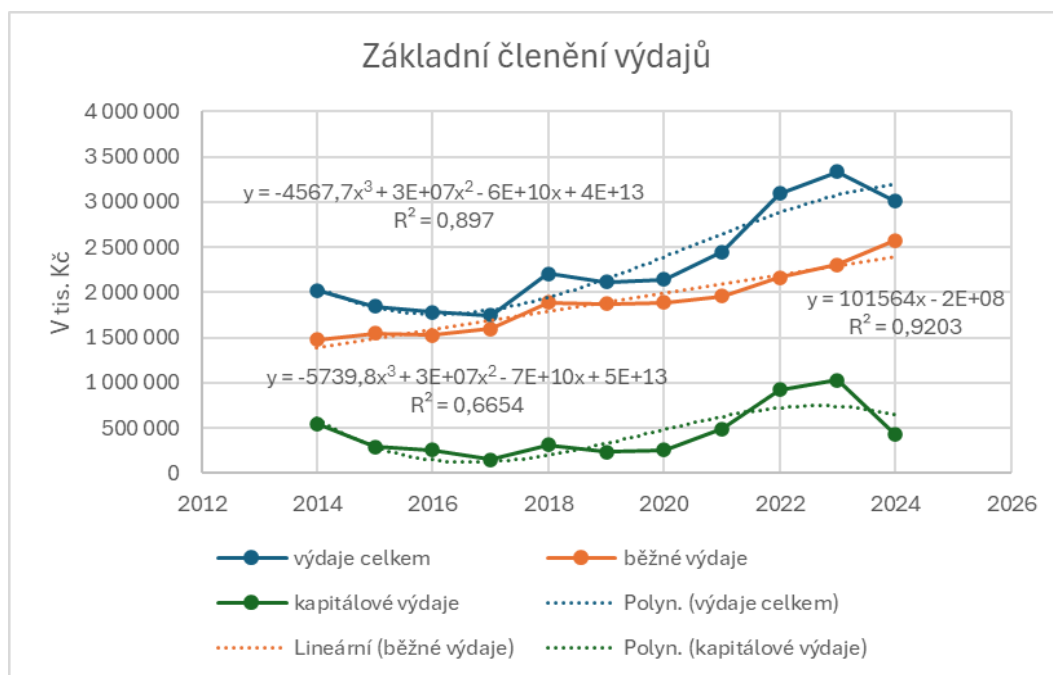
Zdroj: vlastní zpracování dle dat z rozklikávacího rozpočtu města HK

Pro schnutí lze konstatovat, že v případě neproběhnutí pandemie by s nejvyšší pravděpodobností byl výběr poplatku vyšší, než jak tomu bylo, když pandemie proběhla.

5.5. Výdaje městského rozpočtu

Výdaje jsou v městském rozpočtu nejdříve členěny na kapitálové a běžné. Běžné výdaje se dále dělí podle jednotlivých odborů či kanceláří. To samé nicméně platí i pro kapitálové výdaje. Všechny výdaje se tak dělí v podstatě podle odvětví, protože každý odbor má na starost určitou oblast. Nyní budou postupně prozkoumány jednotlivé druhy výdajů s důrazem na to, zda na ně měla vliv pandemie ať už přímo nebo zprostředkovaně přes další makroekonomické ukazatele.

Obrázek 12 tedy zobrazuje výdaje celkem, kapitálové a běžné výdaje. Z logiky věci je vývoj celkových výdajů výsledkem toho, jak se vyvíjejí ty běžné a kapitálové. Spojnice trendu celkových výdajů, která vysvětluje až 89,7 % variability těchto příjmů, má tvar polynomu třetího stupně. Mezi roky 2014 a 2017 měly celkové výdaje klesající tendenci, kdy vždy klesly o několik procent oproti předcházejícímu roku. V roce 2018 prudce vzrostly o více než čtvrtinu oproti roku přecházejícímu. To si lze vysvětlit nárůstem, jak běžných, tak kapitálových výdajů. V následujících dvou letech se výdaje opět stabilizovaly, kdy v roce 2019 o 4 % klesly a následně v roce 2020 o 1 % vzrostly. Pak následoval nárůst, kdy nejdříve výdaje vzrostly o více než 13 % v roce 2021 a pak o 21 % v roce 2022, v růstu pokračovaly i v roce 2023, kdy hodnota růstu činila 7,83 % oproti roku 2022. V tomto roce se růst zastavil a v roce 2024 celkové výdaje naopak klesly.

Obrázek 12 Základní členění výdajů

Zdroj: vlastní zpracování dle rozklikávacího rozpočtu města HK

Celkové výdaje v letech 2021, 2022 a 2023 vzrostly, což si lze vysvětlit prudkým nárůstem kapitálových výdajů a setrvalým růstem běžných výdajů. V roce 2024 kapitálové výdaje klesly a tím pádem klesly i ty celkové výdaje. Vliv na nárůst také mohla mít inflace, což dokazují regresní modely. V analýze, která vysvětluje až 92 % variability výdajů a kde závislou proměnnou jsou celkové výdaje a nezávislými proměnnými jsou běžné výdaje a inflace, dosahuje p-hodnota čísla 0,009, což je výrazně pod hodnotou 0,05. Podobná zjištění platí pro HDP v běžných cenách, nicméně jeho vývoj se vývoj celkových výdajů v tomto období vysvětlit nedá. Stejně tak se vývoj celkových příjmů nedá vysvětlit pandemií, neboť v žádném z uvažovaných modelů nevyšla tato proměnná jako statisticky významná.

Směrnice trendu běžných výdajů má lineární tvar a vysvětluje až 92 % variability běžných výdajů. Přes některé výkyvy tak tyto výdaje v čase lineárně stoupají, což je vidět už ze samotného grafu. Kromě toho je možné si všimnout vyššího nárůstu v roce 2018 o více než 18 % procent oproti předchozímu roku. V letech 2019 a 2020 se příjmy ustálily, následně však začaly relativně prudce růst a nabrali tak vyšší růstový trend oproti předchozím rokům. Tento nárůst je s nejvyšší pravděpodobností spojený s vyššími výdaji jednotlivých odborů města, což bude taky předmětem následného zkoumání. Co se pak týče regresních analýz, tak v nich byl prokázán výrazný vliv HDP v běžných cenách, naopak vliv inflace a pandemie prokázán nebyl.

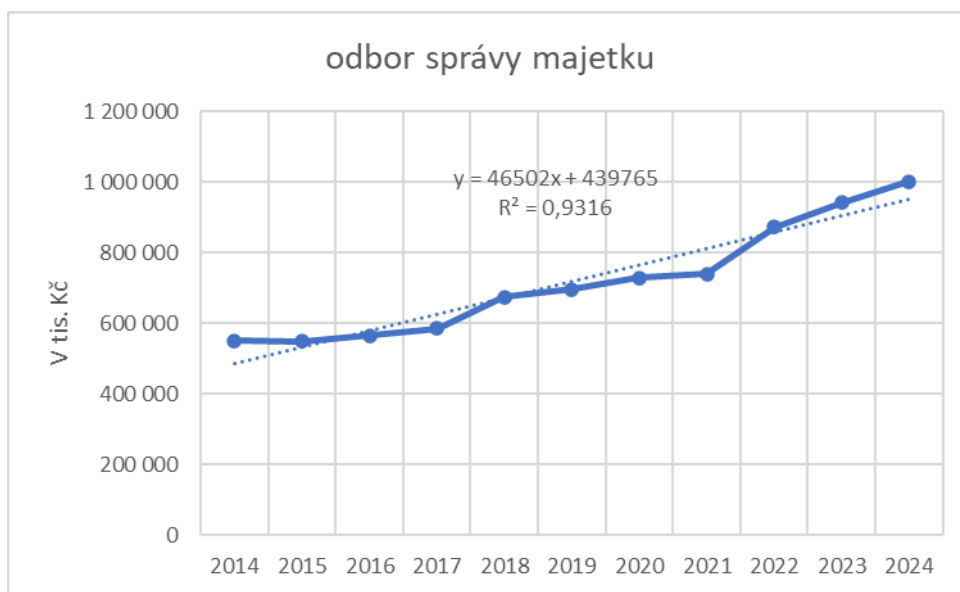
Kapitálové výdaje jsou tou „menší“ částí celkových příjmů a jejich vývoje také méně stabilnější oproti běžným výdajům. Směrnice trendu má tvar polynomu třetího stupně, a i tak hodnota R^2 vysvětluje 66 % variability, což naznačuje nepříliš velkou hodnotu trendu. V prvních čtyřech letech kapitálové výdaje klesaly, v roce 2018 prudce vzrostly o 111 % oproti roku 2017, další rok (2019) přišel opět pokles o 23 % a následně přišel zase růst (jak bylo zmíněno již dříve), nejdříve o 7 % v roce 2020, v roce 2021 o 90 %, v roce 2022 o 89 %

a nakonec roce 2023 o téměř 11 %. V roce 2024 pak tyto výdaje významně klesly o téměř 58 % oproti roku 2023.

Tento vývoj si půjde nejspíše vysvětlit po hlubším prozkoumání jednotlivých složek těchto výdajů. Kromě toho se silným faktorem, který tyto výdaje ovlivňuje, ukázala inflace. Ta v regresním modelu, který vysvětluje až 72 % variability, dosáhla p-hodnoty 0,002. Tento model naopak vyvrací vliv pandemie, která měla p-hodnotu 0,4.

5.5.1. Běžné výdaje

Běžné výdaje se tedy dělí odvětvově podle jednotlivých odborů, případně kanceláří. Takových „odvětví“ se tedy v rozpočtu vyskytuje osmnáct. V dalším textu bude postupně prozkoumán vývoj výdajů za tyto odbory. Výdaje se uspořádaly podle jejich výše, aby se navzájem v grafu nezkreslovaly a pokud možno budou analyzovány od největších po nejmenší. Vzhledem k tomu, že výdaje se člení na 18 druhů a některé z nich se nepodílí na rozpočtu ani jediným procentem, jednotlivě budou prozkoumány jen ty největší z nich, případně pokud jsou jinak zajímavé. Každý z nich bude prozkoumán spíše povrchně a cílem bude základně popsat vývoj a následně pomocí regresní analýzy zjistit, zda byl zaznamenán vliv pandemie na výdaje daného odboru.

Obrázek 13 Odbor správy majetku

Zdroj: vlastní zpracování dle rozklikávacího rozpočtu města HK

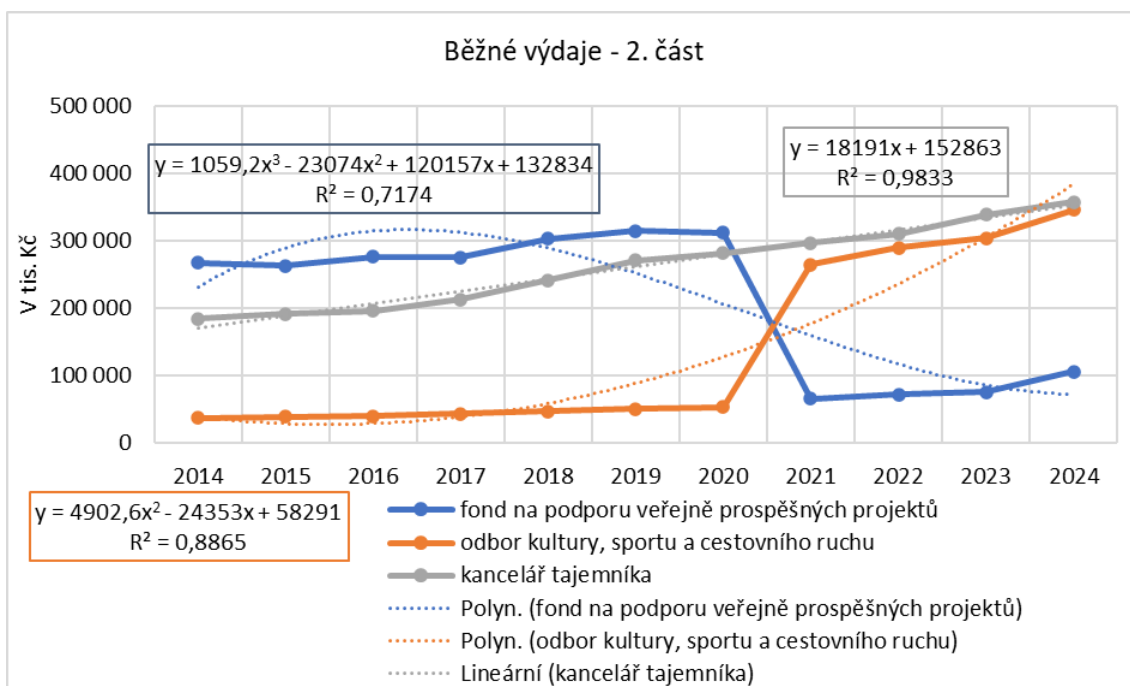
Jako první je vidět na obrázku 13 vývoj výdajů správy majetku, který má jasně lineární stoupající trend a vysvětluje až 93 % vývoje těchto výdajů. Odbor správy majetku je ze všech odborů co do výdajů ten největší – jeho výdaje doputovaly v roce 2024 až k miliardové hranici. Což při uvědomění, že do těchto výdajů se zahrnují výdaje technických služeb, dotace na provoz dopravního podniku města nebo např. i správy nemovitostí a dalších, dává smysl.

V regresních analýzách se jako zásadní ukazuje vliv HDP s inflací v závěsu – p-hodnota se rovnala 2,05E-8, respektive 0,03. V analýzách, kde se vždy k nezávislé proměnné HDP nebo inflace přidala dummy proměnná pandemie, nevyšla pandemie jako statisticky významná. V případě kombinace pandemie a inflace jako nezávislých proměnných vyšel dokonce celý

model jako statisticky nevýznamný (F významnost = 0,11). HDP a s ním i celý další regresní model sice v kombinaci s pandemií jako statisticky významné vyšly (významnost F = 6,73E-7; p-hodnota = 3,23E-7), nicméně pandemie nikoliv (p-hodnota pandemie = 0,15). Největší vliv z těchto proměnných tak mělo HDP, výrazně slabší vliv měla inflace a naopak vůbec žádný přímý vliv dle zjištění z analýz neměla pandemie. Tomu odpovídá i mírný odklon od trendu v roce 2020 a 2021, kdy HDP zažilo propad.

Další graf na obrázku 14 zobrazuje rovnou tři druhy příjmů. Nejprůmějšší vývoj mají výdaje kanceláře tajemníka, jejich spojnice trendu má lineární tvar, který vysvětluje až 98 % variability této proměnné. Většinou jsou přitom výdaje tvořeny zejména mzdovými náklady jak na zaměstnance města, tak i náklady na odměny zastupitelstvu. Při bližším hodnocení v rámci regresních modelů vyšlo v modelu, který vysvětluje až 97 % variability výdajů kanceláře tajemníka, HDP jednoznačně statisticky významné (p-hodnota = 4,25E-5). Výše mezd se v čase mění spolu s tím, jak se vyvíjí celá ekonomika, a tak je tato závislost logická.

U inflace významnost už není tak dobře viditelná. Model, kde byl její vliv zkoumán společně s vlivem pandemie, vyšel celý jako statisticky nevýznamný včetně obou nezávislých proměnných. Nicméně, pokud byl hodnocen pouze vliv inflace, pak vyšla tato nezávislá proměnná jako statisticky významná (p-hodnota = 0,046). Lze tedy říct, že inflace v rámci zjednodušených modelů určitý vliv měla, ale při hodnocení jejího vlivu v kontextu jiných vlivů, je třeba být opatrnější. Pandemie v kombinaci s inflací tedy nevyšla statisticky významná (p-hodnota = 0,76), jak bylo již zmíněno, ale její významnost neprokázal ani model, kde byl její vliv hodnocen společně s HDP (p-hodnota pandemie = 0,15).

Obrázek 14 Běžné výdaje - 2. část

Zdroj: vlastní zpracování dle dat rozklikávacího rozpočtu města HK

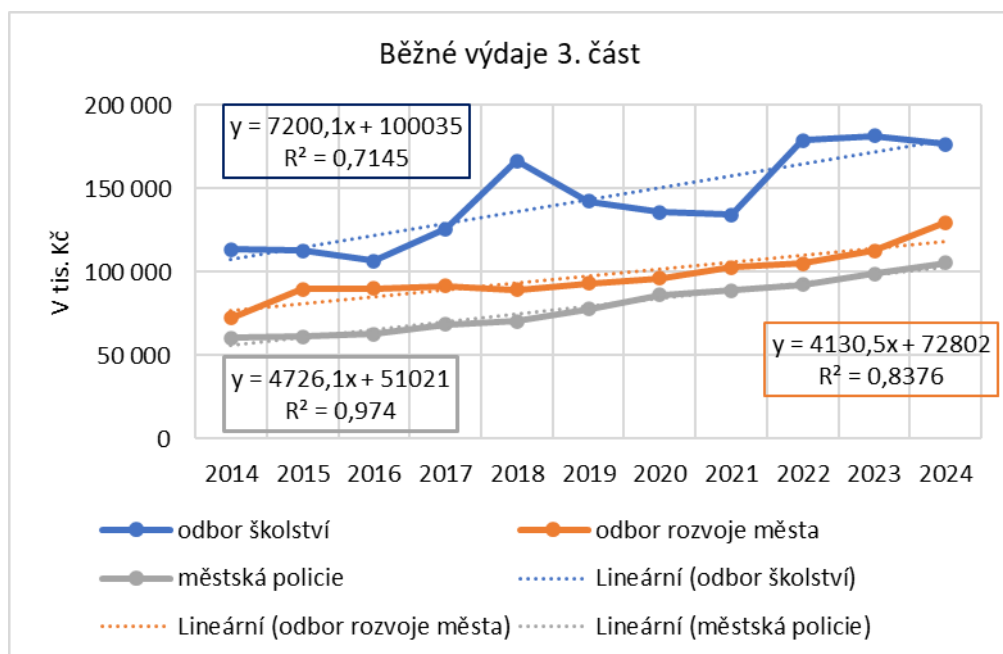
Další dvě oddělení jakoby si v roce 2021 téměř vyměnily svoje výdaje. Fond na podporu veřejně prospěšných projektů si nejdříve úroveň svých výdajů držel nad úrovní výdajů tajemníka, v těchto letech se většina prostředků vynaložila na veřejně prospěšné projekty v oblasti kultury a sportu, kdy v obou těchto oblastech náklady převyšovaly 100 milionů

korun. V roce 2021 nastal až téměř nevysvětlitelný propad a právě tyto dvě oblasti byly nejvíce zasažené. Ze sta milionů bylo něco málo přes 4 miliony v případě oblasti kultury a něco přes 41 milionů v oblasti sportu. V roce 2021 se tato skutečnost mohla odvíjet od probíhající pandemie, nicméně v následujících letech se výdaje v této oblasti zvyšují jen těžko a tak je tento vývoj spíše dlouhodobějšího charakteru.

Nicméně výdaje odboru kultury, sportu a cestovního ruchu vzrostly téměř úměrně k tomu, jak výdaje fondu na podporu veřejně prospěšných projektů klesly. Vzhledem k těmto skutečnostem je tedy nakonec opravdu možné, že si tato dvě oddělení vyměnila pozice a odbor kultury převzal část povinností od fondu na podporu veřejně prospěšných projektů. To potvrzuje i fakt, že v roce 2021 mezi výdaji, za které má zodpovědnost odbor kultury, sportu a cestovního ruchu přibyly dvě položky – „dotace kulturním organizacím města“ a „dotace sportovním organizacím města“. Lépe by ale bylo říci, že tyto položky byly přesunuty právě z fondu na podporu veřejně prospěšných projektů.

Z důvodu těchto přesunů se vliv pandemie na tyto dva ukazatele zhodnotit nedá. Vliv pandemie ani dalších nezávislých proměnných tak přímo číselně hodnocen nebude. Vzhledem k tomu, že obě proměnné po roce 2021 pokračovaly v jinak lineární stoupajícím trendu, je vliv pandemie docela nepravděpodobný.

Graf v této části již třetí na obrázku 15 ukazuje další tři druhy výdajů.. Při pohledu na něj se může zdát, že nejvyšší variabilitu mají právě tyto výdaje. Nicméně při vypočtení variačního koeficientu, který zohledňuje průměrnou výši výdajů, mají relativní variabilitu nejvyšší výdaje městské policie (20 %) následované odborem školství (19 %) a nejnižší variační koeficient má odborem rozvoje města (15 %)

Obrázek 15 Běžné výdaje - 3. část

Zdroj: vlastní zpracování dle dat rozklikávacího rozpočtu HK

Za co do hodnoty nejvyšší výdaje nese zodpovědnost odbor školství. Veškeré výdaje tohoto odboru se vynakládají na provozování mateřských a základních škol. Lineární ani jakákoliv

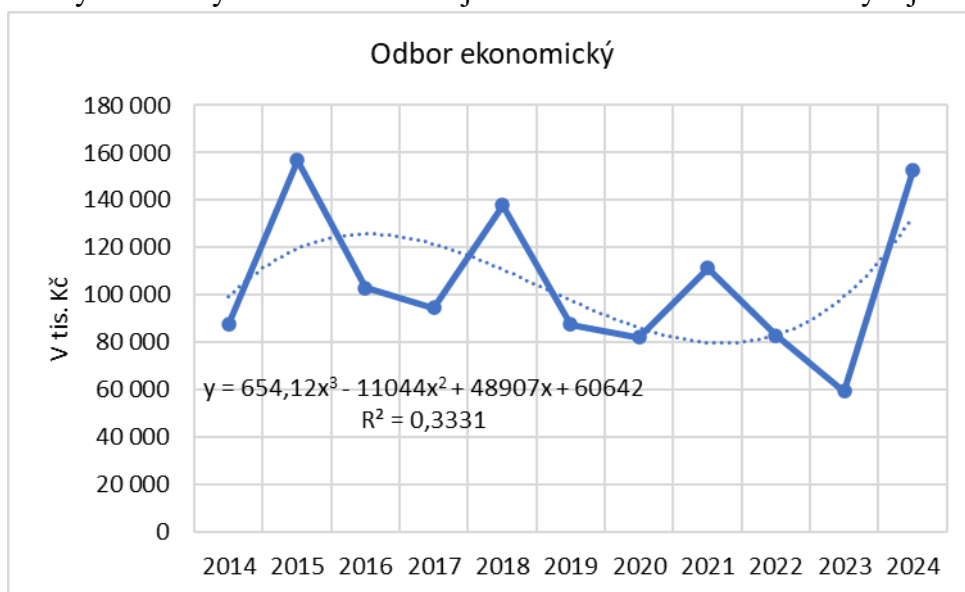
jiná směrnice trendu nedokáže úplně plně postihnout vývoj těchto výdajů, a tak tato spojnice trendu vysvětluje 71 % variability. Ve vývoji je patrné jednorázové zvýšení v roce 2018 a naopak snížení výdajů v roce 2020 a 2021. V roce 2018 mohl být způsoben modernizací infrastruktury téměř ve všech hradeckých ZŠ. V roce 2020 a 2021 se nabízí pandemie koronaviru.

Nicméně podle regresních modelů – jeden pro zhodnocení významu HDP a pandemie vysvětluje až 78 % variability a druhý pro inflaci a pandemii až 54 % – pandemie jako taková vliv na výdaje odboru školství neměla - p-hodnota ve dvou uvažovaných modelech dosáhla 0,4, respektive 0,56. Významnými faktory se opět ukázalo HDP (p-hodnota = 0,0006) spolu s inflací (p-hodnota = 0,016). Pandemie tedy vliv mít mohla, ale pouze zprostředkovaně.

Vývoj výdajů odboru rozvoje města už lineární spojnice trendu dokáže vystihnout daleko lépe, a tak vysvětluje až 83 % variability. Ve vývoji se také neodehrávají žádné extrémnější výkyvy. V rámci regresní analýzy se došlo k podobným závěrům jako u jiných druhů příjmů. Byl prokázán vliv HDP na vývoj ve statisticky významném modelu vysvětlující až 85 % variability těchto výdajů a jeho p-hodnota se rovnala 0,0001. Pandemie s p-hodnotou 0,51 v tomto modelu vyšla jako statisticky nevýznamná. Stejně tak tomu bylo, pokud byl její vliv hodnocen spolu s inflací, zde ovšem vyšel celý regresní model jako statisticky nevýznamný včetně obou nezávislých proměnných.

Vývoj výdajů na městskou policii působí podobně „poklidně“. Tyto výdaje jsou v rámci blíže zkoumaných až na výdaje investičního odboru ty nejmenší – tvoří průměrně něco přes 4 % z běžných výdajů. Lineární směrnice trendu je s hodnotou R^2 na 97 % vystihuje téměř dokonale. To je v souladu s očekávanými neboť městská policie musí fungovat pořád stejně nehledě na ekonomické souvislosti. Jediné, co má vývoj těchto výdajů společné s ekonomickým vývojem, je stoupající trend, který jistě souvisí s rozvíjející se ekonomikou, růstem platů a dalšími ekonomickými souvislostmi. To potvrzuje regresní analýza, jejíž výsledky jsou téměř stejné jako pro odbor rozvoje města. Jako významné se tedy ukázalo HDP a pandemie spolu s inflací nikoliv.

Obrázek 16 zobrazuje výdaje ekonomického odboru. Jejich vývoj je charakteristický relativně velkými rozdíly mezi roky. Důsledkem toho je až téměř neodhadnutelnost vývojového trendu,

Obrázek 16 Odbor ekonomický

Zdroj: vlastní zpracování dle dat rozklikávacího rozpočtu HK

kde i kubická spojnice trendu vysvětluje pouze 33 % variability těchto výdajů. Tyto dramatické změny ve vývoji si lze nejlépe vysvětlit charakterem činností ekonomického odboru. Ten má např. na starosti finanční portfolio města (investování), úhrady daní města, placení úroků a další finanční činnosti. Všechny tyto výdaje se mohou rok od roku různě měnit, čímž se mění i velikost výdajů tohoto odboru. Těchto důvodů nelze předpokládat, že by vývoj ovlivňovaly jakékoliv ekonomické faktory. To také potvrdila i regresní analýza, která vyvrátila jakoukoliv statistickou významnost HDP, inflace i pandemie.

Zbýlé běžné výdaje města tvoří souhrn menších položek, které jednotlivě nepřesahují 10 % rozpočtu a dohromady tvoří méně než desetinu celkových výdajů. Patří sem například výdaje odboru sociálních služeb, informatiky, vnitřních služeb, krizového řízení, životního prostředí a kanceláře primátora. Vývoj těchto výdajů byl zpravidla relativně stabilní, výjimky představují jednotlivé roky s jednorázovými výkyvy, často spojenými s konkrétní akcí (např. rekonstrukce, obměna techniky, vznik nové služby).

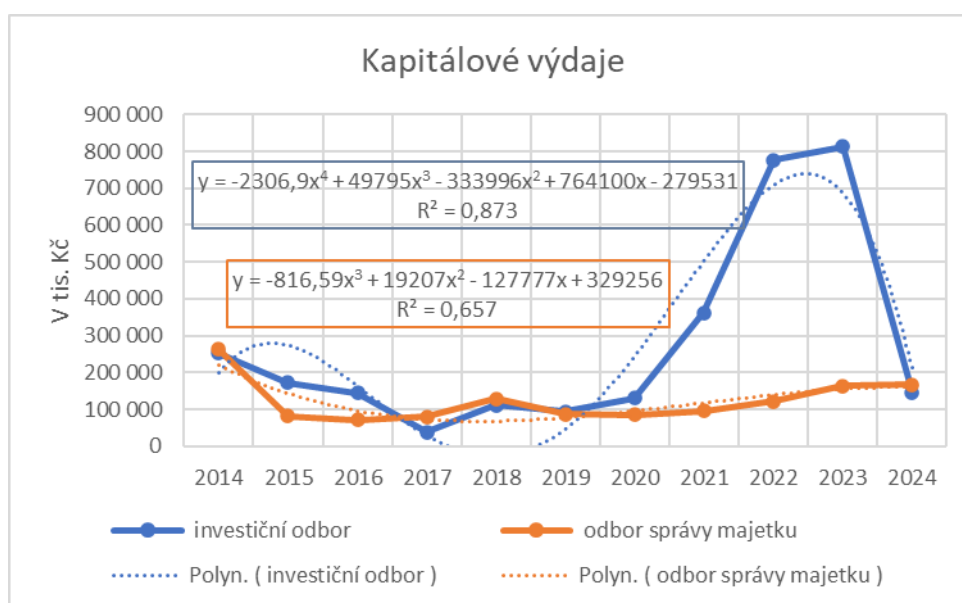
Například u odboru sociálních věcí došlo po roce 2020 k výraznějšímu nárůstu výdajů, což však souviselo se vznikem nové služby (odlehčovací péče) a novými dotacemi, nikoliv přímo s pandemií. V ostatních odborech byl vývoj výdajů rovnoměrný (např. informatika), nebo kolísavý bez zřetelného trendu (životní prostředí, krizové řízení). Významný vliv pandemie nebyl v regresních modelech prokázán, naopak vliv HDP se objevil jako statisticky významný u většiny odborů. Inflace se projevila pouze ojediněle.

Z důvodu jejich omezeného rozpočtového rozsahu nebyly tyto výdaje dále graficky ani podrobně analyzovány, přesto byly zařazeny do regresních modelů pro komplexnost celkového pohledu.

5.5.2. Kapitálové výdaje

Většina kapitálových výdajů je zobrazena na grafech v přílohách E – G, jednotlivé konkrétní hodnoty jsou pak v tabulce v příloze D. Z vizuální analýzy těchto grafů vyplynulo, že většina sledovaných druhů kapitálových výdajů vykazuje značnou volatilitu a nepravidelný průběh v čase. Identifikace jasných a předvídatelných trendů je ve většině případů obtížná, což může indikovat náhodnou povahu některých investičních rozhodnutí nebo závislost na externích faktorech.

Vzhledem k těmto skutečnostem a také protože většina těchto výdajů je spíše marginálních, práce se dále prozkoumá pouze výdaje investičního odboru a odboru správy majetku. Ty dohromady tvoří průměrně 86 % veškerých kapitálových výdajů. Kromě toho bude prozkoumán vliv těchto výdajů na celkové výdaje spolu s úvahami o vlivu pandemie na jejich vývoj. Kapitálové výdaje ostatních odborů a dalších útvarů města každý zvlášť tvoří maximálně 3% podíl na veškerých kapitálových příjmech a dále jim nebude věnována pozornost.

Obrázek 17 Kapitálové výdaje

Zdroj: vlastní zpracování dle rozklikávacího rozpočtu HK

Výdaje investičního odboru mají vysokou volatilitu po celé hodnocené období, což je zřetelné zejména v období od roku 2020 do roku 2023, kdy zřejmě proběhly nějaké větší investice. I proto nelze popsat průběh jako lineární a směrnice trendu tak má tvar polynomu třetího stupně, který vystihuje až 87 % variability vývoje těchto výdajů. Od roku 2014 až do roku 2017 výdaje tohoto odboru postupně klesly až na relativní minimum, kdy výdaje činili 38,9 milionů Kč. V roce 2018 přišel nejvyšší nárůst k oproti předchozímu roku za celé období – výdaje vzrostly o 185 % oproti roku 2017.

V roce 2019 výdaje ještě jednou klesly a pak už mezi lety 2020 a 2023 přišel onen prudký růst, kdy se výdaje nejdříve zvýšily o 175 % oproti předchozímu roku a pak ještě o 114 % v roce 2022 oproti roku 2021. Celkově tak v roce 2023 byly výdaje tohoto odboru více než 5x vyšší oproti roku 2019. Nicméně vývoj v roce 2024 naznačuje, že to byly jen dočasné výdaje

na větší investici, a že se výdaje vrací na původní úroveň, i když bez dat pro rok 2025 to nelze říci s jistotou.

Výdaje odboru správy majetku ve vývoji nevykazují již tak velké změny v trendu vývoje, přesto příjmy nelze pokládat za stabilní. Kubická spojnice trendu, tak paradoxně vystihuje vývoj výdajů méně přesně než jak tomu bylo u výdajů investičního odboru. V roce 2015 a 2016 výdaje klesly dohromady o více než 72 procent oproti roku 2014. Následovalo krátké období růstu v období 2017 a 2018. Roky 2019 a 2020 byly opět ve znamení poklesu, následně už výdaje pouze rostly do konce sledovaného časového období.

Dále byly provedeny regresní analýzy, které prokázaly následující: Jednoznačně se potvrzuje význam kapitálových výdajů investičního odboru a odboru správy majetku na vývoj celkových kapitálových výdajů, což už však vyplývá z toho, jak moc jsou tyto výdaje v celkové hodnotě kapitálových výdajů zastoupeny. Ve většině modelů byl prokázán vliv inflace, jako statisticky významné proměnné, která ovlivňuje vývoj kapitálových výdajů. Naopak vliv HDP a pandemie na kapitálové výdaje jako celek potvrzen nebyl.

Výsledky analýz, kde výdaje investičního odboru jsou závislou proměnnou, dopadly ve stejném duchu, jako když závislou proměnnou byly celkové kapitálové výdaje – inflace je statisticky významná, HDP a pandemie nikoliv. U analýz, kde závislou proměnnou představují výdaje odboru správy majetku, nevyšla ani jedna z proměnných jako statisticky významná.

5.6. Závěrečné zhodnocení výsledků analýz a možný budoucí vývoj rozpočtu

V této chvíli se tato práce již chýlí ke konci, a tak přichází na řadu závěrečné shrnutí výsledků analýz a odpovědi na otázky, které si tato práce na začátku části o analýzách dala za úkol zodpovědět. Práce měla odpovědět na tyto otázky:

1. Jaký byl nastavený trend rozpočtu města před pandemií?
2. Jak, a jestli vůbec, se tento trend změnil vlivem pandemie?
3. Měla pandemie vliv na výši příjmů z místních poplatků?
4. Dokázal se rozpočet již vzpamatovat a je situace srovnatelná s dobou před covidem?

Rychlé odpovědi by byly takové:

1. Trend pro celkové příjmy a výdaje před pandemií měl mírně stoupající tendenci, především díky rostoucím daňovým příjmům, které tvořily přibližně 75 % všech příjmů. DPH, DPFO a DPPO měly vesměs stoupající tendenci, přičemž celkové příjmy rostly podle trendu ve tvaru rostoucí paraboly. Výdaje města byly stabilní, běžné výdaje mírně rostly lineárně, kapitálové kolísaly. Vývoj místních poplatků byl před pandemií v čase stabilní a zůstával na podobných hodnotách.
2. Pandemie dočasně změnila především vývoj příjmové stránky rozpočtu – příjmy celkově poklesly, zejména díky poklesu daňových příjmů a jejich jednotlivých složek.

Zároveň město obdrželo kompenzační bonusy, které však plně nedokázaly pokrýt veškeré ztráty. Změna u vývoje výdajů vinou pandemie se nepodařila přímo prokázat.

3. U většiny místních poplatků vliv pandemie prokázán nebyl. Výjimkou byl poplatek z pobytu, kde pandemie vliv prokazatelně měla. Nejvýznamněji vývoj poplatků ovlivnily změny v sazbách.
4. Ve většině ukazatelů se situace již stabilizovala – celkové a daňové příjmy přesáhly očekávaný vývoj, pokud by pandemie nenastala. Co se pak týče místního poplatku z pobytu, tak ten je taktéž hlavně i díky zvýšení sazby nad očekávanými hodnotami.

Odpovědi na tyto otázky však plně nerekapituluji všechna zjištění, proto budou dále jednotlivé závěry popsány podrobněji.

Jak již bylo uvedeno, **příjmy města** Hradec Králové byly před pandemií ve vzestupném trendu, především díky rostoucím daňovým příjmům. Tyto příjmy tvoří klíčovou složku rozpočtu a jejich vývoj silně ovlivňuje celkovou rozpočtovou situaci města. Do roku 2019 docházelo k postupnému růstu daňových příjmů, zejména daně z přidané hodnoty (DPH), daně z příjmů fyzických osob (DPFO) a daně z příjmů právnických osob (DPPO). Tento růst odpovídal pozitivnímu ekonomickému vývoji v České republice a stabilnímu růstu HDP.

S nástupem pandemie v roce 2020 se příjmová stránka rozpočtu proměnila. Došlo k výkyvům ve výběru daní, což potvrzují i výsledky regresních modelů. Pandemie měla statisticky významný negativní dopad zejména na celkové příjmy a daňové příjmy, přičemž HDP byl silným vysvětlujícím faktorem poklesu. DPFO zaznamenalo významný propad, na kterém se vedle pandemie podepsalo i zrušení superhrubé mzdy. U DPH a DPPO se dopad projevil méně, částečně díky kompenzačním mechanismům (např. zvýšení podílu obcí na sdílených daních).

Od roku 2022 a zejména pak v letech 2023 a 2024 došlo k výraznému oživení. Příjmy města překročily očekávaný vývoj v případě, že by pandemie vůbec nenastala. Tento vývoj lze přičíst obnovenému růstu HDP, vysoké inflaci a vyššímu podílu obcí na sdílených daních. Je tak možné konstatovat, že město nejen překonalo negativní dopady pandemie, ale v některých ukazatelích je na tom lépe než před jejím začátkem.

Místní poplatky, jako specifická část daňových příjmů, byly analyzovány s důrazem na vývoj v období pandemie a jejich celkový význam pro rozpočet města. Celkově tvoří místní poplatky pouze marginální podíl na celkových příjmech města, nicméně mají velký význam z hlediska rozpočtové samostatnosti a autonomie obcí. Nejvýznamnější složkou mezi nimi je poplatek za komunální odpad, který představuje průměrně 78 % všech místních poplatků.

Pandemie měla prokazatelný dopad pouze na poplatek z pobytu, kde byl statisticky významný pokles v letech 2020 a 2021. Tento pokles koresponduje s útlumem cestovního ruchu a výrazným omezením ubytovacích služeb. Naopak poplatek za komunální odpad a poplatek za psa byly vývojem pandemie prakticky nedotčeny. Jejich výše zůstávala stabilní a případné výkyvy byly způsobeny výhradně změnami v sazebnících a obecně závazných vyhláškách.

Poplatek za užívání veřejného prostranství vykazoval vyšší variabilitu, nicméně se nepodařilo prokázat statisticky významný vliv pandemie ani jiných makroekonomických proměnných. Jeho vývoj je pravděpodobně ovlivněn specifiky místní kulturní a podnikatelské činnosti.

Celkově lze shrnout, že místní poplatky jako celek byly vůči pandemii relativně odolné. Výjimku představoval pouze poplatek z pobytu, jehož výběr se po pandemii postupně obnovil a v roce 2024 dokonce překonal očekávanou úroveň díky razantnímu zvýšení sazby. Vývoj této složky příjmů tak odráží zejména změny v legislativě a rozhodnutí místní samosprávy, nikoli přímé ekonomické šoky.

Výdajová stránka rozpočtu města Hradec Králové byla během sledovaného období rozčleněna na běžné a kapitálové výdaje, které dále odrážejí potřeby jednotlivých odborů města. Před pandemií byl vývoj výdajů relativně stabilní, s pozvolným růstem běžných výdajů a kolísavějšími kapitálovými výdaji. Celkové výdaje města se vyvíjely ve vazbě na celkové příjmy a obecné ekonomické podmínky.

Pandemie přinesla určitý zlom, avšak nedošlo k tak výraznému omezení výdajů, jak by se dalo očekávat. Celkové výdaje v letech 2021 až 2023 naopak rostly, zejména kvůli prudkému růstu kapitálových výdajů. Tento růst byl spojen s realizací investičních projektů, které byly odloženy nebo připraveny již v předchozích letech. Regresní analýzy prokázaly vliv inflace na růst výdajů, zatímco pandemie se jako statisticky významná proměnná neprojevila.

Běžné výdaje rostly lineárně a souvisely především s běžným provozem města a jeho institucí. Kapitálové výdaje byly výrazně volatilnější a v roce 2024 poklesly, což může značit konsolidaci po předchozím období růstu. Vliv inflace byl v případě kapitálových výdajů statisticky významný, na rozdíl od pandemie.

Celkově lze konstatovat, že město své výdaje v době pandemie výrazně neomezilo, což může odrážet snahu o udržení investiční aktivity a běžného chodu města. Výdaje se tak ukázaly být relativně stabilní složkou rozpočtu, jejichž vývoj více ovlivnila inflace než pandemie samotná.

5.6.1. Budoucí vývoj

Na základě výsledků této analýzy lze předpokládat, že vývoj rozpočtu města Hradec Králové bude i nadále záviset na obecných makroekonomických trendech, především vývoji HDP a míře inflace. Zatímco pandemie byla jednorázovým šokem, který již ztrácí na významu, strukturální změny – jako úpravy sazeb daní, reformy rozpočtového určení daní nebo populační vývoj – mohou mít dlouhodobější vliv. Případný návrat inflace k nižším hodnotám by mohl znamenat zpomalení růstu příjmů, zejména těch z DPH. Naopak stabilní nebo rostoucí HDP by měl příznivý dopad jak na příjmovou, tak výdajovou stránku rozpočtu. Lze tedy předpokládat, že pokud nedojde k dalším zásadním krizím, bude se rozpočet města i v následujících letech pohybovat ve stabilním až mírně rostoucím trendu, přičemž zásadní roli budou nadále hrát rozhodnutí zastupitelstva o sazbách poplatků a investičních prioritách.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce je analýza vlivu pandemie na vývoj jednotlivých příjmů a výdajů statutárního města Hradce Králové s důrazem na výběr místních poplatků s využitím regresních analýz a dalších statistických metod.

První tři kapitoly byly věnovány teorii. V první se zabývala územní samosprávou, podmínkami její existence. Důraz byl také v této kapitole kladen na definování obce, jejích kompetencí a orgánů obce. Druhá kapitola se věnovala nejdříve všeobecně územním rozpočtům a pak tomu, jak obce hospodaří a jaké mají příjmy a výdaje.

Třetí a poslední kapitola z teorie se zaměřila na místní poplatky. Nejdříve byly popsány všeobecně jednotlivé konstrukční prvky a také jaký mají poplatky účel. Pak se již kapitola přímo zaměřila na popsání konkrétních poplatků, kdy podrobně byly popsány zejména ty, které následně našly využití i v praktické části.

Praktická část začala popsáním města Hradce Králové, jeho poplatků a také toho, jaké opatření činilo město v souvislosti s pandemií. Následovala už analytická část. Nejdříve byla popsána metodika výzkumu společně s cíli analýz, dále se práce věnovala ekonomickému prostředí ve sledovaném období. Pak přišla konečně na řadu samotná analýza rozpočtu se zaměřením na místní poplatky.

V analýzách byl zjištěn dopad pandemie a s ní souvisejících opatření zejména u daňových příjmů. Stejně tak byl prokázán silný vliv pandemie na vývoj poplatku z pobytu. Naopak u výdajů a ostatních druhů poplatků vliv pandemie přímo prokázán nebyl. Vliv pandemie byl spíše jednorázovým výkyvem ve vývoji rozpočtu jako celku. Daleko větší vliv na vývoj jednotlivých položek rozpočtu mají makroekonomické ukazatele, zejména pak vývoj HDP, který se ukázal významnou proměnnou ve většině modelů.

Je však nutné dodat, že i přes využití regresních modelů a dalších statistických nástrojů může být interpretace výsledků ovlivněna omezeným počtem pozorování (11 let), změnami legislativy nebo nepředvídatelnými vlivy, které nebylo možné do modelů zahrnout. Výsledky je tedy vhodné brát jako indikativní a doplňující kvalitativní posouzení.

S ohledem na tato zjištění lze tedy předpokládat, že příjmy i výdaje budou pokračovat ve svém trendu před pandemií a budou i nadále růst, a to zejména pokud ekonomika bude stabilně růst. Ekonomický vývoj je totiž, jak bylo zmiňováno již dříve, největším faktorem pro vývoj rozpočtu města.

Na tomto základě lze městu doporučit, aby při sestavování rozpočtu více zohledňovalo vývoj makroekonomických ukazatelů, zejména HDP a inflace, a v případě mimořádných událostí zvážilo včasné úpravy sazeb u poplatků citlivých na externí šoky, jako je např. poplatek z pobytu.

Do budoucna by bylo možné navázat na tuto práci například hlubší analýzou výdajových kapitol podle odborů, nebo zapojením kvalitativního výzkumu formou rozhovorů se zástupci města. Rovněž by mohlo být přínosné porovnat vývoj rozpočtů více měst a zkoumat, zda byl dopad pandemie obdobný nebo se lišil podle velikosti a hospodářské struktury jednotlivých obcí.

Tato práce tak nepřináší pouze pohled na dopady jedné konkrétní krize, ale také ukazuje, jak citlivý je obecní rozpočet na změny vnějšího prostředí. Výsledky mohou posloužit nejen městu Hradec Králové, ale i dalším obcím, které chtějí lépe porozumět faktorům ovlivňujícím jejich rozpočtové hospodaření.

POUŽITÁ LITERATURA

BAKEŠ, Milan, 2012. Finanční právo. 6., upr. vyd. V Praze: C.H. Beck. Právnícké učebnice. ISBN 978-80-7400-440-7.

ČERVENKA, Miroslav. *Soustava veřejných rozpočtů*. Praha: Leges, 2009. Student (Leges). ISBN 978-808-7212-110.

GERLOCH, Aleš, Jiří HŘEBEJK a Vladimír ZOUBEK. Ústavní systém České republiky. Vyd. 5. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-423-7.

GROSPÍČ, Jiří; LOUDA, Tomáš a VOSTRÁ, Lenka. Územní samospráva v České republice a Evropě: sborník příspěvků z mezinárodní konference "Územní samospráva v České republice a Evropě. Její problémy a perspektivy v XXI. století", Třešť, 21.-22.11.2006. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-028-4.

HENDRYCH, Dušan. Správní právo: obecná část. 9. vydání. Academia iuris. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-624-1

HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. Základy organizace veřejné správy v ČR. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-459-6

JÁNOŠÍKOVÁ, Petra a MRKÝVKA, Petr. Finanční a daňové právo. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2

KOPECKÝ, Martin. Zákon o obcích: komentář. 3. vydání. Komentáře Wolters Kluwer. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-862-9

MARKOVÁ, Hana a BOHÁČ, Radim. Rozpočtové právo. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-598-8

PEKOVÁ, Jitka. Hospodaření a finance územní samosprávy. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav a JETMAR, Marek. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3., aktual. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-70357-351-5

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe* [online]. 3. aktualizované vydání. Grada Publishing, 2015. ISBN 9788024759210.

ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna. Financování a hospodaření územních samosprávných celků. Olomouci: Univerzita Palackého, 2019. ISBN 978-80-244-5548-8.

SLÁDEČEK, Vladimír. Obecné správní právo. 4., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-564-4

TĚŽKÝ, Václav. *Zákon o místních poplatcích: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-453-9.

Zákony:

Zákon č. 1/1993 sb., Ústava České republiky

Zákon č. 565/1990 sb., o místních poplatcích

Zákon č. 250/2000 sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Zákon č. 128/2000 sb., o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 586/1992 sb., o daních z příjmů

Zákon č. 235/2004 sb., o dani z přidané hodnoty

Veškerá zákonná ustavení jsou vzata z webu zakonyprolidi.cz:

AION CS, S.R.O. [Zakonyprolidi.cz](http://zakonyprolidi.cz) [online]. ©2010-2025 [cit. 2025-03-18]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>

Vyhlášky:

Poplatek za svoz odpadů: OZV č. 5/2021 o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství, ve znění OZV č. 7/2021 a OZV č. 6/2023 – platná. Zrušené vyhlášky: OZV č. 5/2010 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu, ve znění OZV č. 5/2012 a OZV č. 6/2013, OZV č. 8/2015, OZV č. 4/2016, OZV č. 9/2017 a OZV č. 5/2019

Poplatek za psa: OZV č. 4/2019 – platná, OZV č. 4/2003 o místním poplatku ze psů, ve znění OZV č. 10/2006 a OZV č. 3/2008 – zrušená

Poplatek za užívání veřejného prostranství: platná OZV: OZV č. 10/2024, zrušené: OZV č. 14/2023, OZV č. 2/2022, OZV č. 4/2021, OZV č. 10/2020, OZV č. 8/2020, OZV č. 4/2020, OZV č. 7/2017, OZV č. 1/2017, OZV č. 9/2016, OZV č. 5/2014, OZV č. 9/2013

Poplatek z pobytu: Platná - OZV č. 6/2019 o místním poplatku z pobytu, ve znění OZV č. 7/2023, zrušené vyhlášky o místním poplatku z ubytovací kapacity: OZV č. 3/2016 o místním poplatku z ubytovací kapacity, ve znění OZV č. 5/2017, OZV č. 6/2003, OZV č. 3/2016, OZV č. 5/2017

Veškeré platné i zrušené vyhlášky a informace z nich jsou vzaty z oficiálních webových stránek města Hradce Králové:

hradeckralove.org [online], 2025. [cit. 2025-06-22]. Dostupné z: <https://www.hradeckralove.org/>

Metodické pokyny a doporučení ministerstev:

MINISTERSTVO VNITRA ČR, Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly. Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků 3.1 - Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí – místní poplatky [online]. MVČR ve spolupráci s MFČR, 2021 [cit. 2025-03-18]. ISBN 978-80-7616-126-9. Dostupné z:

<https://mv.gov.cz/odk2/soubor/metodicke-doporuceni-k-cinnosti-usc-c-3-1-proces-tvorby-a-vydavani-obecne-zavaznych-vyhlasek-obci-mistni-poplatky.aspx>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, odbor 39. Metodická pomůcka – místní poplatky za komunální odpad [online]. 27. 7. 2021, s. 26 [cit. 2025-03-18]. Dostupné z:

https://www.mfcr.cz/assets/attachments/Methodika_Metodicka-pomucka-Mistni-poplatky-za-komunalni-odpad_v03.pdf

MINISTERSTVO VNITRA ČR – ODBOR VEŘEJNÉ SPRÁVY, DOZORU A KONTROLY. Metodický materiál k obecně závazné vyhlášce o místním poplatku ze psů

[online]. In.: 2023. Dostupné také z: <https://www.smocr.cz/Shared/Clanky/8054/vyklad-psi.pdf>

MINISTERSTVO VNITRA ČR – ODBOR VEŘEJNÉ SPRÁVY, DOZORU A KONTROLY. Metodický materiál K obecně závazné vyhlášce o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst [online]. In.: 2019. Dostupné také z: <https://mv.gov.cz/odk2/soubor/mm-28-04e-pravni-vyklad-k-mistnimu-poplatku-za-povoleni-k-vjezdu-s-motorovym-vozidlem-do-vybranych-mist-a-casti-mest-1-1-2024.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČR – ODBOR VEŘEJNÉ SPRÁVY, DOZORU A KONTROLY. Metodický materiál K obecně závazné vyhlášce o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství [online]. In.: 2023. Dostupné také z: <https://mv.gov.cz/odk2/soubor/mm-28-04g-pravni-vyklad-k-mistnimu-poplatku-za-obecni-system-odpadoveho-hospodarstvi-1-1-2024.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČR – ODBOR VEŘEJNÉ SPRÁVY, DOZORU A KONTROLY. Metodický materiál K obecně závazné vyhlášce o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (se základem poplatku podle kapacity soustředovacích prostředků na odpad) [online]. In.: 2023. Dostupné také z: <https://mv.gov.cz/odk2/soubor/mm-28-04h-pravni-vyklad-k-mistnimu-poplatku-za-odkladani-komunalniho-odpadu-z-nemovite-veci-se-zakladem-poplatku-podle-kapacity-soustredovacich-prostredku-na-odpad-1-1-2024.aspx>

Metodický materiál odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra K obecně závazné vyhlášce o místním poplatku z pobytu dostupný z: <https://mv.gov.cz/odk2/soubor/mm-28-04b-pravni-vyklad-k-mistnimu-poplatku-z-pobytu-1-1-2024.aspx>

Webové zdroje:

AUER, Tomáš, 2022. Nevydání vyhlášky o poplatku za komunální odpad a jeho důsledky. In: Smocr.cz [online]. [cit. 2025-06-20]. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/cs/cinnost/zivotni-prostredi/a/nevydani-vyhlasky-o-poplatku-za-komunalni-odpad-a-jeho-dusledky>

AUER, Tomáš, 2021. Poplatky za odpady v nové odpadové legislativě [online]. 2021(1) [cit. 2025-06-20]. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6810649>

HASIL EDELMANNOVÁ, Radka a Lucie POPELKOVÁ, 2022. Místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství. Obec & finance [online]. 2022(2-3) [cit. 2025-06-20]. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6839241>

SEDMIHRADSKÁ, Lucie, 2021. Příprava rozpočtu obce. Obec & finance [online]. 2021(4) [cit. 2025-06-20]. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6820771>

Státní rozpočet pro rok 2025 projednán Poslaneckou sněmovnou v prvním čtení, 2024. In: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY - ODDĚLENÍ KOMUNIKACE S MÉDIÍ. Mfcr.cz [online]. [cit. 2025-06-20]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/2024/statni-rozpocet-pro-rok-2025-projednan-poslaneckou-57445>

TĚŽKÝ, Václav a Michal JANTOŠ, 2019. Novela zákona o místních poplatcích – obce si budou zvykat na nový místní poplatek z pobytu. Obec & finance [online]. 2019(04) [cit. 2025-06-20]. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6783776>

Informace o městě:

Hradeckralove.org [online], 2025. [cit. 2025-06-22]. Dostupné z: <https://www.hradeckralove.org/>

Hradec Králové, c2025. In: hkinfo.cz [online]. [cit. 2025-06-20]. Dostupné z: <https://www.hkinfo.cz/cs/o-meste/hradec-kralove.html>

Koronavirus, HDP a inflace:

Data makroekonomických ukazatelů získány z webových stránek ČSÚ: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD (ČSÚ), 2025. Csu.gov.cz [online]. [cit. 2025-06-22]. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/domov>https://csu.gov.cz/mira_inflace

SVITÁK, Matěj a Adam FIALA, 2020. V Česku jsou tři lidé nakaženi koronavirem. Předtím byli v Itálii. In: Ct24.ceskatelevize.cz [online]. [cit. 2025-06-22]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/v-cesku-jsou-tri-lide-nakazeni-koronavirem-predtim-byli-v-italii-53063>

Poslanci schválili zrušení superhrubé mzdy, podle Schillerové připraví změny stát o 130 miliard, 2020. In: irozhlas [online]. 20. 11. 2020 [cit. 2025-06-22]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/ekonomika/superhruba-mzda-zruseni-stravenkovy-pausal-schillerova-snemovna_2011200625_jgr

Data o rozpočtu města získány z prohlížečky rozpočtu města:

Prohlížečka rozpočtu, 2025. STATUTÁRNÍ MĚSTO HRADEC KRÁLOVÉ. Hradeckralove.org [online]. [cit. 2025-06-22]. Dostupné z: <https://www.mmhk.cz/rzpv/#!StromPage/idPlanVerze=131&obdobi=SKUTECNOST>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Příjmy rozpočtu města Hradce Králové

Příloha B: Daňové příjmy rozpočtu města Hradec Králové

Příloha C: Místní poplatky v Hradci Králové

Příloha D: Běžné výdaje rozpočtu města Hradce Králové

Příloha E: Kapitálové výdaje rozpočtu města Hradce Králové

Příloha F: Graf kapitálových výdajů - 1. část

Příloha G: Graf kapitálových výdajů – 2. část

Příloha H: Graf kapitálových výdajů – 3. část

Příloha A: Příjmy rozpočtu

Příjmy rozpočtu v tis. Kč

Rok	Příjmy celkem	Daňové příjmy	přijaté transfery	Nedaňové příjmy	Kapitálové příjmy
2014	2 009 893,71 Kč	1 385 828,49 Kč	201 974,88 Kč	315 236,59 Kč	106 853,75 Kč
2015	1 981 342,89 Kč	1 431 706,77 Kč	176 571,71 Kč	264 776,81 Kč	108 287,60 Kč
2016	1 963 501,85 Kč	1 515 235,61 Kč	106 520,92 Kč	255 515,13 Kč	86 230,18 Kč
2017	2 080 133,41 Kč	1 627 119,78 Kč	127 471,03 Kč	229 526,33 Kč	127 471,03 Kč
2018	2 264 132,81 Kč	1 788 094,21 Kč	157 572,72 Kč	230 037,86 Kč	88 428,02 Kč
2019	2 499 123,67 Kč	1 857 848,04 Kč	289 633,58 Kč	276 356,00 Kč	75 286,05 Kč
2020	2 316 953,70 Kč	1 751 701,90 Kč	312 396,40 Kč	231 931,87 Kč	20 923,53 Kč
2021	2 446 495,10 Kč	1 956 502,68 Kč	199 438,80 Kč	248 615,72 Kč	41 937,90 Kč
2022	2 992 207,70 Kč	2 215 501,30 Kč	389 020,90 Kč	340 533,75 Kč	47 151,75 Kč
2023	3 283 413,12 Kč	2 477 637,43 Kč	395 296,08 Kč	402 754,82 Kč	7 724,80 Kč
2024	3 467 842,10 Kč	2 602 699,05 Kč	211 439,68 Kč	403 564,49 Kč	250 138,88 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle prohlížečky rozpočtu města HK

Data jsou aktuální k 22.6. 2025

Příloha B: Daňové příjmy rozpočtu města Hradce Králové

Daňové příjmy v tis. Kč

Rok	Daňové příjmy celkem	DPFO	DPPO	DPPO za obce	DPH	Daň z nemovitosti	Správní poplatky	Místní poplatky	Ostatní daňové příjmy
2014	1 385 828,49 Kč	292 432,84 Kč	233 885,49 Kč	90 215,61 Kč	461 059,04 Kč	173 717,94 Kč	29 656,81 Kč	50 423,57 Kč	54 437,21 Kč
2015	1 431 706,77 Kč	294 461,51 Kč	242 377,79 Kč	115 146,08 Kč	471 864,90 Kč	171 767,57 Kč	32 277,70 Kč	45 746,37 Kč	58 064,85 Kč
2016	1 515 235,61 Kč	337 320,81 Kč	275 047,68 Kč	80 020,21 Kč	504 002,39 Kč	171 015,84 Kč	34 159,96 Kč	47 915,64 Kč	65 753,08 Kč
2017	1 627 119,78 Kč	350 172,18 Kč	281 418,61 Kč	86 450,76 Kč	570 547,20 Kč	177 191,98 Kč	34 139,21 Kč	48 441,91 Kč	78 757,94 Kč
2018	1 788 094,21 Kč	397 819,28 Kč	275 126,39 Kč	119 705,32 Kč	677 011,76 Kč	178 273,26 Kč	31 884,22 Kč	47 610,66 Kč	60 663,31 Kč
2019	1 857 848,04 Kč	446 847,00 Kč	313 860,07 Kč	69 125,99 Kč	706 558,89 Kč	181 038,76 Kč	30 011,54 Kč	47 331,82 Kč	63 073,96 Kč
2020	1 751 701,90 Kč	420 136,86 Kč	254 902,18 Kč	61 229,59 Kč	699 017,68 Kč	181 377,66 Kč	24 796,33 Kč	51 548,62 Kč	58 692,98 Kč
2021	1 956 502,68 Kč	340 481,06 Kč	365 370,53 Kč	99 132,88 Kč	817 111,74 Kč	183 435,03 Kč	27 694,57 Kč	51 592,34 Kč	71 684,53 Kč
2022	2 215 501,30 Kč	378 264,10 Kč	417 378,38 Kč	85 930,73 Kč	948 672,69 Kč	183 947,16 Kč	31 853,35 Kč	56 414,03 Kč	113 040,86 Kč
2023	2 477 637,43 Kč	456 801,86 Kč	559 799,16 Kč	66 374,60 Kč	1 006 589,44 Kč	185 694,31 Kč	34 077,88 Kč	54 706,94 Kč	113 593,23 Kč
2024	2 602 699,05 Kč	491 539,55 Kč	498 037,17 Kč	99 567,60 Kč	999 721,83 Kč	339 251,77 Kč	35 485,10 Kč	73 651,45 Kč	65 444,59 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle prohlížečky rozpočtu města HK

Data aktuální k 22. 6. 2025

Příloha C: Místní poplatky

V tis. Kč

Rok	Místní poplatky	Místní poplatek za svoz komunálního odpadu	Místní poplatek ze psů	Místní poplatek za užívání veřejného prostranství	Místní poplatek z pobytu
2014	50 423,57 Kč	38 143,56 Kč	3 031,67 Kč	4 296,29 Kč	918,64 Kč
2015	45 746,37 Kč	37 735,21 Kč	3 036,73 Kč	4 003,26 Kč	971,17 Kč
2016	47 915,64 Kč	37 110,05 Kč	3 026,23 Kč	6 738,52 Kč	1 040,84 Kč
2017	48 441,91 Kč	36 792,11 Kč	2 954,01 Kč	6 652,45 Kč	2 043,22 Kč
2018	47 610,66 Kč	36 232,50 Kč	2 939,63 Kč	6 188,84 Kč	2 249,70 Kč
2019	47 331,82 Kč	36 760,60 Kč	2 981,56 Kč	5 284,59 Kč	2 305,07 Kč
2020	51 548,62 Kč	42 256,15 Kč	2 960,84 Kč	4 386,39 Kč	1 945,24 Kč
2021	51 592,34 Kč	42 455,62 Kč	2 961,54 Kč	4 516,85 Kč	1 658,33 Kč
2022	56 414,03 Kč	43 086,01 Kč	3 102,02 Kč	7 308,09 Kč	2 915,88 Kč
2023	54 706,94 Kč	43 030,54 Kč	2 955,14 Kč	5 540,60 Kč	3 180,65 Kč
2024	73 651,45 Kč	56 548,15 Kč	2 939,46 Kč	6 508,82 Kč	7 655,02 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle prohlížečky rozpočtu města HK

Data aktuální k 22. 6. 2025

Příloha D: Běžné výdaje rozpočtu Hradce Králové

V tis. Kč

	odbor hlavního architekta	investiční odbor	odbor ekonomický	odbor rozvoje města	odbor informatiky	kancelář primátora	kancelář tajemníka	odbor krizového řízení	odbor památkové péče	odbor dotací	fond na podporu veřejně prospěšných projektů
2014	1 160,65 Kč	17 209,94 Kč	87 664,20 Kč	72 243,43 Kč	24 693,38 Kč	3 792,62 Kč	184 136,32 Kč	3 759,13 Kč	134,99 Kč		267732,21
2015	986,08 Kč	5 767,45 Kč	156 850,77 Kč	89 878,36 Kč	26 668,75 Kč	3 743,20 Kč	191 932,53 Kč	3 512,94 Kč	8,22 Kč		262941,91
2016	948,13 Kč	185,20 Kč	102 964,24 Kč	90 209,15 Kč	22 958,29 Kč	3 739,07 Kč	196 380,13 Kč	3 613,70 Kč	3,92 Kč		276060,03
2017	925,12 Kč	9 627,93 Kč	94 581,60 Kč	91 541,85 Kč	21 898,59 Kč	3 194,90 Kč	213 067,90 Kč	4 114,99 Kč	60,40 Kč		275344,79
2018	370,49 Kč	59 822,29 Kč	137 805,46 Kč	89 269,80 Kč	29 392,91 Kč	4 213,67 Kč	241 818,39 Kč	5 161,03 Kč	193,74 Kč		303037,59
2019	1 241,43 Kč	40 291,63 Kč	87 474,00 Kč	93 313,28 Kč	29 335,63 Kč	4 444,64 Kč	270 741,11 Kč	4 500,30 Kč	3,14 Kč	395,16 Kč	314436,48
2020	2 918,92 Kč	10 203,58 Kč	82 097,09 Kč	96 382,75 Kč	27 473,14 Kč	3 996,37 Kč	281 181,54 Kč	4 169,77 Kč	7,30 Kč	584,41 Kč	311523,33
2021	1 163,90 Kč	11 188,01 Kč	111 483,65 Kč	102 760,87 Kč	27 782,08 Kč	6 263,29 Kč	296 788,95 Kč	4 135,24 Kč	0,20 Kč	478,63 Kč	65879,72
2022	1 163,99 Kč	6 199,24 Kč	82 948,51 Kč	105 018,71 Kč	28 371,62 Kč	7 196,61 Kč	310 089,96 Kč	3 852,17 Kč	4,62 Kč	177,73 Kč	71829,27
2023	1 662,39 Kč	8 390,68 Kč	59 339,60 Kč	112 974,71 Kč	31 597,64 Kč	9 005,89 Kč	338 337,68 Kč	4 386,68 Kč	0,25 Kč	118,34 Kč	75613,28
2024	1 639,35 Kč	2 680,83 Kč	152 690,96 Kč	129 841,32 Kč	37 142,70 Kč	8 496,17 Kč	357 629,72 Kč	4 712,75 Kč	2,19 Kč	2 657,40 Kč	105629,87

	běžné výdaje	odbor správy majetku	odbor životního prostředí	odbor školství	odbor sociálních věcí a zdravotnictví	odbor kultury, sportu a cestovního ruchu	odbor vnitřních služeb	městská policie
2014	1 478 561,18 Kč	550 326,62 Kč	1 626,75 Kč	113 678,38 Kč	14 958,09 Kč	37 503,45 Kč	35 374,47 Kč	60 664,56 Kč
2015	1 550 470,92 Kč	549 164,74 Kč	1 494,23 Kč	112 739,62 Kč	15 415,24 Kč	39 141,95 Kč	29 126,14 Kč	61 098,78 Kč
2016	1 526 549,59 Kč	565 999,33 Kč	1 637,03 Kč	106 737,01 Kč	15 332,77 Kč	40 161,78 Kč	36 632,52 Kč	62 986,93 Kč
2017	1 596 161,54 Kč	585 067,99 Kč	3 016,74 Kč	126 047,67 Kč	17 879,12 Kč	43 457,81 Kč	3 788,95 Kč	68 445,21 Kč
2018	1 889 461,49 Kč	674 625,13 Kč	1 149,38 Kč	166 741,57 Kč	20 477,60 Kč	47 431,56 Kč	37 564,16 Kč	70 386,72 Kč
2019	1 874 618,21 Kč	695 855,12 Kč	4 192,91 Kč	142 516,60 Kč	18 688,78 Kč	50 782,46 Kč	38 706,19 Kč	77 699,35 Kč
2020	1 889 154,48 Kč	728 490,35 Kč	2 071,69 Kč	135 773,76 Kč	18 012,14 Kč	53 123,44 Kč	44 815,51 Kč	86 329,39 Kč
2021	1 956 074,30 Kč	739 712,13 Kč	1 891,47 Kč	134 238,34 Kč	60 096,89 Kč	264 711,49 Kč	38 566,09 Kč	88 933,35 Kč
2022	2 167 934,32 Kč	873 447,33 Kč	1 620,35 Kč	178 799,11 Kč	70 767,21 Kč	289 521,20 Kč	44 673,06 Kč	92 273,65 Kč
2023	2 308 877,88 Kč	941 361,03 Kč	1 613,53 Kč	181 846,31 Kč	83 895,92 Kč	303 431,71 Kč	56 415,01 Kč	98 887,26 Kč
2024	2 577 498,15 Kč	1 002 523,06 Kč	1 806,43 Kč	176 475,38 Kč	86 637,91 Kč	345 330,06 Kč	56 149,36 Kč	105 452,69 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle prohlížečky rozpočtu města HK

Data aktuální k 22. 6. 2025

Příloha E: Kapitálové výdaje rozpočtu města Hradce Králové

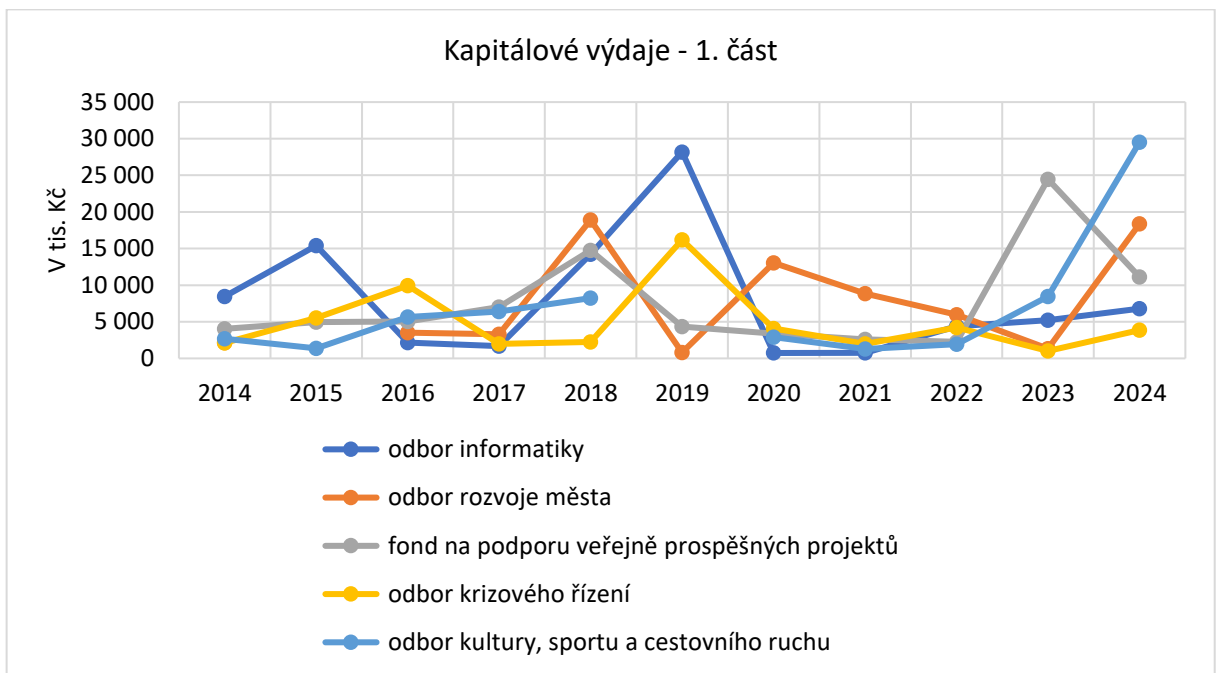
V tis. Kč

Rok	Kapitálové výdaje	Odbor správy majetku	Odbor životního prostředí	Odbor školství	Odbor kultury, sportu a cestovního ruchu	Odbor vnitřních služeb	Městská policie	Odbor hlavního architekta	Investiční odbor	Odbor rozvoje města	Odbor informatiky	Odbor krizového řízení	Fond na podporu veřejně prospěšných projektů
2014	545 860,95 Kč	262 721,38 Kč	1 117,48 Kč	1 697,13 Kč	2 687,32 Kč	740,28 Kč	1 362,54 Kč	5 622,43 Kč	253 159,74 Kč	2 170,00 Kč	8 450,65 Kč	2 100,00 Kč	4 032,00 Kč
2015	296 638,11 Kč	81 357,55 Kč	2 946,01 Kč	3 388,27 Kč	1 393,88 Kč	1 473,62 Kč	3 154,70 Kč	2 260,51 Kč	173 211,64 Kč	- Kč	15 425,40 Kč	5 533,05 Kč	4 938,03 Kč
2016	256 494,10 Kč	71 641,97 Kč	1 055,70 Kč	2 889,44 Kč	5 637,14 Kč	581,66 Kč	1 276,46 Kč	7 801,09 Kč	144 683,31 Kč	3 496,83 Kč	2 143,57 Kč	9 938,12 Kč	5 055,50 Kč
2017	148 739,56 Kč	81 034,15 Kč	883,42 Kč	959,88 Kč	6 414,41 Kč	290,40 Kč	2 094,12 Kč	4 149,98 Kč	38 937,31 Kč	3 274,58 Kč	1 679,73 Kč	2 000,00 Kč	7 021,58 Kč
2018	315 022,64 Kč	129 370,44 Kč	1 319,02 Kč	6 718,86 Kč	8 231,64 Kč	132,99 Kč	4 261,07 Kč	3 785,27 Kč	111 078,33 Kč	18 899,90 Kč	14 214,20 Kč	2 246,87 Kč	14 764,64 Kč
2019	239 535,02 Kč	87 044,83 Kč	71,23 Kč	1 196,28 Kč	- Kč	56,63 Kč	1 589,44 Kč	5 511,99 Kč	94 534,59 Kč	810,10 Kč	28 188,93 Kč	16 187,85 Kč	4 343,16 Kč
2020	256 519,64 Kč	85 903,92 Kč	614,92 Kč	4 263,43 Kč	2 900,00 Kč	120,32 Kč	2 663,68 Kč	7 473,93 Kč	131 279,53 Kč	13 043,66 Kč	739,31 Kč	4 084,16 Kč	3 382,78 Kč
2021	489 441,92 Kč	96 157,61 Kč	39,93 Kč	2 418,56 Kč	1 287,85 Kč	2 744,46 Kč	3 203,27 Kč	3 790,02 Kč	361 944,82 Kč	8 850,38 Kč	764,74 Kč	1 994,08 Kč	2 604,50 Kč
2022	926 151,92 Kč	122 612,66 Kč	1 040,21 Kč	625,49 Kč	1 956,99 Kč	585,32 Kč	480,32 Kč	4 942,26 Kč	776 620,17 Kč	5 948,61 Kč	4 374,18 Kč	4 200,00 Kč	2 267,50 Kč
2023	1 027 469,89 Kč	164 352,80 Kč	842,58 Kč	804,90 Kč	8 465,38 Kč	1 118,23 Kč	1 737,46 Kč	3 382,04 Kč	813 292,47 Kč	1 350,66 Kč	5 227,21 Kč	1 020,44 Kč	24 462,29 Kč
2024	432 071,50 Kč	167 881,83 Kč	705,43 Kč	9 326,28 Kč	29 536,09 Kč	2 316,12 Kč	16 840,71 Kč	19 515,46 Kč	145 829,47 Kč	18 378,64 Kč	6 775,42 Kč	3 852,05 Kč	11 114,02 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle prohlížečky rozpočtu města HK

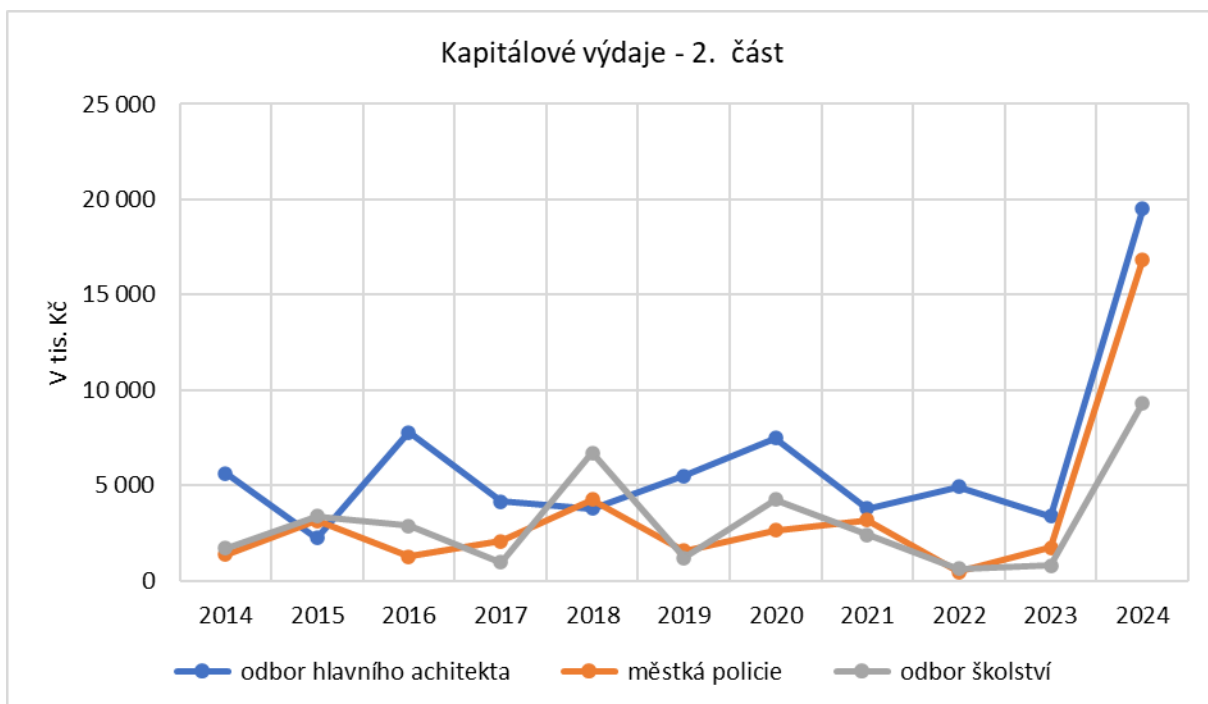
Data aktuální k 22. 6. 2025

PŘÍLOHA F: Graf kapitálových výdajů – 1. část

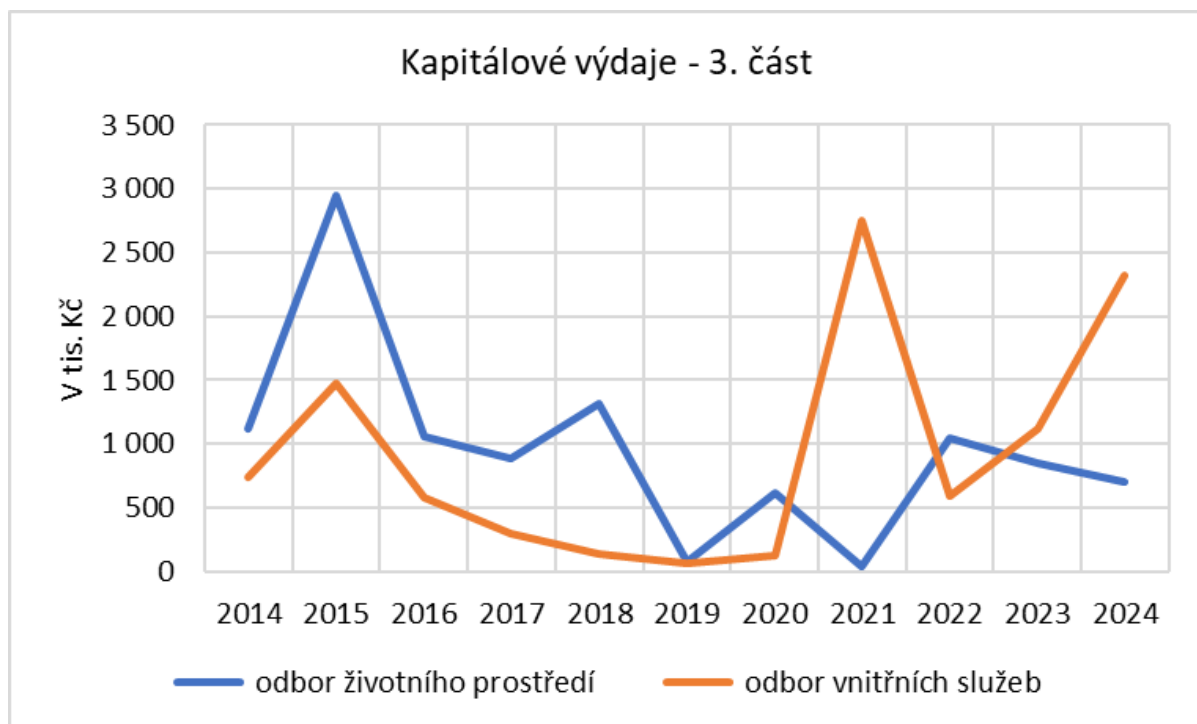
Zdroj: Vlastní zpracování dle rozklikávacího rozpočtu HK

Příloha G: Graf kapitálových výdajů – 2. část

Zdroj: vlastní zpracování dle rozklikávacího rozpočtu města

Příloha H: Graf kapitálových výdajů – 3. část

Zdroj: vlastní zpracování dle rozklikávacího rozpočtu HK